

1438. Hicrî Yılbaşımız Mübarek Olsun, Âşûrâ Günümüz
İslâm Ümmetinin Kurtuluşuna Vesîle Olsun. Amin!

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 4 Sayı:44 - EKİM 2016 Fiyatı:10TL

HİCRÎ YILBAŞIMIZ OLAN MUHARREM-İ ŞERİFTE CÜDÎ DAĞINA YERLEŞEN MÜBAREK GEMİNİN SÂHİBİ NÛH ALEYHİ'S-SELÂM'IN ÇİLELİ HAYATINI ÖRNEK ALALIM SH. 4-10

Cüdfî Dağında Nûh Aleyhisselâm'ın
gemisinin kalıntısının bulunduğu
rivayet edilen mübarek saha

Güncel Problemlerin Yegâne Çözümü:
Ehl-i Sünnet Zemininde İttihâd
Ömer Faruk KORKMAZ sh: 26

Yavuz Sultan Selim ve Kaftanı
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL sh: 50

Sahâbe Müdâfaası -2-
Dr. İhsan ŞENOCAK sh: 56

Cihâna Hâkim Türkler ve Velîler
Murat SOYDAN sh: 74

Sihir (Büyü) Diye Bir Şey Var mıdır?
Gerçek midir? -2-
Hüseyin Avni KANSIZOĞLU sh: 66

Nûh Aleyhisselâm'ın kabri-i şerifi -Cizre-

Âşûrâ Günü
Yapılması Müstehab Olan
Yirmi Beş Haslet
sh: 93-96

Okuyanlarının Günahlarını Bağışlatıp Sene Boyunca
Şeytandan Koruyan Sene Sonu ve Sene Başı Duâları
sh: 78-80

Eceli Gelmiş Olana
O Sene Âşûrâ Günü Okuması
Nasîb Olmayan Duâ
sh: 91-93

Âşûrâ Günü Namazları
sh: 89-91

Âşûrâ Gecesi İhyâ Etmenin Fazileti sh: 88

Âşûrâ Gecesi Yapılacaklar
sh: 87-88

Âşûrâ Gecesi Namazları sh: 88-89

EDİTÖRDEN

Bu necip millet 15 Temmuz kanlı darbe girişimini, Allah'ın yardımıyla akamete uğrattı, adeta “Zilzal Süresi”yle başladığımız o puslu ve karanlık gecenin saBu millet 15 Temmuzda kazandığı zaferin ardından kardeşlik havası içinde el ele, kol kola kenetlenerek **nöbetlere devam etti, böylece** millet olarak birliğimiz daha da pekişti.

Fakat bazıları, hassas dönemden geçiyor olmamıza rağmen “ülkenin birliğine **zarar verir mi, vermez mi?**” endişesi taşımadan, darbeye kalkışan hainlerin “**cemaat**” adını kullanmasından yola çıkarak, **bütün İslami** Cemaat ve Tarikatlara fütursuzca saldırmaya başladı.

Kanlı darbe gecesini meydanlarda yerini alarak hain kalkışmayı durdurmak için tankların önüne geçen, göğsünü kurşunlara siper eden hatta **şehidler** veren cemaatlere saldırmak, son derece yanlış ve tehlikeli bir tutumdur. Zira milletin mayası durumunda olan ve dertleri Allah rızası olan vatansever cemaat ve tarikatlara saldırıp yıpratmaya çalışmak, şüphe yok ki FETÖ ve dış mihrakların ekmeğine yağ sürmekten başka bir şey değildir.

Gönül erlerine her zaman ihtiyaç vardır

Anadolu’da barış ve hoşgörünün tohumlarını atanlar, bir gönül sultanı olan **Hoca Ahmed Yesevî** der-gahında yetişen **Hacı Bektaş Veliler, Yunus Emreler** değil midir?..

Ahmet Yesevî (*Kuddise Sirruhu*), dervişlerini Orta Asya’dan Anadolu’ya gönderip burada yaşayan halkın gönüllerini fethetmelerine vesile olmuş, böylece bu coğrafyanın İslamlaşması ve vatan olması kolaylaşmıştır.

Bu mübarek zatlar, Anadolu’nun en buhranlı dönemlerinde gerek iç karışıklıklar, gerekse Moğolların Anadolu’yu yakıp yıktıkları dönemlerde Anadolu insanına büyük bir moral ve manen destek olmuşlar, gönülleri sevgi ve muhabbet çerağıyla tutuşturup birlik ve beraberliğin temin edilmesinde önemli bir misyon üstlenmişlerdir.

Dün bu görevi bihakkın yerine getiren Ahmet Yesevî’lerin talebelerine ihtiyaç olduğu gibi, bu gün de birlik ve beraberliğin temin edilmesinde yine onların yolundan giden gönül erlerine ihtiyaç vardır.

Dolayısıyla, İslami bir cemaat gibi görünüp Devleti ele geçirmek isteyen darbeci hainleri karalarken, gönüllerin fatihi olmaya talip olmuş hak tarikat ve cemaatlere saldırmak, aslında kendi ayağına kurşun sıkmaktan başka bir şey değildir.

“Fetö” cemaat değil terör örgütüdür.

“Fetö” denen terör örgütü bir cemaat olmadığı gibi, ne bir tarikat ne de tasavvufi bir gelenekle alakası yoktur.

Zira **tarikatlarda bir silsilesi, metodu, usûlü vardır.** Resûlüllah’tan beri takip edilen Kur’an ve Sünnete dayanan bir yol vardır. Adına ister tarikat ister cemaat deyin, **şayet Kur’an’a ve Sünnete uymuyorsa o tarikat değil, İslam’a barikattır.** Nitekim Mustafa İsmet Garibullah **büyük şeyh Efendi Risale-i Kudsiye**’sinde:

“**Şeriat bilmeyen bilmez tarikat**” buyurmuştur. Yani, eğer bir yerde şeriat yoksa, Allahın emirlerine uyulmuyorsa, o hak tarikat değildir. İşte ölçü budur.

Yoksa, “**amaca giden her yol mübahtır**” diyerek, Allahın emri hilafına; “**namazını kılma, başını aç, aralarına sızmak için içki iç**” gibi talimatları, Allah’ın emrinden de **üstün tutup güya din adına bu haramları işleyenler**, kesinlikle **İslami Cemaat** olmazlar...

Ne Kur’an’a ne de sünnete uymayan ve bu güne kadar gelen hiçbir ulema, süleha ve selevin gitmediği bir yol takip ettiği halde İslam’dan dem vuranlar, isimleri ne olursa olsun İslam’la alakaları yoktur.

Hulasâ-i kelâm; nefsinin terbiye için mübahlardan bile haramdan kaçır gibi kaçan tasavvuf ehliyle, haramları dahi adeta farz gibi telakki ederek yapan bir terör örgütünü aynı kefeyle koyup **bütün hak tarikat ve cemaatlere saldırmak**, ya büyük bir cehalet ya da büyük bir hıyanettir.

Tüm okurlarımızın Hicrî yılbaşını tebrik ediyor, Hicri yeni yılın İslâm coğrafyasında yaşanan bütün zulümlerin son bulmasına vesile olmasını Rabbimden niyaz ediyorum.

Fi Emanillah!..

Mustafa Özşimşekler

ADRES

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 435 10 58

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR

Gürsel YILDIZ

REKLAM MÜDÜRÜ

Suat YILDIZ
0212 435 50 50

YAYIN TÜRÜ

Yerel, Sürekli, Aylık

BASIM YERİ

Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-Istanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (YILLIK)

120 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (YILLIK)

100 Euro

ABONELİK İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ

Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI

İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI

İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI

Gürsel YILDIZ
105 907 20

TEMSİLCİ İRTİBAT

0212 435 10 58

ABONE DAĞITIM

Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ

0212 912 10 06

İÇİNDEKİLER

HİCRÎ YILBAŞIMIZ -1438-
OLAN MUHARREM-İ
ŞERİFTE CÜDÎ DAĞINA
YERLEŞEN MÜBAREK
GEMİNİN SÂHİBİ NÜH
ALEYHİ'S-SELÂM'IN ÇİLELİ
HAYATINI ÖRNEK ALALIM

►4

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

30 EFENDİ HAZRETLERİ'NİN İLMÎ KELÂMLARI

38 SÜNNET
HADİS-İ ŞERİFLER

44 BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM
HATİCETÜ'L-KÜBRÂ (Radiyallahü Anha) (1. BÖLÜM)

46 KISSADAN HİSSELER
ŞEYTAN İLE ODUNCU

48 HİKEMİYYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

54 EDEBİYYÂT
EĞLENMEZ

• DUALAR ve ZİKİRLER •

78 Sene Sonu Duası

78 Sene Sonunda Okunacak Saadet Duası

79 Sene Başı Duası

80 Sene Sonu Ve Sene Başı Oruçları

80 Muharrem Hilali Görüldüğünde Okunacak Dua

81 Muharrem'in İlk Günü Yapılacaklar

81 Muharrem Ayı Namazları

83 Muharrem Ayı Oruçları

83 Âşûrâ Gününün Faziletleri

85 Âşûrâ Gecesinde Ve Gününün Amelleri Âşûrâ Günü Orucu

87 Âşûrâ Gecesi Yapılacaklar

88 Âşûrâ Gecesinde İhyâ Etmenin Fazileti

88 Âşûrâ Gecesi Namazları

89 Âşûrâ Günü Namazları

91 Âşûrâ Günü Okunacak Dualar

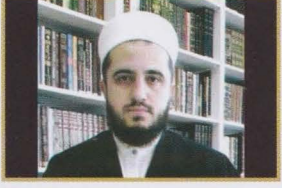
93 Âşûrâ Günü, İmkân Dâhilinde Şu Yirmi Beş Haslet İşlenir

KUR'ÂN'I KERİM'İN BİR KISMINI KABULLENİP DİĞER BİR KISMINI TARİHSEL DİYE TATBİKİNİN UYGUN OLMAYACAĞINI İDDİA EDENLERİN İTİKADİ DURUMLARI

■ RESUL BÖLÜKBAŞ

►12

BURSA'NIN BAĞRINDAKİ ÂBİDE ŞAHSİYETLERDEN; SULTAN FÂTİH'İN HOCASI, DEVLET-İ ALİYYE'NİN DÖRDÜNCÜ ŞEYHÜLİSLÂMİ MOLLA HUSREV HAZRETLERİ -1-

■ HASAN KUDUOĞLU

►18

HAYATI BOYUNCA NAMAZ KILMAMIŞ ORUÇ TUTMAMIŞ KİŞİLERE SELAM VERİLİR Mİ, BU KİŞİLER ÖLDÜĞÜNDE CENAZE NAMAZLARI KILINIR MI?

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

►32

GÜNCEL PROBLEMLERİN YEGÂNE ÇÖZÜMÜ: EHL-İ SÜNNET ZEMİNİNDE İTTİHÂD

■ ÖMER FARUK KORKMAZ

►26

ÂŞÛRÂ GÜNÜ

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►40

SAHABE MÜDAFAASI -2-

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK

►56

YAVUZ SULTAN SELİM VE KAFTANI

■ Prof. Dr. AHMET ŞİMŞİRGİL

►50

SIHİR DİYE BİR ŞEY VAR MIDİR? GERÇEK MIDİR? -2-

■ HÜSEYİN AVNI KANSIZOĞLU

►66

CİHÂNA HÂKİM TÜRKLER VE VELÎLER

■ MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

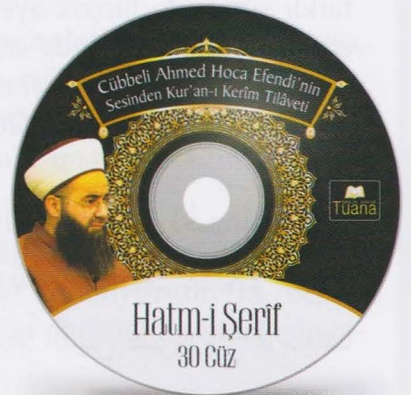
►74

Lalegül Dergisi Yıllık Abonelik

Yurtiçi Abonelik ₺120

Yurtdışı Abonelik €100

ABONE OLAN HERKESE CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN KIRAATİNDEN HATM-İ ŞERİF SETİ HEDİYE

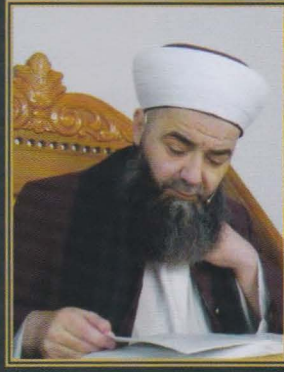

Hatm-i Şerif
30 Cüz

30 CÜZ
HATM-İ ŞERİF

0212 912 10 06
www.lalegulnesriyat.com

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

HİCRÎ YILBAŞIMIZ -1438- OLAN MUHARREM-İ ŞERİFTE CÜDÎ DAĞINA YERLEŞEN MÜBAREK GEMİNİN SÂHİBİ NÛH ALEYHİ'S-SELÂM'IN ÇİLELİ HAYATINI ÖRNEK ALALIM

Biz Müslüman Türkleri **Nûh** (Aleyhisselâm) in gemisinde bulunan oğlu **Yâfes**'in sulbünde kurtaran **Allâh-u Te'âlâ**'ya sonsuz hamd-ü senâdan ve: **“Ehl-i Beyt'imın durumu Nûh (Aleyhisselâm)ın gemisine benzer, ona binen kurtulur, geri kalan helak olur”** buyuran **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) e, bütün Ehl-i Beyti'ne ve sahâbesine sınırsız salât-ü selâmdan sonra!

İçinde bulunduğumuz Muharrem ayı müna-sebetiyle, sahâbe-i kirâma kâfir diyen **Haydar Baş**'a yaptığımız reddiyelere bu ay ara verip bu ay sizlere **Nûh** (Aleyhisselâm)ın ve onun oğullarının sulblerinde bulunan bütün insanlığın kurtuluş ayı olan bu mübarek haram ay vesîlesiyle **Nûh** (Aleyhisselâm)ın çileli hayatı, ismi, nesebi, şemâil-i şerîfesi ve kurtuluş gemisinin bazı özellikleri ile alâkalı bilgiler yazmayı münasip gördüm.

Nûh (Aleyhisselâm)ın kıssası Kur'ân-ı Kerîm'de farklı sûrelerde birçok âyet-i kerîmede beyan edilmiş olup biz burada sizlere Hûd Sûresi'nde geçen âyet-i kerîmeleri zikredeceğiz ki Yüce Rabbimiz o âyât-ı beyyinâtta şöyle buyurmaktadır:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١﴾ أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ أَلِيمٍ ﴿٢﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا

نَرَاكَ إِلَّا بَشْرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادْنَا بِآدِي الرَّأْيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ ﴿٣﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِنْ رَبِّي وَأَنَانِي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهِ فَعَمَّيْتُ عَلَيْكُمْ أَنْلِزُكُمْ مِثْلَهَا وَآتَاكُمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَكُمْ إِذَا لِمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٤﴾ قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥﴾ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧﴾ ... وَأَوْحِي إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٨﴾ وَاصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٩﴾ وَيَصْنَعِ الْفُلَكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ

مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسَخَرُوا مِنَّا فِئْنَا
 نَسَخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسَخَرُونَ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ
 يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿١١﴾ حَتَّى
 إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ
 زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ
 آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿١٢﴾ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ
 اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣﴾ وَهِيَ
 تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ
 فِي مَعْرَلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ
 ﴿١٤﴾ قَالَ سَأُوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا
 عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا
 الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿١٥﴾ وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي
 مَاءَكَ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ
 وَاشْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ
 ﴿١٦﴾ ... قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ
 وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَّمٌ سَنَمَتُّعُهُمْ ثُمَّ يَمْسُهُمْ مِنَّا
 عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧﴾ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا
 كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ
 الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٨﴾

“Andolsun ki muhakkak Biz Nûh’u kav-
 mine (bir rasûl olarak) gönderdik (de o onlara
 şu tebliğlerde bulundu) ki: ‘Şüphesiz ben size
 (gönderilen ve sizi azâba düşürecek sebeplerle
 kurtuluş yönlerini) iyice açıklayan bir uyarı-
 cıyım.

Şöyle ki Allâh’tan başkasına ibadet etme-
 yin. Gerçekten ben (Allâh-u Te’âlâ’dan başka-
 sına tapmanız hâlinde başınıza gelip çatacak ve
 yöneldiği kişiye dünyada da, âhirette de) pek
 acı verecek olan büyük bir günün azâbından
 size karşı endişelenmekteyim.’

Bunun üzerine kavmi içerisinden kâfir ol-
 muş o ileri gelen kişiler: ‘Biz seni ancak ken-
 dimiz gibi bir beşer olarak görüyoruz. Yine
 seni görüyoruz ki, sana ancak kendileri bizim
 en rezillerimiz olan o (düşük) kimseler (iyi-
 ce düşünmeksizin) ilk görüşte tâbi olmuştur.

(İyi araştırarak olsalardı, onların da sana uyma-
 yacak olduklarını biliyoruz.) (Sen ve adamlar-
 ın dâhil) sizin için bize karşı (size uymamızı
 gerektirecek) herhangi bir üstünlük de göre-
 miyoruz. Doğrusu biz sizi (sözü ve davası bir
 olan) yalancılar sanıyoruz’ dedi(ler).

(Nûh (Aleyhisselâm) onlara cevâben:): ‘Ey kav-
 mim! Gördünüz mü? (Söyleyin bakayım!)
 Eğer ben Rabbim’den (gelen ve devamın
 doğruluğuna şahitlik yapacak nitelikte olan)
 açık bir delil üzere bulunmuş olduysam ve
 O bana Kendi katından (peygamberlik gibi)
 büyük bir rahmet vermiş de, bu size (değer
 verdiğiniz saltanat ve servet gibi şeyler yoluyla
 açıklanmayıp, bilakis fakir ve bayağı saydığımız
 kişiler vasıtasıyla ulaştığı için) gizli bırakıl-
 mışsa, siz (benim getirdiğim hidâyet ve rahmeti
 inceleyip tercih etmeyen ve) ona karşı isteksiz
 olan kimselerken, biz mi sizi ona (inanmaya)
 zorlayacağız?!

Ey kavmim! Ben o (tebliğin size ulaştırılma-
 sı)na karşılık sizden bir mal istemiyorum.

Benim ecrim ancak Allâh’a âittir. (Âhirette
 mükâfatımı o verecektir. Bana îman eden fakir-
 lerden hoşlanmıyorsunuz, ama sizin hatırınız
 için) ben o îman etmiş kimseleri asla kova-
 cak biri değilim.

Zira şüphesiz ki onlar Rableri (nezdinde
 mertebe sahipleridir, âhirette de O’nun nimetle-
 ri)ne kavuşucu kimselerdir. (Dolayısıyla on-
 ları kovan kimse Rableri katında cezaya müs-
 tehak olur.)

Lâkin ben sizi öyle bir toplum olarak görü-
 yorum ki (bilinmesi gereken şeyler hakkında,
 özellikle de Rabbiniz’e kavuşacağınız ve O’nun
 huzurunda bu kişilerin sizden daha hayırlı oldu-
 ğu husûsunda) cehâlette bulunmaktasınız.

Ey kavmim! Ben onları kovacak olursam,
 Allâh’tan (gelecek azâba karşı) bana kim yar-
 dım edebilir?! Siz hiç mi düşünmüyorsunuz
 (da, onları kovarsam îman edeceğinizi söylü-
 yorsunuz)?!

Ben size: ‘Allâh’ın (rızkının) hazineleri
 benim yanımdadır’ demiyorum (ki, benim
 madden sizden üstün olmadığımı iddiâ ediyor-
 sunuz).

Ben (Allâh'ın bildirmedığı) **gaybı da bil**(diğimi söyle)**miyorum** (ki, bu iddiâmı uzak göreyerek beni inkâr ediyorsunuz).

Yine ben (size): **'Gerçekten ben bir meleğim' de demiyorum** (ki, 'Sen ancak bizim gibi bir beşersin' diyerek benim peygamberliğime îtiraz ediyorsunuz). **Ben** (sizi hoşnut edeyim diye) **gözlerinizin küçümsemekte olduğu o** (fakir) **kimseler için: 'Allâh bunlara** (iki cihanda da) **asla hiçbir hayır vermeyecektir' de diyemem.**

Allâh onların içlerinde bulunan (îtikadın nedenli doğru olduğunu, kalplerinin hayır ve şerden neler barındırdığını) **ı hakkıyla bilendir.**

Muhakkak ben o(nların açıkladıkları ifadeleri yalanlayıp, îmanlarını geçersiz sayarak kendilerini kovduğum) **takdirde elbette** (onlara haksızlık eden) **zâlimlerdenim** (demektir ki, ben böyle bir zulmü asla kendime yakıştırmayacağımdan, bu tür muâmeleyi onlara revâ göremem)' **dedi.**

O (müşrik ola)**nlar: 'Ey Nûh! Gerçekten sen** (yolumuzdan dönmemiz için) **bizimle mücâdele ettin ve çekişmemizi çok uzattın. O halde bize vaad etmekte olduğun o** (peşin azaplarla ilgili) **şeyleri bize getir. Eğer sen** (bu tehdidinde) **doğru kimselerden olduysan** (dediğini yap da görelim)' **dediler.**

(Nûh *(Aleyhisselâm)*): **'(Çabucak istediğiniz azapları meydana getirmek benim gücüm dâhilinde değildir.) Dilerse onu size ancak** (O Kendisini inkâr edip emrine karşı geldiğiniz) **Allâh getirebilir. Ama** (eninde sonunda azap size peşinen veya gecikmeli olarak mutlaka gelecektir) **siz** (başınıza gelecek azâbı savuşturarak yâhut ondan kaçıp kurtularak Allâh-u Te'âlâ'yı) **asla âciz bırakıcı kimseler olamazsınız.**

Allâh (sizin hür irâdenizle kötü yolu tercih ettiğinizi bildiği için) **sizi saptırmayı dilemekte bulunmuşsa, ben size** (ne kadar) **iyilikte bulunmamı arzulasam da, bu iyilikseverliğim size fayda vermez.** (Sizi yaratan ve işlerinizi yöneten) **Rabbiniz ancak O'dur ve** (sonunda) **ancak O'na döndürüleceksiniz** (O da yaptıklarınızın karşılığını tastamam verecektir)' **dedi.**

Böylece (dokuz yüz elli sene süren uzunca ve çileli tebliğ vazifesine sabrettikten sonra) **Nûh'a: 'Şu bir gerçek ki** (ne kadar tebliğ etsen de, bundan sonra) **senin kavminden** (bugüne kadar) **hakikaten îman etmiş olandan başkası asla inanmayacaktır. Artık sen onların yapmakta bulunmuş oldukları** (inkâr, alay ve eziyetler gibi) **şeyler yüzünden felakete uğramış gibi üzülme.**

(Kâfirlerin saldırısını önlemek ve yanlış bir sanat icrâ etmeni engellemek üzere) **Bizim gözetimimizle ve** (o gemiyi nasıl yapacağını tâlim eden) **vahyimizle o gemiyi sağlamca yap. O** (inkâr ederek) **zulmetmiş olan kimseler**(in kurtuluşu) **hakkında ise** (rica ve duâda bulunmak suretiyle) **Benimle muhatap olma. Şüphesiz ki onlar boğul**(malarına hükmolun)**muş kimselerdir' diye vahyolundu.**

O (Nûh) **o gemiyi sağlamca yapıyor, kavminden ileri gelenler ise kendisine her uğradıkça onunla alay ediyorlardı.** (Bunun üzerine o kendilerine): **'Siz bizimle alay ediyorsanız, siz** (bizimle) **alay etmekte olduğunuz gibi, şüphesiz biz de sizinle** (dünyada boğulurken, âhirette de yanarken) **alay edeceğiz. Yakında bileceksiniz o kimseyi ki kendisini rezil edecek büyük bir azâp ona gelecek ve dâimî olan korkunç bir azâp onun üzerine konacaktır' dedi.**

Nihâyet (gemiye binme) **emrimiz geldiğinde ve o** (Havvâ *(Radiyallâhu Anhâ)*dan kalma, taştan yapılmış) **tandır**(dan su fışkırpı kuvvetlice yükselerek) **kaynadığında Biz** (Nûh'a): **'(Boğulmaktan selâmet bulacak kimselerin ve zürriyetlerinin faydalanması için, canlıların) her birinden** (erkek ve dişi olmak üzere) **iki eş bir de aleyhinde** (helâk) **söz(ü) geçmiş olanlar dışındaki âileni** (Müslüman olan hanımınla üç oğlunu) **ve îman etmiş bulunan** (diğer) **kimseleri ona yükü' buyurduk. Zaten onunla birlikte pek az kimseden başkası îman etmedi.**

(Nûh *(Aleyhisselâm)*, maiyetinde bulunan müminlere): **'(Allâh'ın emriyle) ona binin. Onun akışı da, duruşu da Allâh'ın adı**(nı zikretmek) **ile** (gerçekleşecek)**dir. Şüphesiz ki benim Rabbim, elbette** (inanlanları çokça bağışlayan bir) **Ğafûr'dur,** (kendilerine çokça acıdığı için onları tûfândan kurtaran bir) **Rahîm'dir' dedi.**

(Neticede bütün kâfirler tûfâna gark olunca, Allâh tarafından:) **‘Ey yer! (Üzerinde taşıdığın) suyunu çek. Ey gök! Sen de (yağmurunu) tut’ buyruldu. Derken su azaldı, (kâfirlerin helâk edilip, müminlerin kurtarılmasıyla ilgili) o iş bitirildi ve o (gemi), Cûdî (dağının) üzerine yerleşti de (o zaman): ‘O zâlimler toplumuna (Allâh’ın rahmetinden) uzaklık olsun (ve onlar helâk olsun)’ buyruldu.**

(Gemiden inme zamanı gelince): **‘Ey Nûh! Sana ve seninle birlikte olan ümmetlere Bizden bir selâm ve (hem neslin, hem de rızkın husûsunda) bereketler(e nâiliyet) ile (o gemiden) in.**

(Senin neslinden gelecek) **birtakım (kâfir) ümmetler ise, ileride onları (yaratıp, sınırlı bir zaman bol rızıklarla) rahatça yaşatacağız, sonra da (âhirette) pek acı verici büyük bir azap Bizim tarafımızdan onlara dokunacaktır’ buyruldu.”** (Hûd Sûresi:25-34, 36-44, 48)

Nûh (Aleyhisselâm)ın İsmi ve Nesebi ile İlgili Bazı Mâlûmât

“Beğavî, Kurtubî, İbni Kesîr, Mazharî, Rûhu’l-beyân, Sâvî ve Âlûsî Tefsîrleri”nde zikredildiğine göre; **Nûh (Aleyhisselâm)**ın esas ismi **Seken**’dir. Çünkü **Âdem (Aleyhisselâm)**dan sonra insanlar onunla sükûnet bulmuşlardır. İsmi **Şâkir** ya da **Yeşkür** olduğu da söylenmiştir.

Nûh (Aleyhisselâm)a bu ismin verilmesinin sebebi hakkında bazı rivâyetler vardır.

Nitekim **Yezîd er-Rakkâşî (Rahimehullâh)** şöyle demiştir: “**Nûh (Aleyhisselâm)**a bu ismin verilmesi, kendisi hakkında uzun zaman ağladığındanadır. (Zira Arapça’da ‘Niyâhat’, ağlamak demektir.)” (İbnü Ebî Hâtîm, et-Tefsîr, no:8626, 5/1505; Ebû Nu’aym, Hilyetü’l-evliyâ, 3/51; İbnü Asâkir, Târîhu Medîneti Dîmeşk, 62/241, 65/85, 88; Süyûtî, ed-Dürru’l-mensûr, 6/435)

Ağlamasının sebebine dâir farklı rivâyetler vardır. Bir rivâyet kavminin helâk olmasına bedduâ ettiği için, diğer bir rivâyet kıyâmetin dehşetinden korktuğu için, farklı bir rivâyete göre oğlu **Kenan**’ın durumu hakkında **Rabbi**’ne mürâcaat ettiği için, başka bir rivâyette ise kavmi kâfirlikte ısrarcı olduğu için çok ağlardı. O sürekli dâvet ve tebliğde bulunur, kavmi yüz çevirdikçe de onlar adına ağlardı.

Vehb (Radyallâhu Anh)dan nakledildiğine göre **Nûh (Aleyhisselâm)** ile **Âdem (Aleyhisselâm)** arasında on baba vardır, **İbrâhîm (Aleyhisselâm)** ile **Nûh (Aleyhisselâm)** arasında da on baba vardır. (İbnü Asâkir, Târîhu Medîneti Dîmeşk, 62/241-242; Süyûtî, ed-Dürru’l-mensûr, 6/436)

İbni Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)dan nakledildiğine göre **Âdem (Aleyhisselâm)** ile **Nûh (Aleyhisselâm)** arasında on asır bulunmaktaydı ki, hepsi de hak şerîat üzereydiler. (İbnü Cerîr, Câmi’u’l-beyân, 3/621; İbnü Ebî Hâtîm, et-Tefsîr, no:1983, 2/376; Hâkim, el-Müstedrek, no:4009, 2/596; Süyûtî, ed-Dürru’l-mensûr, 2/496)

Bu nakiller hadîs-i şerîf ile de teyid edilmiştir. Nitekim **Ebû Zerr (Radyallâhu Anh)**dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)** şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي ذَرِّرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَوَّلُ الْأَنْبِيَاءِ آدَمُ ثُمَّ نُوحٌ وَبَيْنَهُمَا عَشْرَةٌ أَبَاءً.»

“**Peygamberlerin ilki, Âdem, sonra Nuh’tur. Bu ikisi arasında on baba (asır) vardır.**” (Ali el-Müttakî, Kenzü’l-’ummâl, no:32274, 11/482, Âlûsî, Rûhu’l-me’ânî, 7/211, Hakim, el-Müstedrek, no:4009, 2/595)

Nûh (Aleyhisselâm)ın kaç yaşında peygamber olduğu husûsunda farklı rivâyetler vardır. “**el-Müstedrek**”te **İbni Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)**dan naklolunduğuna göre **Allâh-u Te’âlâ Nûh (Aleyhisselâm)**ı kırk yaşında peygamber olarak gönderdi. O, kavmi içerisinde elli sene hâriç bin sene dâvette bulundu. Bu husus:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا﴾

“**Andolsun ki elbette Biz Nûh’u kendi kavmine (peygamber olarak) gönderdik de, muhakkak o, elli sene hâriç bin sene onların arasında kaldı**” (Ankebût Sûresi:14) âyet-i kerîmesiyle sâbit olduğundan, ihtilâfa müsâit değildir. **Nûh (Aleyhisselâm)** tûfandan sonra da insanlar çoğalıp yayılincaya kadar altmış sene yaşadı.

“**Şerhu Hulâsati’s-siyer**” isimli eserde zikredildiğine göre elli yaşında peygamber olarak gönderildiği, tûfandan sonra da dörtyüz elli sene yaşadığı, böylece ömrünün bindörtyüz elli sene olduğu rivâyet edilmiştir. “**Tehzîbü’n-Nevevî**”de zikredildiğine göre peygamberler içerisinde en uzun ömürlü olan **Nûh (Aleyhisselâm)**dır.

Nûh (Aleyhisselâm)ın Şemâil-i Şerîfesi

Uzun boylu, esmer rengine mâil, ince tenli, uzunca başlı, büyük gözlü, sakalı uzun ve enli, iri vücutlu, kolları ve bacakları ince, uylukları etli idi. Kızdıgında çok hiddetliydi. **Hatûb-i Şirbînî** (Rahimehullâh)ın beyânı vechile **Nûh** (Aleyhisselâm)ın mesleği, marangozluktu.

Vehb ibni Münebbih (Radyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “**Nûh** (Aleyhisselâm) zamanının en güzeliydi, bu yüzden peçe takardı. Gemide açlık isâbet ettiğinde onlara yüzünü açtığı zaman hep si doyarlardı.” (Ebû Nu‘aym, Hilyetü’l-evliyâ, 4/67; İbnü Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, 62/272; Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 6/441)

Ebu’l-Muhâcir er-Rakkıyy (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “**Nûh** (Aleyhisselâm) kavmi içerisinde dokuz yüz elli sene kıldan bir ev içerisinde yaşadı. Kendisine: ‘Ey **Allâh**’ın peygamberi! Kendine bir ev yapsana’ dendiğinde: ‘Ya bugün ölürüm, ya yarın ölürüm’ diye cevap verirdi.” (İbnü Ebi’-d-Dünyâ, Mevsû’atü’l-İmâm İbni Ebi’-d-Dünyâ, Kasru’l-emel, no:251, 3/357; Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, no:10750, 7/400; Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 6/440)

Nûh (Aleyhisselâm) dünyaya karşı çok zühd sahibi (meyilsiz) bir zat idi. **Vüheyb ibni Verd** (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “**Nûh** (Aleyhisselâm) kamıştan bir ev yapmıştı. Ona: ‘Başka bir ev yapsan’ denildiğinde: ‘Ölecek kimse için bu bile çok’ dedi.” (İbnü Ebi’-d-Dünyâ, Mevsû’atü’l-İmâm İbni Ebi’-d-Dünyâ, Kasru’l-emel, no:253, 3/357-358; Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, no:10751, 7/400; Ebû Nu‘aym, Hilyetü’l-evliyâ, 8/145; Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 6/440)

Nûh (Aleyhisselâm)ın Yaptığı Gemiyle İlgili Rivâyatlar

Bu âyet-i kerîmelerde beyan edildiği vechile **Nûh** (Aleyhisselâm) dokuz yüz elli sene tebliğle meşgul olduktan sonra **Allâh-u Te‘âlâ** kendisine bir gemi yapmasını emir buyurmuştur. Bu gemi yukarıda zikredilen besmele ile yürür, yine besmele ile dururdu.

Mukâtîl (Rahimehullâh)ın beyânına göre geminin uzunluğu bin arşın idi. Su onun sekiz yüz arşınlık kısmını kapladı. **Nûh** (Aleyhisselâm) gemiye Receb’in on ikisinde, bir kavle göre ise başında, çarşamba günü bindi. **Ma‘mer** (Radyallâhu Anh)ın nakline göre ise Receb’in son on gününde bindi, Âşûrâ gününde ise gemiden indi. (Ubeyd ez-Zarîr, Nühzetü’n-nâzirîn, sh:97)

Sâvî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; **Nûh** (Aleyhisselâm) gemiyi iki senede yaptı, geminin yükseklığı otuz arşın, eni ise elli arşındı.

Gemi üç kat olup alt katı yırtıcı hayvanlar ve diğer hayvânâta âit, orta katı insanlara, üst katı ise kuşlara tahsis edilmişti. **Nûh** (Aleyhisselâm) gemiye Receb ayının onunda bindi, Muharrem’in onunda da gemi Cûdî Dağı’na yerleşti.

Hemedânî (Rahimehullâh)ın nakline göre **Nûh** (Aleyhisselâm) gemiyi 124.000 tahta parçasından yapmak ve herbirinin üzerine bir nebinin ismini yazmakla emrolununca: “Ben bütün peygamberlerin ismini bilemem” dedi. O zaman **Mevlâ Te‘âlâ**:

«يَا نُوحُ! نَحْتُ الْوُحِ مِنْكَ، وَإِظْهَارُ أَسْمَاءِ الْأَنْبِيَاءِ مِنِّي.»

“**Ey Nûh! Levhaları yontmak senden, enbiyanın isimlerini yazmak Benden**” buyurdu. İlk levhada **Âdem** (Aleyhisselâm)ın, ikincisinde **Şîs** (Aleyhisselâm)ın, üçüncüsünde **İdrîs** (Aleyhisselâm), dördüncüsünde **Nûh** (Aleyhisselâm)ın ve böylece her bir tahtanın üzerinde bir peygamberin ismi belirdi. Son levhanın üzerinde ise **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ismi zuhur etti.

O zaman **Cebraîl** (Aleyhisselâm) gelerek: “**Ey Nûh! Peygamberlerin mührü, seçkinlerin süsü ve velilerin kandili Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ismi belirlediğine göre artık senin gemin tamama erdi” buyurdu. Sonra **Allâh-u Te‘âlâ** gemideki levhalar sayısınca çiviler yapıp herbiri bir peygamberin adına olmak üzere tahta parçalarını birbiriyle çivilemesini **Nûh** (Aleyhisselâm)a emretti.

Haberde vârid olduğuna göre gemi tamamlanınca dört levhaya ihtiyaç kaldı, o zaman **Cebraîl** (Aleyhisselâm):

«يَا نُوحُ! يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: اِنْحِتْ أَرْبَعَةَ الْوُحِ، كُلُّ لَوْحٍ بِاسْمِ صَاحِبٍ مِنْ أَصْحَابِ حَبِيبِي وَصَفِيٍّ وَخَيْرَتِي مِنْ خَلْقِي؛ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، لِأَنَّ مَنْرَلَةَ أَصْحَابِهِ عِنْدِي كَمَنْرَلَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.»

“**Ey Nûh! Allâh-u Te‘âlâ**: ‘Dört levha daha yontup her birine sevgilisi **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ashâbından birinin adını yazmanı emrediyor ve: Benim nezdimde onun sahâbesi, peygamberler menzilesindedir’ buyuruyor” dedi.

Nûh (Aleyhisselâm) onları da bulup yerleştirdi her levhanın üzerinde dört halîfeden birinin ismi belirdi ki, böylece **Rasûlullâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ve halîfelerinin isimlerinin zuhur etmesiyle gemi boğulmaktan kurtulduğu gibi,

muvaahhidlerin kalplerinde **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in ve ashâbının sevgisinin zuhur etmesiyle de âhirette onların cehennemden kurtulacakları gerçeği ortaya çıkmış oldu. (*Ebû Mansûr Muhammed el-Hemedânî, es-Seb'ıyyât fî mevâ'ızı'l-berıyyât, sh:5-6; Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156-157*)

Nûh (*Aleyhisselâm*)'ın gemisi yüz elli gün kadar su üzerinde bekledikten sonra Cûdî Dağı'na Muharrem ayının onu olan Âşûrâ gününde oturmuştur.

Naklolunduğuna göre; **Nûh** tûfânında kırk gün, kırk gece gökten yerden su boşalmış, gözelerinin suyu sarı ve soğuk, semânın suyu ise kırmızı ve sıcak olmuştur. **Allâh-u Te'âlâ** gemiyi dile getirmiş ve o:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَهُ الْأُولِينَ وَالْآخِرِينَ، أَنَا السَّفِينَةُ الَّتِي
مَنْ رَكِبَنِي نَجَا، وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنِّي غَرِقَ وَلَا يَدْخُلُنِي
إِلَّا أَهْلَ الْإِحْلَاصِ.»

“Öncekilerin ve sonrakilerin ilâhı olan **Allâh**'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben öyle bir gemiyim ki bana binen kurtulur, benden geri kalan ise boğulur. Bana ancak ihlâs ehli binebilir” demiştir.

Bunun üzerine **Nûh** (*Aleyhisselâm*) evinin çatısına çıkarak:

«أَيُّهَا الْوُحُوشُ الرَّاعِيَةُ وَالسَّبَاعُ الضَّارِيَةُ وَالطَّيُورُ
الطَّائِرَةُ، هَلُمُّوا لِّلسَّفِينَةِ الْمُنْجِيَةِ»

“Ey otlayan yabânîler, parçalayan yırtıcılar ve uçan kuşlar. Haydi kurtaran gemiye gelin” diye seslendi. (*Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156*)

Müfessirlerin beyanına göre **Nûh** (*Aleyhisselâm*) ile birlikte gemiye binenler hakkında birkaç görüş vardır: **Katâde**, **İbni Cüreyc** ve **Muhammed ibni Ka'b el-Kurazî** (*Radiyallâhu Anhüm*) gibi âlimlerin beyânına göre gemide bulunanlar sekiz kişi olup, bunlar da **Nûh** (*Aleyhisselâm*) ve Müslüman olan eşi, **Sâm**, **Hâm** ve **Yâfes** isimli üç oğlu ve eşleridir.

Muhammed ibni İshâk (*Rahimehullâh*)a göre hanımlar hâriç on kişiydiler. **İmâm-ı Mukâtil** (*Rahimehullâh*)a göre kadınlı erkekli yetmiş kişiydiler. **İbni Abbâs** (*Radiyallâhu Anhümâ*)dan rivâyete göreyse seksen kişiydiler. Netîce itibarıyla dünya halkı içerisinde bir azınlık oldukları kesindir.

Kurtubî (*Rahimehullâh*), “**Tirmizî**” ve diğer birçok hadîs kitaplarından naklen, şu an yaşayan bütün insanların **Nûh** (*Aleyhisselâm*)'ın zürriyetinden olduğunu zikretmiştir.

Nakkâş (*Rahimehullâh*)'ın, **Süleymân ibni Erkam** (*Radiyallâhu Anh*) vâsıtasıyla **Zührî** (*Radiyallâhu Anh*)dan nakline göre Araplar, Farslar, Rumlar, Şam ehli ve Yemen ehli **Nûh** (*Aleyhisselâm*)'ın **Sâm** isimli oğlundandır.

Sind (Pâkistan halkı), Hind, Zencî, Habeş, Sûdân ve siyah derisi olan bütün ırklar, **Nûh** (*Aleyhisselâm*)'ın **Hâm** isimli oğlundandır.

Türk, Berber, Çin ötesi, **Yecûc-Mecûc** ve Bulgarların hepsi **Nûh** (*Aleyhisselâm*)'ın **Yâfis** isimli oğlundandır. Demek ki insanların tümü **Nûh** (*Aleyhisselâm*)'ın zürriyetidir. (*Kurtubî, el-Câmi'u li ahkâmi'l-Kur'ân, 7/225*)

Bı îtibarla kendisine “Beşerin ikinci babası” lakabı verilmiştir.

İbni Vehb (*Rahimehullâh*)'ın, **İbni Abbâs** (*Radiyallâhu Anhümâ*)dan nakline göre; **Nûh** (*Aleyhisselâm*) ile birlikte gemide seksen kişi kurtulmuştu ki, bunlardan biri de **Cürhum**'dur. (**Cürhum** İsmâ'îl (*Aleyhisselâm*)'ın dolayısıyla **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in atasıdır). Onun lisânı Arapça idi.” (*İbnü Ebî Hâtim, et-Tefsîr, no:8635-36, 5/1506-1507; İbnü Kesîr, et-Tefsîr, 6/328-329*)

Muhammed ibni İshâk (*Rahimehullâh*) şöyle anlatmıştır: “**Allâh-u Te'âlâ**'nın tûfanı salıvermesiyle, suyun eksilmeye başlaması arasında altı ay on gece geçmiştir. **Allâh-u Te'âlâ** tûfanı durdurmak isteyince suyun yüzüne rüzgâr salıverdi, böylece rüzgarın baskısıyla suyun kabarması sâkinleşti. Yerdeki pınarlar da suyu şiddetle çekmeye başladı.

Böylece kırk gün geçince **Nûh** (*Aleyhisselâm*) yaptığı geminin penceresini açtı ve kargayı sallararak suyun durumuna baktırdı. Fakat karga bir gitti, bir daha geri dönmedi. Sonra güvercini gönderdi, o geri döndü. Fakat güvercin ayağına yer bulamayınca **Nûh** (*Aleyhisselâm*) elini açarak onu ellerinin üzerinde tutup gemiye soktu.

Ardından yedi gün daha bekleyip duruma bakması için yine güvercini salıverdi. Akşam olduğunda güvercin ağzında bir zeytin yaprağı bulunarak geri döndü. O zaman **Nûh** (*Aleyhisselâm*) yeryüzünde suyun azaldığını anladı. Yedi gün daha geçtikten sonra güvercini tekrar saldığında geri dönmeyince **Nûh** (*Aleyhisselâm*) yerin iyice açıldığını anladı.” (*İbnü Ebî Hâtim, et-Tefsîr, no:8639, 5/1507*)

Nûh (Aleyhisselâm) Kavminden En Çok Çile Çeken Peygamberdir

İbni Ebî Hâtim ve **İbni Asâkir**'in **Katâde** (Radiyallâhu Anh)dan nakline göre **Nûh** (Aleyhisselâm) **Cezîre** (Cizre)'de gönderilmiştir. **Nûh** (Aleyhisselâm) **Allâh-u Te'âlâ**'nın, kavmine azap ettiği ilk peygamberdir ve hiçbir peygamberin çekmediği çilelere katlanmıştır.

Nûh (Aleyhisselâm)ın kavmi, **Kâbîl**'in çocuklarının ekseriyetinden meydana gelmişti ve onlar puta tapıyorlardı. Nitekim **Kâbîl**, kardeşi **Hâbîl**'i öldürünce **Âdem** (Aleyhisselâm) onu kovdu. O da evlâdı ve diğer etbâıyla birlikte Yemen tarafında yerleşti. Zaten puta tapanların ilki de oydu.

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır: "**Nûh** (Aleyhisselâm) ikinci binde gönderilmiştir. **Âdem** (Aleyhisselâm) vefat etmeden önce, birinci binin sonunda **Nûh** (Aleyhisselâm) doğmuştur. O sırada insanlar içerisinde günahlar yayılmış, zorbalar çoğalmış ve insanlar büyük bir azgınlığa düşmüşlerdi.

Nûh (Aleyhisselâm) büyük bir sabır göstererek ve acele davranmayarak gece-gündüz, gizli-açık sürekli onları dâvet etmekteydi. Peygamberlerden hiçbiri **Nûh** (Aleyhisselâm)ın karşılaştığı sıkıntılardan daha beteriyle karşılaşmadı. (Ancak şehit olan peygamberler ile **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) müstesnâ.)" (İbnü Kesîr, et-Tefsîr, 6/326-327; Âlûsî, Rûhu'l-me'ânî, 5/221)

Kavmi onun yanına girerler ve onun boğazını öldüresiye sıkarlardı. Meclis ortasında dövülür ve kovulurdu. Yine de o, onların kendisine yaptıklarına rağmen: "Ey **Rabbim**! Kavmimi affet, çünkü onlar bilmiyorlar" diye duâ etmeyi bırakmıyordu. Ama bu, ancak onların ondan kaçışını artırıyordu. O derece ki, o onlardan biriyle konuşurken, adam elbisesini başına doluyordu. Onun kelâmından hiçbir şey duymamak için de parmaklarını kulağına tıkiyordu. İşte **Allâh-u Te'âlâ**'nın:

﴿جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ﴾

"**Parmaklarını kulakları içerisine yerleştirdiler, elbiselerine tamamen büründüler**" (Nûh Sûresi:7) kavl-i şerîfi bundan bahsetmektedir.

Sonra onun meclisinden kalkıp hızlıca yürürler ve: "Yürüyün, bu çok yalancı biridir" derlerdi.

Böylece **Nûh** (Aleyhisselâm)ın belâsı sürekli artıyordu. O, bir asrın ardından diğer asrı, bir nesilden sonra gelecek diğer nesli bekliyordu. Fakat her gelen asrın halkı öncekinden daha pis ve daha azgın oluyordu. İçlerinden biri: "Bu adam babalarımızla ve dedelerimizle de birlikte yaşamıştı, böylece deli olarak sürekli kaldı" diyordu.

Yine içlerinden biri vefat edeceği zaman çocuklarına: "Bu deliden sakının, çünkü bana babalarımın anlattığına göre, insanların helâki bunun ellerinde olacak" diyordu. Böylece onlar aralarında bu vasiyeti birbirinden naklede gelmişti. Hatta adam çocuğunu omzuna alıp onun yanında duruyor ve: "Ey oğulcağızım! Ben ölürsem de sen kalırsan, bu ihtiyardan sakın" diyordu. Bu iş böyle uzayıp gidince:

﴿قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ﴾

"O (müşrik ola)nlar: 'Ey **Nûh**! Gerçekten sen (yolumuzdan dönmemiz için) **bizimle mücâdele ettin ve bize karşı çokça mücâdele çeşitleri ortaya koydun. O halde bize vaad etmekte olduğun o** (peşin azaplarla ilgili) **şeyleri bize getir. Eğer sen** (bu tehdidinde) **doğru kimselerden olduysan** (dediğini yap da görelim)' **dediler.**" (Hûd Sûresi:32) (İbnü Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, 62/243-245)

Mücâhid ve **İkrime** (Radiyallâhu Anhümâ)nın ri-vâyetlerine göre kavmi, **Nûh** (Aleyhisselâm)ı bayılcaya kadar dövüyorlardı, o ayıldığı zaman: "Ey **Rabbim**! Kavmimi bağışla, çünkü onlar bilmiyorlar" diyordu. Gözleri dışarı çıkıncaya kadar kavmi onun boğazını sıkıyorlardı, bıraktıklarında ise o: "Ey **Allâh**! Kavmimi mağfiret et. Şüphesiz onlar bilmiyorlar" diyordu. (İbnü Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, 62/247; Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr, 6/438-439)

1438 yılımızın bu Muharrem ayı vesîlesiyle ümmetimiz ve Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz adına hayırlı olmasını **Allâh-u Te'âlâ**'dan niyaz eder, peygamberlerin ve ümmetlerin kurtuluş günü olan Âşûrâ gününün maddî-mânevî sıkıntıları içerisinde bulunan İslâm ümmetinin halâs günü yapmasını Yüce **Rabbimiz**'den istirhâm ederiz. İnşâallâh-u Te'âlâ bir dahaki yazımızda sahâbe-i kirâm müdâfaası husûsundaki reddiye-lerimize devam edeceğiz.

RESUL BÖLÜKBAŞ

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAH'IN ADIYLA

KUR'ÂN'I KERİM'İN BİR KISMINI KABULLENİP DİĞER BİR KISMINI TARİHSEL DİYE TATBİKİNİN UYGUN OLMAYACAĞINI İDDİA EDENLERİN İTİKADİ DURUMLARI

Son asırlarda bir takım sözde âlimler ortaya çıkıp **Kur'ân-ı Kerim** ayetlerini analiz ederek bunların bazılarının tarihsel olduğunu günümüzde tatbik edilmesinin ve beşeriyet hayatını bu istikamette devamının uygun olmayacağı hatta neredeyse imkânsız olduğunu söyleyen ve bu fikri savunanlar vardır. Bu kimseler hiç şüphesiz gayretullah'a dokunan ve gerçek manada **Cenab-ı Hakk**'ı tevhid edememiş kişilerdir. **Cenab-ı Hakk** bunların şerrinden **Ümmet-i Muhammed**'i korusun. Duasıyla makaleye başlamak istiyorum..!

Evet bu son asırda cereyan eden fitnelerin en büyüğü bu batıl itikattır.

Zira, Kelamullah olan Hazreti Kuran'ı tahlil edip mantık terazisiyle tartmak suretiyle böylesine bir cürette bulunanlar hiç şüphesiz şirke düşmüş olan kimselerdir. Çünkü **Cenab-ı Hakk**'ın ilim ve kelam sıfatlarının bir tecellisi olan Hazreti Kuran'ın ayetlerini fikri sahada tartışmak ve netice olarak böylesine hezeyan dolu iddialarda bulunmak elbette ki haddini aşmaktır.

Bu kimseler geçmişte haddini aşan Firavunlar, Nemrutlar sınıfında sayılırlar.

Bir beşer olarak kendi ilmini **Cenab-ı Hakk**'ın noksanlıktan münezze ve kemâlat ile muttasif olan ilmüne faik (üstün) görmesi kadar hezeyandır. Bu iddia Firavun'un (Ben sizin en yüce rabbinizim) iddiasına eştir ve şirkten öte **Cenab-ı Hakk**'a ilmi sahada üstünlük taslamak ve onunla azamet yarışına çıkmaktır.

Ama kendileri belki de bunun farkında bile değiller **Cenab-ı Hakk Kur'ân-ı Kerim**'inde ferman ettiği ayetlerin hepside mutevatir olduğuna göre bunların bir kısmını devre dışında görmek ve bunları tarihsel diye nitelemek suretiyle tatbikinin uygunsuz olacağını iddia etmek ne garip bir hezeyandır. Hem yüce **Allah**'ın Zatı ve sıfatlarının kemâlat ile muttasif ve noksanlıklardan münezze olduğunu kabullenip hem de gönderdiği ayetlerin bir kısmını tarihsel diye belli bir tarihle sınırlandırmak o tarihin içinde hapsetmek ve asrımızda geçersizliğini iddia etmek yüce Mevlâ'ya noksanlık izafe etmekten başka bir şey değildir hem aynı zamanda bu bir çelişkidir, **Allah**'a iftiradır.

Bunlara sormak lazım; Tarihsel diye tarihe hapsettiğiniz ve günümüzde tatbikini reddettiniz ayetler ve bu ayetlerle getirilen kurallar yüce Mevlâ'nın ilim ve kelâm sıfatına dayanıyor mu?

Cenab-ı Hakk'ın bu sıfatlarında noksanlık mı iddia ediyorsunuz ki bu sıfatların tecellisi olan Hazreti **Kur'ân**'ın ve bu **Kur'ân** ayetlerinin getirdiği kuralları eksik kifayetsiz veya saadeti te'minden uzak görüyorsunuz.

Cenab-ı Hakk kendisine halife olarak yaratmış olduğu beşeriyetin saadet ve mutluluğu için ilim sıfatına dayanarak tesbit ve tanzim ettiği ferman-ı İlâhî'yi **Kur'ân-ı Kerim** diye Hazreti **Muhammed** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) e sunmuştur ve bu kitabın muhatabı olan Hazreti **Muhammed** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) son **Peygamber** olduğuna göre bu kitapta Semavi kitapların sonu olması itibariyle kıyamete kadar bütün dertlere deva bütün arızalara şifa niteliğinde olup beşeriyetin yegâne saadet ve mutluluk kitabıdır.

Böyle bir kitabı tarihin darlığına kısırmaya ve bu kitabın kurallarının bir kısmını belli vakitlerle vakitlemeye ve böylece önünü kesmeye kimsenin haddi dahilinde değildir. Hem **Kur'ân-ı Kerim**'e kelimullah diyeceksiniz hem de bir kısmını tarihsel diye zamanımızda tatbikini uygun olmayacağını buna mukabil beşeri kuralları **Kur'âni** kurallardan daha uygun olacağını iddia edeceksiniz, bu bariz bir ihanettir.

Eğer bu iddiada bulunanlar **Allah**'a rağmen böyle bir iddiada bulunuyorlarsa bu doğrudan **Allah**'a karşı koymaktır. Yok eğer **Allah**'ın da iradesi bu istikamettedir diye düşünüyorlarsa bu da **Allah**'a iftiradır. Bu kimseler **Allah**'ın ayetlerinin ve bu ayetlerin getirdiği kuralları bir beşer tarafından nesh edilebileceğini mi düşünüyorlar.

Allah'tan başka onun ayetlerini nesh edecek nasihin olmadığını bilmiyorlar mı yoksa **Allah**-u Teâlâ Hazretlerinin koyduğu kuralları arasında bir tefâvut, "farklılık" mı iddia ediyorlar. Böylece **Kur'ân-ı Kerim**'de var olan muamelat, ukubat ve had'lerin zamanla mukayyet olduğuna dair bir delilleri mi vardır. Yoksa **Allah**'a kizbi, iftira etme cüretinde mi bulunuyorlar? **Kur'ân-ı Kerim**'de;

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

Kim Allah'a karşı yalan uydurandan, ya da onun âyetlerini yalanlayandan daha zalimdir? Şüphesiz ki, zalimler kurtuluşa eremez. (En'am Sûresi: 21)

Cenab-ı Hakkın Kendisine Halife olarak ve mahlûkatın efendisi olarak yarattığı insanların saadet ve mutluluk yolunu beyan eden ayetleri kaldırıp onun yerine başkalarını mı ikame etmek istiyorlar. Yüce Mevlâ'mızın kitabında böyle düşünenlere açık cevap niteliğinde bakınız ne buyuruyor:

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُوبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَتْ رُؤْيَا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

Vay o kimselere ki, elleriyle Kitab'ı yazarlar, sonra da onu az bir karşılığa değiştirmek için, "Bu, Allah'ın katındandır" derler. Vay ellerinin yazdıklarından ötürü onların haline! Vay kazandıklarından dolayı onların haline! (Bakara Sûresi:79)

Burada anlayacağımız şudur; **Kur'ân** ayetlerini değiştirerek yerlerine başkalarını yazıp ilave etmek asla beşerin haddi değildir. Bu hususta şunu açıkça söyleyebiliriz ki ha **Kur'ân** ayetlerine ilaveten bir şeyler yazıp onu **Kur'ân**'a katmak ha o **Kur'ân** ayetlerini yürürlükten kaldırıp yerine başkaca kuralları koymak arasında hiçbir fark yoktur.

Birileri **Kur'ân-ı Kerim**'in bir kısmının ahkâmını kaldırmış onun yerine başka şeyler koymuşsa din adamına düşen buna taraf olmak ve bunu tasdik etmek olmamalıdır.

Günah işleyenler işledikleri günahtan mesuldürler. Biz ulema sınıfı ise, hiç kimseyi günahlardan tebrie (arındırmaya) memur değiliz. Âlim demek, **Peygamber** varisi demektir. **Allah**'ın adamı demektir. Öyle ise **Allah**'ın koyduğu ahkâmı O'nun koyduğu **Kur'âni** kuralları ortadan kaldıranları müdafaa etmekle mükellef değiliz.

Kim ne yaparsa yapsın ulemaya düşen İlâhi kitaba sımsıkı sarılmak onu olduğu gibi yorumlamak ve müdafaa etmektir.

Şimdi de onların tarihsel deyip bu asırda tatbikinin uygun olmayacağını iddia ettikleri İlâhi kuralların bazılarından bahsedelim.

1- Miras Hukuku: **Kur'an-ı Kerim**'de Nisa Sûresinin 11, 12, 13 ve 14. Ayetlerinde Yüce Rabbimiz **Kur'an**'a göre miras hukukunu açık, sarih ve rakamsal olarak bakınız nasıl açıklamaktadır.

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا يُوْصِيهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِن لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ آبَاؤُهُ فَلِأُمَّهِ الثُّلُثُ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمَّهِ الشُّدُسُ مِّنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ إِنْ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً

Allah size, çocuklarınız (ın alacağı miras) hakkında, erkeğe iki dişinin payı kadarını emreder. (Çocuklar sadece) ikiden fazla kız iseler, (ölenin geriye) bıraktığının üçte ikisi onlarıdır. Eğer kız bir ise (mirasın) yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa, geriye bıraktığı maldan, ana babasından her birinin altıda bir hissesi vardır.

Eğer çocuğu yok da (yalnız) ana babası ona varis oluyorsa, anasına üçte bir düşer. Eğer kardeşleri varsa anasının hissesi altıda birdir. (Bu paylaşırma, ölenin) yapacağı vasiyetten ya da borcundan sonradır. Babalarınız ve oğullarınızdan, hangisinin size daha faydalı olduğunu bilemezsiniz. Bunlar, Allah tarafından farz kılınmıştır.

Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Nisa Sûresi: 11)

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِيَنَّ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورِثُ كِلَاءَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ فَإِن كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ

Eğer çocukları yoksa, karılarınızın geriye bıraktıklarının yarısı sizindir. Eğer çocukları varsa, bıraktıklarının dörtte biri sizindir. (Bu paylaşırma, ölen karılarınızın) yaptıkları vasiyetlerin yerine getirilmesi, yahut borçlarının ödenmesinden sonradır. Eğer sizin çocuğunuz yoksa, bıraktığının dörtte biri onlarıdır. Eğer çocuğunuz varsa bıraktığının sekizde biri onlarıdır. (Yine bu paylaşırma) yaptığınız vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borçlarınızın ödenmesinden sonradır. Eğer kendisine varis olunan bir erkek veya bir kadının evladı ve babası olmaz ve bir erkek veya bir kız kardeşi bulunursa ona altıda bir düşer. Eğer (kardeşler) birden fazla olurlarsa, üçte birde ortaklırlar. (Bu paylaşırma varislere) zarar vermeksizin yapılan vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borcun ödenmesinden sonra yapılır. (Bütün bunlar) Allah'ın emridir. Allah hakkıyla bilendir, halimdir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir.) (Nisa Sûresi:12)

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

İşte bu (hükümler) Allah'ın koyduğu sınırlarıdır. Kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse, Allah onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır. (Nisa Sûresi:13)

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ

Kim de Allah'a ve Peygamberine isyan eder ve onun koyduğu sınırları aşarsa, Allah onu ebedi kalacağı cehennem ateşine sokar. Onun için alçaltıcı bir azap vardır. (Nisa Sûresi: 14)

Hiç Şüphesiz **Kur'ân-ı Kerim** ayetleri içerisinde Nesh'i kabul eden ayetler vardır. Ancak **Peygamberimiz** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Efendimizin vefatı ile ayetleri nesh edecek nasih ayetlerin nuzül imkanı ortadan kalktığına göre nesh'i kabul eden bütün ayetler muhkem olmuştur ve kıyamete kadar asla değiştirilemez asrı saadette tatbik edildiği şekilde kabullenilir.

Ahkam-ı İlâhiyi yaşarsın veya yaşamazsın bu kendini ilgilendirir neticesine katlanırsın. Ancak bu hükümlerin tarihsel olduğunu iddia etmek İslâmî kurallarla adeta oynamak anlamına gelir.

Bir gün birileri de çıkar namaz, oruç ve hac'la alakalı hükümlerin de tarihsel olduğunu hatta ilkel bir ibadet olduğunu iddia ederek namazın yerine duayı, orucun yerine diyeti, haccın yerine turizm seyahatini ikame ederse bu kimselelere ne diyeceksiniz. Namaz hakkında **Kur'ân-ı Kerim**'de var olan ve oldukça mucmel olan ayetler ve bu ayetlerle sabit olan hükümleri alıp kabul etmek buna mukabil mirasla ilgili son derece mufassal ve açık beyanlarla anlatılan aynı zamanda matematiksel olarak tefsil edilen ahkam-ı nasıl tarihsel deyip ortadan kaldırma cevazına gidebiliyorsunuz. Yoksa siz birilerinin dediği gibi **Kur'ân-ı Kerim**'in 235 ayeti **Kur'ân**'dan çıkarılırsa gerisi kabul edilir iddiasında mısınız? Biz mü'minler ise Fatıha Sûresinden Nas Sûresine kadar olan Sureler ve ayetlerin hepsinin **Allah** (Celle Celalühü) kelamı olması itibariyle hatadan ve isabetsiz beyandan uzak olduğunu kabul ediyoruz. Zira bu kelimullah'ın sahibi olan Yüce Rabbimiz Noksanlıklardan münezze ve kamalat ile muttasiftir.

Yine onların tarihsel dedikleri ayetlerden bir tanesini arz edelim;

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيَشْهَدُ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüzer değnek vurun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, Allah'ın dini(nin koymuş olduğu hükmü uygulama) konusunda onlara acıyacağınız tutmayın. Mü'minlerden bir topluluk da onların cezalandırılmasına şahit olsun. (Nur Sûresi:2)

Ve yine Nur Sûresinin 4, 5, 6, 7, 8 ve 9. Ayetlerinde;

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Namuslu kadınlara zina isnat edip sonra da dört şahit getiremeyenlere seksen değnek vurun. Artık onların şahitliğini asla kabul etmeyin. İşte bunlar fâsık kimselerdir. (Nur Sûresi: 4)

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Ancak tövbe edip bundan sonra ıslah olanlar müstesna. Çünkü Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. (Nur Sûresi: 5)

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ أَرْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ

Eşlerine zina isnat edip de kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince, onların her birinin şahitliği; kendisinin doğru söyleyenlerden olduğuna dair, Allah adına dört

defa yemin ederek şahitlik etmesi, beşinci defada da; eğer yalancılardan ise, Allah'ın lanetinin kendi üzerine olmasını ifade etmesiyle yerine gelir. (Nur Sûresi: 6-7)

وَيَذَرُوهَا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Kocasının yalancılardan olduğuna dair Allah'ı dört defa şahit getirmesi (Allah adına yemin etmesi), beşinci defada da eğer kocası doğru söyleyenlerden ise Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını dilemesi, kadından cezayı kaldırır. (Nur Sûresi: 8-9)

Şimdi bütün bunlara tarihsel deyiş Kur'an-ı Kerim'den çıkarmak mı gerekiyor. Eğer biz zina hakkındaki yasaklara tarihsel diyeceksek birileri de çıkar nikâhta ilkeldir ve tarihseldir dese ne diyeceğiz.

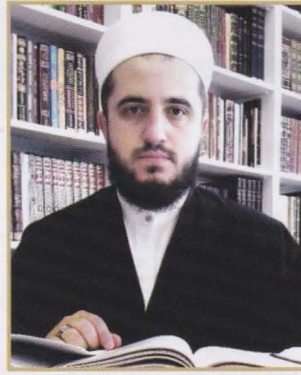
Velhasıl biz Müslümanlar olarak Kur'an'da var olan bilcümle ahkâmı itikaden kabul etmek zorundayız. Bu bizim imanımızın Mü'min olmamızın gereğidir. Bunlardan işimize geleni alıp işimize gelmeyen almamak lüksümüz asla olamaz. İşte geçmişte Kur'an ayetlerini dinlemedikleri için bir takım milletler kızlara miras hakkı tanımamışlardır.

Kur'âni kuralları tanımamak cahiliye dönemine dönmeyi özlemek anlamına gelir.

Kur'âni kuralları tatbik mevkiinde olanlar tatbik ederler veya etmezler o başka bir şey, bu bizim sahamızın dışındadır.

Biz ancak Kur'an ayetleri ile sabit olan ahkâmın Hak olduğunu söylemek bunu tasdik etmek mecburiyetindeyiz. Bu bizim imanımızın gereğidir. Cenab-ı Hakkın üzerinde ona muhalif beyanda bulunmak yüce Rasûlünün bile haddi değildir.

Öyleyse, hiçbir müfessirin, hiçbir müctehidin ve hiçbir fıkıhçının söylemediğini söylemek kimin haddine. Yüce Allah, Ümmet-i Muhammed'i ahir zamanın fitnesi olan bu mufsitlerden korusun... Âmin...

HASAN KUDUOĞLU

BURSA'NIN BAĞRINDAKİ ÂBİDE ŞAHSİYETLERDEN; SULTAN FÂTİH'İN HOCASI, DEVLET-İ ALİYYE'NİN DÖRDÜNCÜ ŞEYHÜLİSLÂMI

MOLLA HUSREV HAZRETLERİ -1-

- Tarihçe-i Hayâtı -

Vilâdet tarihi: Bilinmemektedir. Vefat tarihi: h.885 / m.1480. Şeyhülislâmlığı: h.865-885 / m.1460-1480

Bu dönemdeki pâdişah-ı âlem: **Sultan 2. Mehmed** (Sultan Fâtih)

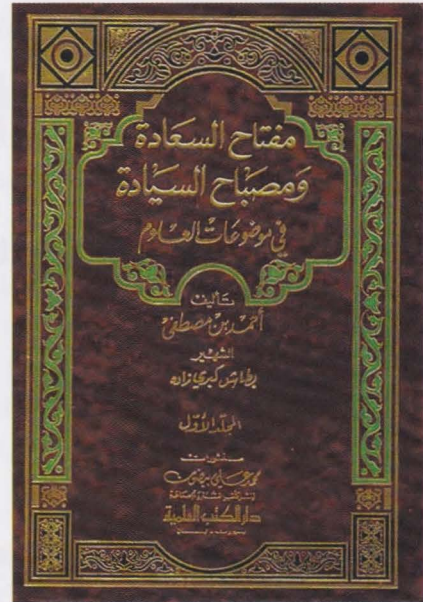
Asıl adı **Mehmed**'dir. Biyografisini veren **Taşköprizâde** babasını "Ümerâ-i Ferâsiha"dan "Rûmiyyü'l-asl Ferâmurz" diye kaydeder. Bu ifadelerden babasının, Rum vilâyeti şeklinde anılan Sivas-Tokat bölgesinde bulunan ve bir Türkmen boyu olan Varsak kabilesi beylerinden olduğu anlaşılır.

Ancak **Taşköprizâde**'nin ifadesi eserini tercüme edip ona zeyil yazan **Mecdî** tarafından yanlış anlaşılmıştır. **Mecdî**, **Taşköprizâde**'nin "Ümerâ-i Ferâsiha" terkiibini "Ümerâ-i France" şekline çevirmiş ve buna **Ferâmurz**'un mühtedi olduğu bilgisini eklemiştir. **Hoca Se'âdüddin Efendi** ise "Rûmiyyü'l-asl" tabirini "Rum asıllı" şeklinde yorumlamıştır.

Daha sonraki kaynaklar ve araştırmalar bu yanlış bilgilerden hareketle onun Rum veya Frenk asıllı olduğunu belirtmiştir. Halbuki **Molla Husrev**'in "**Dürerü'l-hükkâm**" adlı eserinin sonunda verdiği künye dedesinin adının **Ali** olduğunu göstermekte ve aynı künyeye 843 (1439) yılı başlarına ait bir satış belgesinde

Mehmed ibni Ferâmurz ibni Hoca Ali olarak rastlanmaktadır.

Yine **Taşköprizâde** "**Miftâhu's-sa'âde**"de dedesinin isminin **Ali** olduğunu kaydetmiş (*Bkz: Resim-1*) ve çağdaşı olan **Sehâvî** de onun adını **Mehmed ibni Ferâmurz ibni Ali Muhyiddin Husrevî** şeklinde zikretmiştir.

Resim-1: Taşköprizâde Ahmed Efendi'nin (ö. 968-1561) ilimler tarihi ve tasnifiyle ilgili Arapça ansiklopedik eseri.

Bazı araştırmalarda Kürd nisbesiyle anılması ise **Mecdî**'nin "**Şekâik Tercümesi**" ve zeylinin basılmış nüshasının kenarına eklenen (sh:135), "**Mevlânâ Husrev**'in babası **Ferâmurz** ekrâdan Varsak vilâyetinde Sivas ile Tokat ortasında tavattun ve temekkün edip ..." notuna dayanır.

Bu ifadenin Türkmen boyu olan Varsaklar'ın yanlış tanımlanmasından kaynaklandığı açıktır. **Molla Husrev**'in terceme-i hâli (biyografisi) hakkındaki bazı yanıltıcı bilgilerin ayıklanması neticesinde onun aslının Amasya-Tokat-Sivas bölgesindeki Varsaklar'a dayandığı ve babasının zâviyesinin bulunduğu Sivas-Tokat arasındaki köyde doğduğu anlaşılmaktadır. Bu köy bir kısım kaynaklarda Yozgat-Yerköy civarındaki Karkın olarak gösterilmiştir.

Taşköprizâde'nin verdiği bilgiye göre **Molla Husrev**'in bir kız kardeşi bulunmaktaydı. Babası **Ferâmurz** (Ferâmuz, Ferâmerz) onu **Husrev Bey** adındaki bir emirle evlendirmişti.

Babası ölünce, küçük yaşlarda bulunan **Mehmed** eniştesi **Husrev Bey**'in himâyesinde yetişti. Bu sebeple ona önceleri "Husrev kayını" lakabı takılmış, daha sonra doğrudan eniştesinin adıyla **Husrev** olarak anılmaya başlanmıştır.¹

İlk eğitimini Rum vilâyetinde aldığı anlaşılan **Molla Husrev** muhtemelen eniştesinin himayesi altında tahsilini ilerletti. Bursa'da **Molla Fenârî**'nin oğlu Bursa Kadısı **Yûsuf Bâlî**'den icâzet aldı. Ayrıca Edirne'de **Se'âdeddin et-Teftâzânî**'nin öğrencilerinden **Burhânüddin Haydar Herevî** ile **Molla Yegân** ve **Şeyh Hamza** gibi Osmanlı âlimlerinden okudu.

Resim-2: Şah Melek Câmii-Edirne

Resim-3: Halebiyye Câmisi'nin yıkılmadan önceki hâl-i pür melâli

İlmî Hayatı ve Resmî Vazifeleri

1) İlk resmî görevine Edirne'de Şah Melek Medresesi müderrisi olarak başladı.

Bu medrese **Yıldırım Bayezid** dönemi, Fetret dönemi, **Çelebi Mehmed** ve **Sultan 2. Murad** devri devlet adamlarından **Amasyalı Şah Melek ibni Şâdi Bey**'in (ö. 845/1441) Edirne'de 832/1429 tarihinde kendi adına yaptırdığı bir medresedir ki fıkıh, fıkıh usûlü, hilaf ve cedel okuyacaklara vakfedilmiştir.

Müderrisleri arasında **Molla Husrev** de yer almıştır.

Şu an medrese binası ayakta olmayıp yanındaki Şah Melek Câmii (Bkz: Resim-2) elhamdülillah günümüze ulaşmıştır. Gazi Mihâl Köprüsü'nün Edirne yönündedir. 1429'da yapılmıştır.

2) Sonra kardeşinin (ya da abisinin) Halebî Medresesi müderrisi iken vefat etmesi üzerine 839'da (1435-36) aynı şehirde bulunan **Çelebi (Halebî/Halebiyye) Medresesi** müderrisliğinin de kendisine verildiği kaydedilmektedir.

Halebiyye Medresesi'ni **2. Murad** kurmuştur. Ona Halebiyye denmesinin sebebi şudur: **2. Murad** Halep taraflarından Edirne'ye gelmiş olan **Mevlânâ Sirâcüddîn Muhammed ibni Ömer el-Halebî**'yi (ö. 857/1453), oğlu **Şehzâde Mehmed**'e husûsî hoca tâyin etmiş, ayrıca aynı hocayı Edirne'de **Sultan 1. Murad**'ın kiliseden çevirmiş olduğu câminin yanında inşa ettirdiği medreseye müderris olarak atamıştır. Bu tarihten sonra söz konusu medreseye, müderrisine nispetle "Halebiyye Medresesi" denilmiştir.

Edirne'deki ilk cuma namazı bu câmide kılınmıştır. Bu nedenle, tarihi kaynaklarda Halebî Medresesi Câmii'nin Edirne'nin en eski câmisi olduğu belirtilir.

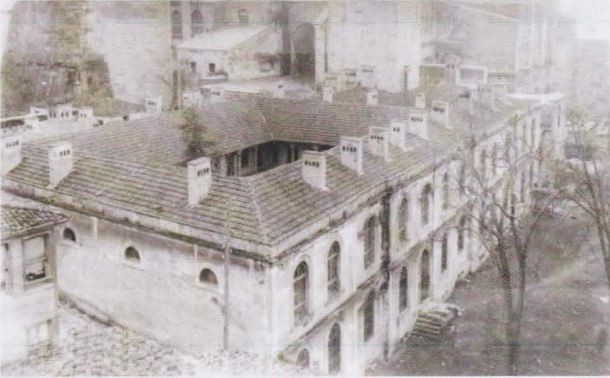
Edirne tarihçilerinden **Bâdi Efendi**'nin belirttiğine göre, dört kemer üzerine yapılmış bir kubbeyle sahip olan bu yapının, tahtadan bir minaresi vardı. Bu eski kiliseden çevrilen cami, 1752 depreminde harap olduğundan, gitgide çökmüş ve 19. yüzyıl sonlarında henüz ayakta kalan harabesi de malzemesinden faydalanılmak üzere tamamen yıktırılmıştır. (Bkz: Resim-3)

Kazaskerliği ve Kadılığı

3) 2. Murad'ın, saltanatı oğlu **Mehmed** (Sultan Fâtih)'e terk etmesi sırasında (848/1444) kazaskerliğe (Osmanlı ordusunun dînî ve hukûkî işlerine bakan yüksek askerî hâkimliğe) getirildi. Bu esnada müderris mi yoksa kadı mı olduğu konusunda açıklık yoktur. Muhtemelen **2. Murad**'ın yeniden tahta cülûsunun (850/1446) ardından bu görevden ayrıldı ve Edirne kadısı oldu. Nitekim 851-854 (1447-1450) yıllarında Edirne kadısı sıfatıyla bazı hüccetleri tasdik ettiği görülmektedir. (M. Tayyip Gökbilgin, *Edirne ve Paşa Livası* 15. ve 16. Asırlarda Vakıflar, Mülkler, Mukataalar, sh:172, 266, 279, 352)

Bu bilgiler göz önüne alındığında biyografisini veren kaynakların aksine onun **2. Mehmed**'le birlikte Manisa'ya dönmeyip Edirne'de kaldığı söylenebilir.

Ama yaygın kanaate göre **2. Murad** yeniden tahta çıktığında, oğlu **Fâtih Sultan Mehmed**'in devlet ricâli de değişmiş, bunun üzerine **Sultan**

Resim-4: Ayasofya Medresesi'nin yıkılmadan önceki son hali

Mehmed, Molla Husrev'e “Sen de gidebilirsin” deyince o: “Mürüvvet (şahsiyet sahibi olmak); sultanı tahttayken de, değilken de bırakmamaktır” şeklinde cevap vermiş ve bu söz de **Sultan Fâtih**'in çok hoşuna gitmiştir.

Yine yaygın olan kanaate göre kendisiyle beraber Manisa'ya gidip onun eğitimine devam etmiştir.

Derkenar (Anekdot)

Sultan Mehmed Manisa Sancağı'na **Molla Husrev**'i de götürdü. Artık her derste önlerine bir harita koyacaklar, Doğu Roma bölümü işaretlenip “1” numara konulmuş haritanın işaretli ve numaralı yerleri zaman içinde artacak, Trabzon Rum İmparatorluğu “2”, Akkoyunlu Devleti “3”, Balkanlar “4”, Batı Roma “5” olacak, fetih sıralaması devam edip bütün dünyayı içine alacak şekilde genişleyecekti.

Molla Husrev dersleriyle (fıkıh, edebiyat, bilhassa şiir) geleceğin **Fâtih**'ini böylece beslemeye başladı. **Fâtih** bunu unutmayacak, 1460 yılında kendisini şeyhülislâmlığa tâyin edecek, **Molla Husrev** bu vazifeyi aralıksız 20 yıl sürdürecekti. **Fâtih, Molla Husrev** hocasına öylesine hürmetkârdı ki, sözü edildiği her yerde, “Zamanımızın **Ebû Hanîfesi**” diyerek kıymetini belirtirdi.

Fâtih'in diğer hocası **Akşemseddin**, kendisinden 42 yaş büyüktü, **Molla Husrev** ise sadece 15 yaş. İhtimal bu yüzden aralarında abi-kardeş münasebeti doğmuş, **Fâtih Molla Gürânî** ve **Akşemseddin** karşısında hissettiği çekingenliği **Molla Husrev** karşısında hissetmemişti. Sırlarını daha rahat paylaşıyor, tasavvurlarını açıyor, en uçuk hayallerini fısıldıyordu. Sadece fıkıh ve şiir değil, bütün hayatını şekillendirip istikametelemlendirecek bir şey daha öğrenmişti; hayal kurmayı.

Molla Husrev diğer hocaları gibi “Bırak hayali, gerçeğe gel” demiyor, tam tersine o da şehzâdeyle birlikte uçsuz bucaksız hayaller kuruyordu. Kâh minare boyu kuleler inşa ediyor, kâh gemileri uçurup Haliç'e indiriyor, kâh Bizans surlarını târumâr edecek büyük toplar döküp gürletiyorlardı.

Bilindiği gibi Osmanlı Devleti'nde 15. asrın ikinci yarısından sonra, İstanbul kadılığına gelebilmek için Edirne ve Bursa kadılıkları ve Sahn-ı Semân Medresesi mahreç (kaynak, köken) olarak kabul edilmekteydi. Bu itibarla **Molla Husrev** de kadılıkların (mevleviyet) en yükseği ve son merhalesi olan İstanbul Kadılığı makamına gelmeden önce Bursa kadılığına atanmış (ve bu görevi bizzat kendisi veya nâipleri vasıtasıyla yapmış) olmalıdır.

Ayverdi'nin naklettiği söz konusu belge de **Molla Husrev**'in, İstanbul kadılığından önce Bursa kadılığına atandığını göstermektedir. Böylece **Sehâvî**'nin eserinde geçen, **Molla Husrev**'in Bursa kadısı olduğuna dair bilgi de doğrulanmış olmaktadır.

5) Fethin ardından İstanbul'un ilk kadısı **Hızır Bey**'in vefatı üzerine (863/1459) İstanbul kadılığına getirilmiştir.³

6) **Molla Husrev**'e ayrıca Galata ve Üsküdar kadılıkları ile Ayasofya Medresesi müderrisliği de verilmiştir.

Fâtiş Sultan Mehmed İstanbul'u fethettikten sonra Ayasofya Kilisesi'ni cami haline getirdiği gibi, Ayasofya'nın yanında bulunan papaz odalarını da medreseye çevirmiştir. Ayasofya Medresesi adı verilen bu medrese, 857/1453 yılında eğitime başlamış ve buraya ilk müderris olarak **Molla Husrev** tâyin edilmiştir. Daha sonra, esas Ayasofya Medresesi bizzat **Fâtiş**'in vakfı olarak Ayasofya Câmii yanına inşa edilmiştir.⁴ (Bkz: Resim-4 ve 5)

Molla Husrev'in medreseye gelmesi ve namaz vaktinde Ayasofya Câmii'ne girmesi bir nevi tören halinde gerçekleşirdi. Ayasofya Müderrisliği İstanbul'un ilk büyük ilmî payesi idi. **Molla Husrev**'den sonra burada **Ali Kuşcu** müderrislik yapmıştır.

Bursa'ya Avdet Etmesi (Dönmesi)

Kaynaklardaki bilgilere göre 877 (1472-73)⁵ yılında **Molla Husrev**, bir düğün cemiyetinde dönemin âlimlerinden **Molla Gürânî**'ye padişahın sağında, kendisine solunda yer verilmesini ilmî derecesine uygun bulmadığından İstanbul'u terk edip Bursa'ya gitti.

Taşköprüzâde "eş-Şekâikü'n-Nu'mâniyye fi ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye" isimli eserinde **Molla Husrev**'in İstanbul'u terk etmesine sebep olan olayı şöyle anlatmaktadır:

"**Sultan Mehmed Han** bu dönemde bir velime düzenlemişti. **Molla Gürânî**'ye bir haberci gönderdi ve onun nerede oturmak istediğine dair izin istedi. **Molla Gürânî** kendisine gelen kişiye: 'Bizim için oturmak lazım değildir, hizmet bizimdir. Bize layık olan odur ki, ol meclisde cülûs itmeyüp ikâmet-i hizmet mevkîfında kıyam idevüz' dedi. Bu cevap **Sultan Mehmed Han**'a ulaşınca, o da sağını **Molla Gürânî**'ye, sol tarafını da **Molla Husrev** için ayırdı. **Molla Husrev** bu duruma razı olmadı ve Fatih'e bir mektup yazarak: 'Benim ol meclis-i hümâyuna varmaduğum gayret-i ilmiyyemin iktizasıdır' dedi. **Molla Husrev** bu mektubu divan-ı âlîye gönderdi. Gemiye bindi ve Bursa'ya gitti. Burada bir medrese inşa etti ve orada ders verdi." (Taşköprüzâde "eş-Şekâikü'n-Nu'mâniyye fi ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye, sh:71-72; Mecdî Efendi, Terceme-i Şekâik, sh:137-138)

Resim-6: Molla Husrev Hazretleri'nin kabri şerifleri

İstanbul'a Dönüşü ve Şeyhüslâm Olması

7) **Fâtiş Sultan Mehmed**, **Molla Husrev**'i tekrar İstanbul'a davet etti ve muhtemelen 865 (1460-61) yılında onu İstanbul müftülüğüne getirdi. **Molla Husrev** vefat tarihi olan 885 (1480) yılına kadar bu makamda kaldı.⁶

Vefâtı

Molla Husrev talim, terbiye, iftâ ve hüküm faaliyetleriyle dolu bir hayat yaşamış ve 885 yılı Şa'bân ayında (1480 Ekim) bir Cuma günü İstanbul'da vefat etmiştir.

Cenaze namazı Fâtih Câmii'nde kılındıktan sonra Bursa'ya getirilerek Zeyniler semtinde kendisi tarafından yaptırılan Husrev Medresesi'nin haziresine defnedilmiştir. (Bkz: Resim-6)

Vefatına ebced hesabıyla (harf değerlerinin toplamıyla) 885 tarihini gösteren «مَاتَ رَيْسُ الْعُلَمَاءِ» «Mâte reîsü'l-ulemâ (âlimlerin reisi vee fat etti)” tarihini düşmüşlerdir.

Molla Husrev'in mezar taşı **Hacı Ali Paşa** tarafından yenilenmiştir. Mezar taşında bulunan talik kitabede şunlar yazılıdır:

“Menba-ı ilm-ü hüner,
Vârisü ulûm-i Hayri'l-Beşer.

Fâzıl-ı hurşîd-i eser,
Sâhibü'd-Dürer ve'l-Ğurer,
Mevlânâ Muhammed Husrev.”

Kaynaklarda **Molla Husrev**'in **Celâleddin** adında bir oğlu ile **Husrevzâde** lakabıyla meşhur **Mustafa Efendi** adında bir torunu olduğu belirtilmektedir.

Cübbeli Ahmed Hocam'dan mesmûâtımdır (işittiklerimdenidir) ki; **Mahmud Efendi Hazretlerimiz** Bursa ziyaretlerinde **Molla Husrev Hazretleri**'nin kabrinin yakınındaki **Emir Sultan Buhârî Hazretleri**'ni ziyaret ederlermiş. Doksanlı yıllardaki bir ziyaret esnasında “**Molla Husrev Hazretleri** kendisini ziyaret etmediğimize sitem etti” buyurarak bir zuhûrâtını nakletmiş ve bu olaydan sonra onun da kabri-i şerîflerini hep ziyaret eder olmuşlar.

Kaynaklar:

(İslam Ansiklopedisi -İsam-, 30/252-254; Taşköprizâde, eş-Şekâiku'n-nu'mâniyye fî ulemâi'd-devleti'l-Osmâniyye, sh:116-120; Taşköprizâde, Miftâhu's-se'âde, 2/171-172; Molla Husrev, Dürerü'l-hükkâm, 1/3, 2/36, 453; Sehâvî, ez-Zav'u'l-lâmi' li ehli'l-karni't-tâsi', 8/279; Mecdî, Şekâik Tercümesi, sh: s. 108, 135-139, 143, 144, 149, 179, 208, 209, 220, 229, 294, 302, 343, 344; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:288-289; Müstakimzâde Süleyman Se'âdüddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:8-9; Hoca Se'âdüddîn, Tâcü't-tevârîh, 2/215, 228; Bursalı Mehmet Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 1/292-293;

Mehmed Süreyyâ, Sicill-i Osmânî, 2/271-272; Cahid Baltacı, 15-16. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, sh:571-572; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/110-111; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülislâmaları, sh:6-7; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'i-İslâm fi'l-ahdi'l-Osmânî, 1/287-293; Leknevî, el-Fevâidü'l-behiyye, sh:302-303; Ömer Rızâ Kehhâle, Mu'cemü'l-müellifin, 3/584; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, İlmiyye Teşkilâtı, sh:22, 176, 229-230; M. Tayyip Gökbilgin, Edirne ve Paşa Livası 15. ve 16. Asırlarda Vakıflar, Mülkler, Mukataalar, sh:172, 266, 279, 352; Mehmet Şener, Dürer'in Kaynakları, sh:10-16; Ahmet Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri, 1/6, 45, 196; Derin Tarih Dergisi, Eylül 2016 sayısı, Yavuz Bahadıröğlü makalesi; Bursa Büyükşehir Belediyesi, Uluslararası Molla Husrev Sempozyumu 18-20 Kasım 2011)

1- “Husrev” kelimesi eski Pers krallarına verilen bir lakap olup Farsça'dır. Cemisi “Hüsrevân” ve “Hüsrevânî” şeklinde gelir. (Salâhuddin el-Müncid, el-Mufassal fi'l-elfâzı'l-Fârisiyyeti'l-mu'arrabe, sh:27)

2- Se'âdüddîn et-Taftâzânî'nin seçkin talebelerinden olan Haydar Herevî, özellikle tefsîr, fıkıh ve ferâiz gibi ilim dallarında kendini yetiştirmiştir. Çelebi Mehmed döneminde fetva makamına kadar yükselen bu âlimin Osmanlı ülkesinde tanınmasında, Şeyh Bedrüddin Simâvî'nin idamıyla ilgili verdiği fetvanın önemli etkisi olmuştur. Kaynakların ifadesine göre bu fetvayı dönemin diğer ulemâsı da tasdik etmiştir. (Neşrî Târîhi, 2/547) 1427 yılında vefat ettiği bilinen Herevî, İzâhu'l-me'ânî'ye bir şerh, ayrıca Se'âdüddîn et-Taftâzânî'nin Şerhu'l-Keşşâf'ına bir ta'lîka kaleme almıştır. (Mecdî, Şekâik Tercümesi sh:83; Hoca Se'âdüddîn, Tâcü't-tevârîh, 5/52) Fahrüddîn Acemî, İbni Arabşâh, Molla Husrev ve Muhyiddin Kâfiyeci gibi âlimler onun öğrencilerindedir.

3- Bu tarih hakkında 874 (1469) rivayeti de mevcuttur.

4- Bu eser 1934 yılında Ayasofya'nın görünümünü bozduğu gerekçesiyle dönemin Başbakanı İsmet İnönü'nün emriyle Müzeler Umum Müdürü Aziz Ogan tarafından yıktırılmıştır.

5- Bazı kaynaklar Bursa'ya gidişi hakkında 867 (1462) tarihini vermektedirler.

6- İstanbul'a dönüp şeyhülislâm olması hakkında, kaynaklarda 874 (1469) tarihi de mevcuttur.

ÖMER FARUK KORKMAZ

GÜNCEL PROBLEMLERİN
YEGÂNE ÇÖZÜMÜ:

EHL-İ SÜNNET ZEMİNİNDE İTTİHÂD

Yanlıkların üst üste binerek müterakim bir manzara arz ettiği zamanımızda yanlış bir zemine çekilmeye çalışılan bir meseledir İttihâd meselesi... Hadd-i zatında ve terkinin ifade ettiği mana itibarıyla ele alındığında gayet doğru ve elde edilmesi itibarıyla da gayet elzem manalara tekabül eden İttihâd- İslam kavramının gerektiği gibi anlaşılabilmesi ve bu ölçüde de uygulama sahasına çıkarılabilmesi için ciddi anlamda bir takım İlmî ve İslâmî kıstaslara muhtaç olduğu izahı müstağnidir. Şu halde bu noktada sorulması icap eden bir takım sorular vardır: İttihâd-ı İslam derken neyi anlamalıyız, bu ittihadın ölçüsü ne olmalıdır? Yahut her ihtilaf tefrika ve ittihadı yok eden müessir sebep olarak mı kabul edilmelidir?

Dilerseniz cevaplamaya sonuncusundan başlayalım. Evet, zâhiri itibarıyla tefrika olarak gördüğümüz, müşahede ettiğimiz her fikir ayrılığı, meşrep ayrılığı tefrika olarak mı mülâhaza edilmelidir? Bu sorunun cevabının “Hiç kuşkusuz hayır” şeklinde olacağı herkesin malumudur. Zira Seleften zamanımıza dek farklı kesimlerdeki, değişik ideoloji ve mezheplere müntesip kişiler bir takım fikir ayrılıklarına düşmüşler ve bu ihtilafın tabii bir neticesi olarak birbirlerini dahi eleştirmişlerdir.

Bu eleştiriler kimi zaman İmam Malik’in Muhammed b. İshak’ı tenkit etmesi gibi aralarındaki hususî bir mesele sebebiyle tahakkuk etmiş, kimi zaman da Sevri ve başkalarının Ebu Hanife’yi, İbn Main’in İmam eş-Şafii’yi, Ahmed b. Hanbel’in Haris el-Muhâsibi’yi, İbn Mende’nin Ebu Nuaym el-Isbehânî’yi eleştirmesi gibi zaman ve zeminlerine münhasır farklı sebepler dolayısıyla olmuştur.² Lakin ümmet zahirde ihtilaf ve tefrika gibi gözükken bu tenkitleri konuşup teşhir etme yerine bu koca imamları saygıyla anmayı tercih etmiş ve her birerlerini rahmetle yâd ederek “Muasırın asırdaşı hakkındaki tenkidi makbul değildir” kaide-i umumiyesi üzerinden hareket etmeyi selamet caddesi olarak belirlemiştir.

Meydana gelen her ihtilafı tahakkuk ettiği şahıslar veya zamanı- zemini müvazenesinde, sebeplerine her hangi bir atf-ı nazar yapmaksızın “şer ve rüzgârımızın zayıflamasındaki ana etken” olarak yaftalamamız mesnetsiz bir dava olmaktan öteye geçmez. Zira her ihtilafın şer olarak görülmesi gerekecek olsaydı Hazreti Ali (*Kerremallahu Vecheh*) şarap içmenin cezası hususunda Hazreti Ömer’in seksen sopa vurulması şeklindeki içtihadına mukabil “Nebi (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) ve Ebubekir (*Radiyallahu Anh*) kırk sopa vurmuşlardır.

Bu bana daha sevimlidir”³ buyurarak Hazreti Ömer’in görüşünü de hak olarak kabul ettiğini ima etmesi mümkün olmaz ve İbn Ömer de (Radıyallahu Anh) “ Şayet Resulullah’ın ashabı aralarında ihtilafa düşmemiş olsalardı bu benim hoşuma gitmezdi. Zira tek bir görüşle amel etme mecburiyeti olsaydı insanlar zorluğa düşerlerdi”⁴ buyurmazdı. Numunelerini çoğaltmanın gayet kolay olduğu bunlar ve benzeri örnekler bize her ihtilafın şer ve tefrika anlamına gelmediğini, aksine bazı zaman kimi ihtilafların rahmete ve Kur’anî ifadeyle “her insanın besleneceği meşrebi bilmesine” sebep olabileceğini göstermektedir.

Bütün bunların yanında İttifak ve ittihat kavramlarına karşılık gelen ve hiçbir şekilde hayır mefhumuyla bağdaştırılması mümkün olmayan ihtilafa da değinmeden geçmeyelim. Bu tür bir ihtilaftan bahsedildiğinde Saadet asrından sonra Hariciler, Rafiziler vb. gibi ortaya çıkan nevezhur fırkalarının ileri sürdükleri çeşitli görüşlerin sebebiyet verdiği akidevi anlamdaki fikir karmaşaları zihinlerdeki yerini almaktadır. Konuyla ilgili eserleri incelediğimizde ucunun ta Hazreti Ebubekir (Radıyallahu Anh)ın dönemine vardığını müşahade ettiğimiz bu görüş keşmekeşi, Âlem-i İslam’ın köşe taşlarının yerlerini değiştirmek ve bu saray-ı kibriyanın temelini dinamit koymak suretiyle sütunlarını yer ile yeksan etmek rolünü üstlenmiştir. Aslı itibarıyla mazisi hayli eskiye dayanan bu yıkım hareketlerinin ucu muhtelif tezahürleriyle günümüzde de arz-ı endam etmektedir. Mu’tezilenin Rasyonalitye esas alarak nasları aklın kifayetsiz hududuna mahkûm etmesinin günümüzde Modernizm gömleği giymesi yahut Hazreti Ali döneminin belirgin fırkası Hariciliğin günümüz itibarıyla kılık değiştirmiş hali olan Selefilik bu konuda bir iki misal olarak zikredilebilir.

Bu nokta üzerinde dururken sırrına kadem basılması gereken, üzerinde pürdikkat düşünülmesi icap eden esas nokta –aciz kanaatimcesudur; Mazisi itibarıyla eskiye dayanan ve bir takammus/ gömlek giyme operasyonu geçirmiş bu fırkalara karşı bu gün itibarıyla takınmamız gereken tavır ne olmalıdır? Yani bizler, akide olarak benimsediğimiz ve Efendimiz’in de “هی الجماعة” / “O ancak cemaattir” şeklindeki ifade-i celilesiyle bizim için tek ve yek istikamet

rotası olarak tayin buyurduğu ehl-i sünnet itikadımızı muhafaza etme adına ehl-i sünnet dışı sair fırkalarla ilişkilerimizi ve münasebetlerimizi neyi ölçü alarak idame etmeliyiz? Günümüzde sloganlaştırılarak bir hayli içi boşaltılmış olan İttihad-ı İslam adına bunların da bizim gibi olduğunu ve bu tarz ufak tefek(!) gerekçeleri bahane ederek Müslümanlar arasında tefrika çıkartmamak lazım geldiğini ileri sürmek suretiyle bunlarla aramızda hiçbir fark yokmuş gibi mi davranmalı yoksa bizlerle onlar arasında cereyan eden akide bazındaki belli farklılıkların büyük bir ehemmiyeti haiz olduğunun idrakine varıp ilişkilerimizi belli bir mesafede mi devam ettirmeliyiz? Bu sorunun cevabı Selefin ehl-i Sünnet tarzı fırkalara karşı tutumunun ne olduğunun gözden geçirilmesindedir. Şu halde Ehl-i sünnetiyle Şiasıyla, Vahhabîsiyle İslam’ın ittihadı ve Müslümanların birliğini bahane ederek akidevî sapmaları önemsemeyen ve arada bulunması gereken mesafeyi bir türlü idrak edemeyen kardeşlerimiz bir kısım rivayetler üzerinden soracağımız şu sorulara cevap vermelidirler:

1. Bilindiği üzere Hazreti Peygamber, ashaba kendisinden sonra ne yapmaları gerektiği hususunda vasiyet manasını taşıyan meşhur konuşmasında “Sizden her kim benden sonra yaşayacak olursa çok ihtilaflar/ görüş ayrılıkları görecektir. Öyleyse benim ve Râşit halifelerimin sünnetine sarılın”⁵ buyurmakla her sahada oluşacak görüş ayrılıkları ve karmaşalar karşısında sünnet çizgisinde hareket etmemiz gerektiğini ifade etmemiş midir? Aynı şekilde yine manası itibarıyla dillerde mütedâvel meşhur fırka hadisinde ümmetin yetmiş küsur fırkaya ayrılacağını ve bu fırkaların tamamının ateşte sadece birisinin kurtuluşa olduğunu⁶ belirttikten sonra necatta olan fırkanın da kendisinin ve sahabesinin yolunu takip edenlerin olduğunu beyan etmemiş midir? Zaten Kur’anın da bizatihi makbul kabul ettiği ve tabilerini mühtediler zümresinden saydığı yegâne yol sahabe çizgisindeki bir İslam inancı değil midir? Bu rivayette Hazreti Peygamber sapanlardan yine “ümmetim” ifadesiyle bahsederken neden onların çizgisinin ateşe paralel olduğunu belirterek şu veya bu şekilde Müslüman olmalarını noktayı nazara alarak bunlarla birliktelik kurulmasını

emretme yerine zımnî bir yasaklamayla şunlardan uzak durulmasını tavsiye buyurmaktadır? Ayrıca “*Ahir zamanda birtakım yalancı deccaller olacaktır ki; Ne sizin ve ne de babalarınızın işitmemiş olduğu bir takım sözleri sizlere getireceklerdir. Sizleri saptırıp fitnelendirmemeleri için kendinizi onlardan uzak tuttuğunuz gibi onları da sizden uzak tutun.*”⁷ Rivayeti ve müteşâbihleri araştıran kimseler hakkından Hazreti Peygamber’in “*Onlardan sakın*”⁸ ifadesi bu bapta zikredilebilecek kemmiyeti hayli fazla rivayetlerin sadece bir kaçıdır. Bu hadislerin ifade ettiği manalar ittihatçılarımızın anladığı çerçevedeki birlik ve beraberlikle ne denli örtüşmektedir?

2. Müslümanın Müslüman üzerindeki beş hakkını sayarken bunlardan ikisinin “Hastalanınca ziyaretine gitmesi, ölünce de cenazesine katılması” olduğunu belirten Hazreti Peygamber, “*Kaderiye/ kaderi inkâr edenler bu ümmetin Mecûsîsîdir, hastalanırlarsa ziyaretlerine gitmeyin, ölürlerse cenazelerine katılmayın*”⁹ buyurmakla bize bir çizgide durmayı öğretmiyor mu? Öğrettiği bu çizginin Ümmetin çoğunluğu anlamına gelen “cemaatin görüşü” olduğunu beyan ederek bu görüşten ayrılmanın Kur’anî ifadeyle Mü’minlerin yolunun gayrısına sapmak olacağını bildirircesine “*Bir an bile cumhur ulemanın görüşünden ayrılmanın İslam zimmetini boynundan çıkartıp atma*”¹⁰ anlamına geleceğini belirten yine Hazreti Peygamber’in kendisi değil midir? Bir insanla olan ortak noktanızın Kur’an okuma olamayacağını zira Cehennem kapılarına çağırın kimselerin özelliklerinden birinin de “Kur’an okurlukları” olduğunu izah eden Hazreti Peygamber bize neyi tavsiye etmektedir? Hazreti Ömer’in “*Bidat ehlini sünnetle/ hadislerle tespit edin. Zira Kur’an bünyesinde birçok manalar barındıran bir kitaptır*” şeklindeki sözü yukarıdaki rivayeti ne de güzel izah etmektedir aslında değil mi?

3. Aynı kıbleye yönelmenin safların aynılığına ve aynı kitabı okumanın aynı inancı paylaşmak anlamına gelmediğini şu hadiselerin dilinden dinleyelim: İbn Ömer’e özellikleri ilim tâliplisi ve Kur’an okuyuculuk olan bir takım insanların piyasaya çıktığı ve bunların kaderi inkâr ettikleri haber verildiğinde o kendisine bu haberi veren kimseye “*Kendileriyle karşılaştığında benim onlardan uzak ve onların da benden uzak*

olduklarını onlara bildir. Şayet onlardan birinin Uhud dağı kadar altını olacak olsa ve onu infak edecek olsa kadere inanıncaya dek Allah ondan bu infakını kabul etmeyecektir”¹¹ buyurmuştur. Bu tavrına gerekçe olarak da yukarıda naklettiğimiz “*Kaderiyenin bu ümmetin Mecusileri olduğu*” şeklindeki hadisi Hazreti Peygamberden işitmesini gösterir. Yine İbn Ömer’e Şam ehlinden birisinin kendisine selam gönderdiği söylendiğinde “*Duydum ki o yeni bir takım bidatler ihdâs etmiş. Şayet böyleyse benden ona selam söyleme!*”¹² buyurmuştur. Kaderi inkâr vb. gibi dalaletleriyle meşhur olan Gaylan ed-Dımeşkî Mekke’ye geldiğinde İmam Mücahid’in yanına uğramış ve “*Duydum ki insanlar bana yaklaşmaktan alıkoyuyor ve söylemediğim şeyleri bana izafe ediyormuşsun*” dedi. Kalkıp gidince İmam Mücahid yanındakilere “*Bununla oturup kalkmayın, zira bu kaderi inkâr eden bir adamdır*” dedi. Mücahid’in ahabından Humejd’e tavaf esnasında bir şey sormak için yaklaşan Gaylan onunla birlikte yürürken İmam Mücahid bu ikisini gördü. Daha sonra Humejd Mücahid’in yanına gittiğinde İmam Mücahid onunla konuşmuyor, sorduklarına cevap vermiyordu. Bu tavrının nedenini soran Humejd’e “*Ben size onunla muhatap olmayın demedim mi?*” dedi. Humejd’in mevzuu olduğu gibi anlatması üzerine İmam Mücahid ona “*Şayet sözüne güvendiğim biri olmasaydın yaşadığın sürece yüzümü sana karşı normal bir vaziyette göremeyecektin*” demiştir.¹³ Hazreti Ömer de Medine’ye gelip Kur’an’ın müteşâbih âyetleriyle ilgili sorular soran Abdullah b. Sabîğ’i başını kanatıncaya kadar dövmüştür.¹⁴ Bir diğer rivayette bu yüzden dolayı onu iki kez dövmüş üçüncü kere onu yine dövmek için çağırınca o “*Beni öldürmek istiyorsan güzelce öldür veya beni memleketime gönder*”¹⁵ demiş ve Hazreti Ömer de yaşadığı yere dönmesine müsaade ederek Ebu Musa el-Eş’arî’ye “*Müslümanlardan kimse bununla oturup kalkmasın!*” diye mektup yazmıştır.

4. Ebu Kılâbe’nin “*Kim bir bidat çıkartırsa kılıcı hak etmiştir*”¹⁶ ve “*Bidatçılarla oturup kalkmayın, onlarla münakaşaya da girmeyin! Zira ben onların sizi kendi sapıklıklarına daldırmalarından veya bildiklerinizi de size karıştırmalarından emin olamıyorum*”,¹⁷ Yahya b. Ebî Kesîr’in “*Yolda bir bidatçıyla karşılaştığında sokağını değiştir*”,¹⁸ Said b. Cübeyr’in “*Bidatçı*

bin arkadaşım olacağına ehl-i Sünnet bir arkadaşım olsun şeklindeki sözleri bizlere neyi anlatmaktadır? Buyrun bir diğer hâdise: Halid b. Abdullah el-Kasrî, Kurban bayramı gününde hutbe vermiş ve “Kim isterse kurbanını kessin ve Allah mübarek etsin. Ben ise Allah Teâlâ'nın Musa Aleyhisselam ile konuşmadığını savunan Ca' d b. Dirhem' i boğazlayacağım” demiş ve minberden inerek onu kesmiştir.¹⁹ Bütün bunlar ve yazılmayan yüzlercesi Selefte bidatın ne kadar menfur bir şey kabul edildiğinin ve bidat sahibinin de ne denli şerli addedildiğinin çok net fotoğrafları değil mi?

Ez Cümle, bidat kasırgalarının kesintisiz bir şekilde estiği ve akide harmanımızı hallaç pamuğu gibi savurduğu günümüzdeki şu korkunç yangında “ilk kurtarılacak” ve muhafaza edilecek olan şey ehl-i sünnet akaidimiz olmalıdır. Bu noktada bizler, durmamız gereken noktayı güzelce tespit edip işbu nokta üzerinde sağlam durmalı ve inanç anlamında zedelenmeler yaşamış kişilerle de ilişkilerimizi yukarıda serdettiğimiz rivayetler ışığında yeniden gözden geçirerek tanzim etmeliyiz. Ehl-i sünnet olmayan kişilerin her ne kadar bizim kardeşimiz olduğunu inkâr etmesek de üvey kardeşlerimiz olduğunu da kabullenmeliyiz. İttihad, İslam birliği, Müslümanların tek yürek olması gibi konular mevzu bahis olduğunda bu birliğin ve birleşmenin ancak ve ancak ehl-i sünnet çizgisinde gerçekleşmesi durumunda faydalı olacağını aklımızdan çıkarmamalıyız. Aksi bir düşüncenin tozpembe hayal olmaktan ve sadece nazarî sahada kalmaktan öteye geçmeyeceğini unutmamalıyız.

Dilerseniz mevzu Allâme Zahid el-Kevserî'nin “Makâlât”ında anlattığı bir hatırasıyla²⁰ bitirelim: Ezher'e gelip okumuş Hindistanlı bir genç Zahid el-Kevserî'yi zaman zaman ziyaret eder ve el-Kevserî de onu Sünnî zannedermiş. Zahid Efendi'den Hindistan'da neşredilen kendilerine ait bir dergide yayımlamaları için makale yazmasını talep ettiyse de el-Kevserî özür beyan ederek bu talebine icabet etmemiş. Sonra genç hakkında bir soruşturma yapan Zahid efendi bu gencin bir İmâmî (Şîî) olduğunu öğrenmiş. Bu genç Müslümanların iki büyük tıfesi olan Ehl-i Sünnet ile Şiiler arasında bir takrip/yakınlaştırma çalışması içerisindeymiş. Kevserî ona yaşının daha fazla olması sebebiyle edindiği tecrübelerin böyle bir şeyin müm-

kün olmayacağını anlatma sadedinde şunu söylemiş: “Ehl-i Sünnet'in tamamı başta Hazreti Ali olmak üzere Ehl-i Beyt'e sonsuz saygı beslemektedirler. Şu halde sizlerin de İmâmî olan Şiiler olarak birinci asırda yaşamış sahabe ve bâhusus Hazreti Ebubekir ve Hazreti Ömer'e karşı tutumunuz anlara karşı kalplerinizde herhangi bir buğz ve kin bulundurmamanız ve bu zatlar hakkında kötü konuşmamanız olmalıdır.”

Öyle ya? İki fırkanın belli noktada bir araya gelebilmesi için en azından bu kadarı lazım değil midir? Gencin Kevserî'ye verdiği cevap: Ebubekir ve Ömer'e kalbinde kin taşımak şöyle dursun şunların Müslüman olduğuna inanan mavi gök kubbenin altında tek bir İmâmî yoktur” şeklinde olmuştur. Manzara çok net, görülebile selam olsun...

Kaynaklar

- 1 Bu konuyla ilgili güzel tespitler için Bkz. Ebu Gudde, Risaletu'l-Müstersîdîn (Tercemetu'l-Müellif kısmı) s. 50-57, Daru'l-Beşairi'l-İslâmiyye, Beyrut-Lübnan, 2010, B.XII
- 2 Zikredilen eleştiriler ve zikredilmeyen diğer bazılarının sebepleri için Bkz. Abdülhâyy el-Leknevî, er-Ref'u ve't-Tekmil, s. 409-432 (Ebu Gudde'nin Ta'likâtı) Daru's-Selam, Kahire, 2009, B.IX
- 3 Müslim, Sahih, Hudûd 29, No: 1707
- 4 İbn Abdilber, Camiu beyani'l-İlm, II/ 98 Daru İbni'l-Cevzî, Riyad, 1427, B.VII
- 5 Ahmed b. Hanbel, Müsned, 28/373 No: 17144, Ebu Davud, Sünen, Sünne, No: 4609, İbn Hibbân, Sahih, Mukaddime, No: 5
- 6 Ahmed b. Hanbel, Müsned, III/ 145, İbn Mâce, Sünen, No: 3993 vd. Hadisin sübutu ile ilgili Bkz. M. Zahid el-Kevserî, et-Tabsîr fi'd-Dîn Mukaddimesi, (Mukaddimâtü'l-İmâmî'l-Kevserî içerisinde) s. 112 vd. Daru's-Selâm, Kahire, 2012, B.I, Yahut Abdülkahir el-Bağdâdî, el-Fark beyne'l-Fırak, s. 27-34 el-Mektebetu'l-Asriyye, Lübnan 1430, B.I
- 7 Müslim, Sahih, Mukaddime, Babu'n Nehy ani'r Rivayeti ani'd Duafa” No:7,
- 8 Buhârî, Sahih, No: 4547, Müslim, Sahih, No: 2665, Tirmizi, Sünen, No: 2993
- 9 Ebu Dâvud, Sünen, Sünne, No: 4691, el-Beyhakî, es-Sünenü'l-Kübra, No: 20869 vd.
- 10 Ebu Davud, Sünen, No: 4758
- 11 Müslim, Sahih, İman 1, Tirmizi, Sünen, İman, No: 2610, Ebu Dâvud, Sünen, Sünne, No: 4695
- 12 Ahmed b. Hanbel, Müsned, X/ 341, No: 6208, el-Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, IV/413, No: 11858
- 13 İbnu'l-Vaddah, el-Bida' ve'n-Nehyu anhâ, II/ 102, Mektebetu İbn Teymiye, Kahire, Mektebetu'l-İlm, Cidde, 1416, B.I
- 14 Darimî, Sünen, Mukaddime, I/ 54
- 15 Darimî, Sünen, Mukaddime, I/55
- 16 Darimî, Sünen, Mukaddime, I/ 46, No: 99
- 17 İbnu'l-Vaddah, a.g.e., I/ 99
- 18 İbnu'l-Vaddah, a.g.e., a.y.
- 19 İbn Asâkir, Târihu Dimesşk, XVI/ 137 Daru'l-Fikr, Beyrut-Lübnan 1995
- 20 el-Kevserî, Makâlât, s. 189 el-Mektebetu'l-Ezheriyye, 2009 (Mefhum aktarılmıştır)

● Çarşafı seçen **Mevlâ Te'âlâ**'nın rızasını, mantoyu seçen **Mevlâ Te'âlâ**'nın gazabını seçmiştir. Öyleyse iyi tarafı seçmek lazımdır.

● Çarşafli kardeşlerimizden birisi, bir diş doktoruna gitmiş, ertesi gün tekrar gittiğinde çarşaf ile uzaktan yakından alakası olmayan doktor: "Bana bu gece rüyamda şu çarşaftan düşen tozları muhafaza edin, onlar size yardım edecek denildi" demiş.

Allâh-u Te'âlâ çarşafın değerini dünyada ortaya çıkarmıyor. Eğer çarşafın ne kadar kıymetli olduğu hakikati gözüксе idi, bütün hanımlar illa çarşaf giyeceğiz diye harp ederlerdi, gözükmeyi için giyilmemesi için harp ediyorlar.

● Bazı arkadaşlar bana haberler getiriyor. Diyorlar ki: "Bazı hanımlar var, çarşaf giymek istiyorlar ama kocaları mani oluyor." Bu nasıl kocadır?! Bunların hiç akli yok mu?! Bu insanların evinin yolunu bulacak kadar akılları yok mu?!

Hanım, hanım olduğu halde çarşafı istiyor, kadın yükü çekiyor, erkek olduğu halde kabul etmiyor. Sana ne! Ne oluyor sana?! Yarın âhirette bir yük yükleyecekler sana, o zaman anlayacaksın ne kadar yanlış yaptığını ama iş isten geçmiş olacak!

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

• (Fotoğraf hakkında) Sifte bu işleri sıkı tutuyorduk, şimdi serbest bıraktık.

• (Fotoğraf hakkında) Evvelce kızardım, şimdi kızmıyorum.

• Bırakın şu televizyonu arkadaşlar, bırakın şu gazeteleri arkadaşlar, yularımızı ver-meyelim ellerine, yularımız **Rabbimiz**'in elinde kalsın, O'nun dinini yaşayalım.

• Çok acınacak durumdayız cemaat-i Müs-limîn! Televizyon niye bizim vakitlerimizi alıyor?!

• Sizin cihadınız emr-i bi'l-mâruf nehy-i ani'l-münkerdir.

• Birbirimize destek olalım, köstek olma-yalım. **Allâh** yolunda arkadaş olalım, kara taş olmayalım.

• Kapı kapı, köy köy gezmeli, emr-i bi'l-mâruf yapmalıdır. Millete iman, namaz anlatmalı.

• Bir hanım emr-i bi'l-mâruf yapmak için gerekirse dünyanın bir ucuna kadar da gidebilir, tabi mahremiyle birlikte.

• Hiç üzülmiyoruz arkadaşlar. Siz de üzü-lün, hiç olmazsa dert ortağım olun, acıyalım arkadaşlar. Ne olursak olalım, ne olursak ola-lım!

• Ey Müslümanlar! **Allâh**'ı dinlemek la-zım, ondan gayrisini dinlemek lazım değil. **Allâh**'ı ve O'nun tarafından tebliğ edenleri dinlemek lazım. Şeytan tarafından anlatılan-ları bırak, kendi kafasına göre hareket eden-leri bırak.

• Manto giyiyor, bir şey demiyor kalbi kırılmasın diye. İnce çarşaf giyiyor, bir şey de-miyor kalbi kırılmasın diye. Sakal traş ediyor bir şey demiyor kalbi kırılmasın diye. Bir de bunu ahlâk sayıyor. Bu ahlâksızlıktır, bu din-sizliktir.

• Bir âyet, bir hadisle **Hurşit Efendi** se-nelerce iş gördü, hiç boş durmadı, hep emri bi'l-mâruf yapardı.

• **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in mü-barek eli, biat esnasında hiçbir kadının eline değmemiştir. **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sel-lem*) onlarla ancak sözlü biatte bulunmuştur.

• Şeriatın müsaade ettiği şeylere bakma-lıdır. Bazıları yolda giderken sağa, sola, et-rafa bakıyor, dala konmuş kuş gibi ortalığı gözetliyor. İşte bunlar hep cahillik eseridir. Hocalar bunların yanlış olduğunu demese, insanlar nereden öğrenecek.

• İnsan, harama ve açık-saçık kadınlara baktıkça sarhoş olur, her harama baktıkça insanların aklı gider. **Mevlâ Te'âlâ** kadınları hayırla ıslah etsin, erkekleri kurtarsın. Suluo-va'da birisi vardı, derdi ki: "Şu erkekler cen-nete girecek ama şu kadınlar olmasa." Onun için çarşaf giymek önemlidir.

• Bütün haramlardan sakınelim. Dar elbi-se giymek, ince çorap giymek... Bunlar hep darbedir, bunlar kanını emer. Ne zikir yapabi-lirsin, ne murâkabe!

• Cenneti kazanmak için çok ibadet lazım. Bir gece **İbrahim Edhem** hanımı ile köşk-lerinin yatak odasında yatıyorlar, birbirleri ile şakalaşıyorlardı. Dediler ki: "Cennette de böyle şakalaşacağız." O esnada köşkün tava-nından bir gürültü geldi. **İbrahim Edhem**: "Orada kim var? Ne oluyor?" diye seslendi.

Bunun üzerine ona: "Bir şey yok, telaşlan-ma deve güdüyoruz" denildi. **İbrahim Ed-hem**: "Tavanda hiç deve olur mu?!" demesi üzerine: "Tavanda deve olmaz da yatakta hiç cennet bulunur mu?!" diye cevap verildi.

• Boyda arama, endamda arama güzelliği İslâm'da ara, ibadette ara.

• Hiç kimse üşenmesin, usanmasın. Vakıt buldukça nafile kılsın.

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FİKİH KURULU

GÜNÜMÜZDE NÜFUS KÂĞIDI MÜSLÜMAN'I DİYE TABİR EDİLEN KİŞİLERE YANİ MÜSLÜMAN OLDUĞUNU İDDİA ETTİĞİ HALDE ÖMRÜ BOYUNCA CAMİYE GİTMEMİŞ, NAMAZ KILMAMIŞ ORUÇ EMSALİ İBADETLERİNİ YERİNE GETİRMEMİŞ KİŞİLERE SELAM VERİLİR Mİ, BU KİŞİLER ÖLDÜĞÜNDE CENAZE NAMAZLARI KILINIR MI?

Allah Teâlâ'ya hamd, Resulüne, al ve ashabına salat-u selam olsun

İnsan için hayatta en önemli vazife, tek olan Allah Teâlâ'ya kulluk etmektir. Bunu terk eden kişi, olması gereken Müslüman amelini ihlal etmiş ve bu vesileyle Müslüman ismiyle anılmayı hak etmemiş olur.

Kulluğun başında hiç şüphesiz inanç gelmektedir. İman etmemiş kişinin ne kılacağı namazdan, ne de tutacağı oruçtan kendisine bir fayda gelir.

Kulun öncelikli vazifesi Allah'ı bilip ona hakkıyla inanmak, gönderdiği dini şeksiz şüphesiz tasdik etmektir. Bundan sonra inancının gereği olan ibadetlerini yerine getirmelidir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Ben, cinleri ve insanları ancak (beni tanı-sınlar ve) bana (hakkıyla) kulluk etsinler diye yarattım”¹

Kelime-i şahadetten sonra İslam'ın en önemli rüknü olan namaz, günde beş ayrı zamanda kadın-erkek her Müslüman için bir görevdir.

Namaz kelimesinin karşılığı olan "salât" kelimesi ve bu kökten türetilen fiil ve mekân kipi yaklaşık olarak doksan defa Kur'an-ı Kerimde kullanılması da bu ibadetin ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*); günde beş defa kılınan namazı, bir insanın kapısının önünden akıp giden bir nehre benzetmiş, namaz kılmayı da bu nehirden günde beş defa yıkanmaya benzeterek şöyle buyurmuştur:

"Ne dersiniz, birinizin kapısının önünden bir nehir geçse ve o kimse günde beş defa o nehirde yıkansa üzerinde hiç kir kalır mı? Yanındakiler; kalmaz deyince Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu; "İşte beş vakit namazın da misali böyledir. Allah Teâlâ günahları o namazlar sebebiyle temizler"²

Namaz kılan bir kimse, kıldığı bu namaz vesilesiyle yaratıcısını noksanlıktan tenzih etmiş, af ve merhamet dilemiş, O'nun azabından kendini kurtarmış, O'nu gereği gibi övmüş, tazim etmiş ve böylece yüce Allah Teâlâ'yı anmış olur.³

Bu denli önemli bir ibadeti Müslüman olanın yerine getirmemesi düşünülemez.

Hatta o kadar ki, sadece baş işareti (ima) yapabilecek olan bir hastanın dahi namazı terk etmesine ruhsat verilmemiştir.

Müslüman'ın kasıtlı olarak namazını terk etmiş olması düşünülemeyeceğinden fıkıh kaynaklarımızda namazın kazasını anlatan bölümler; elde olmayan sebeplerle kaçmış manasında "fevait" ismiyle anılmış, böylece Müslümanlar hakkında hüsnü zan yapılmıştır. Namaz, bu önemine rağmen terk edilecek olursa onu terk eden hem dünyada hem de ahirette şüphesiz cezalandırılır.

Kişi, namazın gerekliliğini inkâr ettiğinden veya namazı hafife aldığından veyahut da hürmetiyle alay ettiğinden dolayı namazı terk ediyorsa bu kişinin İslam dairesinde olmadığına dair söz birliği vardır. Zira namazın farz olduğu herkese malumdur. Bunu inkâr etmek veya hafife almak, Allah ve Resulünü yalanlamaktır. Böyle bir kimsenin kalbinde zerre miktarı iman yoktur. Nitekim Kur'an-ı Kerim, bu kişileri şu şekilde vasıflandırmıştır:

"Siz namaza çağırdığınız vakit onu alaya alıp eğlence yerine koyuyorlar. Bu şüphesiz onların akılları ermeyen bir toplum olmalarındandır."⁴

Hatta kişi namazın, orucun gerekliliğini kabul etmediği halde namaz kılsa, oruç tutsa da yine Müslüman sayılmaz. Zira yukarıdaki satırlarda da ifade edildiği üzere kişi için öncelikli vazife imandır. İman olmadan yapılan ibadetlerin hiçbir önemi yoktur.

Namazın farz olduğuna itikat ettiği halde tembelliğinden, dünya meşgalesinden, nefis ve hevâsına uyduğundan namaz kılmayı terk eden kişi hakkında âlimler ihtilaf etmişlerdir. Bu kişi kâfir midir, yoksa fasık mıdır? Şayet fasıksa devlet tarafından öldürülmeyi hak ediyor mu, yoksa hapis ve değnek emsali tazir cezalarıyla yetinilir mi?

Ahmet b. Hanbel'den gelen en meşhur rivayete, İshak b. Rahavey ve diğerlerine göre (*Allah onlardan razı olsun*) bu kişinin küfrüyle hüküm verilir. Tövbe etmesi, namaz kılmakla İslam'a geri dönmesi ondan istenilir. İcabet etmemesi durumunda boynu vurulur.

Ayet-i kerimelerin ve hadis-i şeriflerin zahiri, bu görüş sahiplerinin delilidir. Allah Teâlâ, namazı terk etmeyi, kâfirlerin özelliklerinden saymıştır. Şöyle ki;

"Onlara rükû edin namaz kılın dendiği zaman rükû etmezler"⁵

Kâfirlerin ahiretteki halleriyle alakalı şöyle buyrulmuştur:

"Baldırların açılacağı işlerin zorlaşacağı ve kâfirlerin secdeye çağrılıp da gözleri düşmüş ve kendilerini zillet kaplamış bir halde buna güç yetiremeyecekleri günü Kıyamet gününü düşün. Hâlbuki onlar sağlıklarında secde etmeye çağrılıyorlar ve buna yanaşmıyorlardı."⁶

"Haram aylar çıkınca Allah'a ortak koşanları artık bulduğunuz yerde öldürün, onları yakalayıp hapsedin ve her gözetleme yerinde oturup onları gözetleyin. Eğer tövbe ederler, namazı kılp zekâtı da verirlerse kendilerini serbest bırakın. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir."⁷

"Fakat tövbe edip, namaz kılar ve zekâtı verirlerse artık onlar sizin din kardeşlerinizdir..."⁸

Allah Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimelerde müşriklerin kanlarının korunmasını ve din kardeşliğine kabul edilmelerini; şirkten tövbe edip, namaz kılmaya ve zekât vermeye bağlamıştır.

Aynı şekilde Kur'an-ı Kerim Ahiret hallerini anlatırken mücrimlerin "sakar cehenneminde" olduklarını ve "eshabu'l-yemin" diye tabir edilen Müslümanların sordukları suale verecekleri cevabı şu şekilde anlatmıştır:

"Sizi Sekar'a cehenneme ne soktu? Onlar şöyle derler: Biz namaz kılanlardan değildik. Yoksulları yedirmezdik. Batıla dalanlarla birlikte biz de daldık. Ceza gününü yalanlıyorduk. Nihayet ölüm bize gelip çattı."⁹

Birçok hadis-i şerifin zahiri de, namazı terk etmenin küfür olduğunu göstermektedir.

Hz. Cabir'den (Allah ondan razı olsun) rivayete göre Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "Şirk ve küfürle kişi arasında namazı terk etmek vardır."¹⁰

Hz. Abdullah b. Bureyde o da babasından Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **Kâfirlerle aramızı ayıran esas çizgi namazdır. Kim namazı terk edecek olsa küfretmiş olur.**¹¹

Hz. Abdullah b. Amır'dan rivayete göre bir gün Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) namazdan bahsederek şöyle buyurmuştur: **"Kim namazı muhafaza ederse yani namaz kılmaya devam ederse kıyamet gününde onun için nur, cennetlik olduğuna delil ve kurtuluş olur. Kim namazı muhafaza etmeyecek olsa onun için nur, delil ve kurtuluş olmaz. Kıyamet gününde Karun, Firavun, Haman ve Ubey b. Halef'le beraber olur."**¹²

Bu kişiler cehennem ehlinin en azıllıdır. Namaz kılmaya devam etmeyen kişiler bunlarla beraber olursa namazı külliye terk edip hayatı boyunca Allah'a karşı rükû ve secde yapmayanın durumu ne olur?!

El-Buhari'nin rivayet etmiş olduğu bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "Kim ikindi namazını terk ederse ameli iptal olur."¹³

Bir vakit namazın terki ameli iptal ediyorsa namazların tamamını terk edenin durumu ne olur?!

Namaz dışında hiçbir amelin terk edilmesinin küfür olduğunu söyleyen sahabe olmamıştır. Kasıtlı olarak bir namazı terk etmenin küfür olduğuna dair Hz. Ali, Hz. İbn Abbas, Hz. İbn Mesut, Hz. Cabir b. Abdullah ve birçoklarından (Allah onlardan razı olsun) rivayetler vardır.

Hadis hafızlarının yaptıkları nakillere göre bir namazı kasıtlı olarak terk eden kişiyi kâfir gören ashabı kiram, alını bir kez dahi olsa secdeye varmamış kişileri ne görür?!

Namazın farz olduğuna inandığı halde tembelliğinden, dünya meşgalesinden, nefis ve hevâsına uyduğundan dolayı namaz kılmayı terk eden kişi; İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf, İmam Muhammed, İmam Malik ve İmam Şafii'ye (Allah onlara rahmet etsin) göre kâfir değil fasıktır. Zira amel, imandan bir cüz değildir. Yani iman bir şey, amel farklı bir şeydir.

Şafîî, Malîkî ve Hanbelîlere göre mazeretsiz namazı terk eden kişi dinden dönen kişi gibi üç gün tövbe etmeye çağrılır. Tövbe etmezse öldürülür. Şu kadar var ki; Şafii ve Malikilere göre öldürülme sebebi, Hanbelîlerin ileri sürdüğü öl-

dürülme sebebinden farklıdır. Şöyle ki; Şafîî ve Malîkîlere göre namazı terk edenin öldürülmesi "hadden" dir. Zira namazı terk etmek; zina, iffte iftira, hırsızlık ve diğer şer'i cezalar gibi haddi gerektiren bir suçtur. Yani ceza hukukunda işlenen suça karşı mahkemenin vereceği cezadır. Bu şekilde öldürülen, Müslüman olarak ölmüş kabul edilir. Dolayısıyla Müslüman ölüye uygulanan cenaze namazı ve sair işlemler ona da uygulanır.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları, dilediği kimseler için bağışlar. Allah’a ortak koşan, kuşkusuz, derin bir sapıklığa düşmüştür.”¹⁴

Bu konuda birçok hadis-i şerifler de vardır. Bu hadislerden birinde şöyle buyrulmuştur:

Ebu Hüreyre (*Allah ondan razı olsun*), Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“İnsanların kıyamet gününde hesaba çekileceği ilk amel (imandan sonra) farz namazdır. Allah Teâlâ Hazretleri en doğrusunu bildiği halde meleklere; "kulumun namazına bakın tam mı, noksan mı?" diye sorar. Şayet namazı tamsa onun için tam olanlardan yazılacak. Namazı noksansa Allah Teâlâ meleklere; "bakın bakalım kulumun nafilâ namazı var mıdır? Eğer nafilâ namazları varsa, Allah Teâlâ; "kulumun noksan olan farz namazlarını nafilâ namazlarıyla tamamlayın" der. Sonra tüm amelleri bu şekilde değerlendirilir.”¹⁵**

Bu iki mezhebe göre yani Şafii ve Malikilere göre namazı terk ettiğinden dolayı öldürülen kişinin cenaze namazı kılınır ve Müslümanların mezarlığına defnedilir.¹⁶ Zira bir kimsenin kelime-i şahadet getirdikten sonra cehennemde ebedi olarak kalmayacağına dair kesin deliller vardır.

Hz. Ebu Hüreyre (*Allah ondan razı olsun*), Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“Lâ ilâhe illallah (Allahtan başka ilah yoktur) deyinceye kadar insanlarla savaşmakla emredildim. Artık her kim “Lâ ilâhe illallah” derse malı ve kanını benden korumuştur. Malı alınamaz, kanı akıtılamaz. Ancak bir hak nedeniyle kısas edilmesi veya malının alınması gerekirse müstesna. Artık bu kimsenin hesabı Allah Teâlâ’ya aittir.”¹⁷**

Ezcümle; Namazı terk etmek efal-i küfürdendir. Yani küfür fiillerindedir. Şu kadar var ki; küfür değildir.

Öyle veya böyle mazeretsiz namazını terk eden kişi için en hafif söylenecek söz, fasık olduğudur. Ve küfre düşmesinden korkulur.

Kuşkusuz; günah, günahı çeker, ufak günahlar büyük günahı, büyük günahlar -Allah muhafaza- küfrü çeker. Bunun içindir ki; kendisini İslam'a nispet eden her bir kimse vicdani sorgulama yaparak Rabbisine tövbe etmeli, dinini tashih etmeli ve namazlarını bihakkın kılmaya gayret göstermelidir.

Bu konuda Müslüman toplum üzerine de görev düşmektedir. Bu emsal kişilere tebliğde bulunduktan sonra camie gelmemeye ısrar ederek namazlarını kılmazlarsa bunlara bir nevi ambargo koyarak tavırlı olmalı, selam vermemeli, evlenmek için çocuklarına talip olduklarında buna onay vermemelidirler. Aynı şekilde müessesese sahipleri, yanlarında çalışacak elemanlarını öncelikli olarak namaz konusunda sorgulamalıdır. Günde beş defa yaratıcısına isyan eden ve onun hakkını zayi eden kişi, kul hakkını nasıl zayi etmesin ki?!

Müslüman toplum bu şekilde hareket edecek olsa elbette o toplumda namaz kılmayanların sayısı azalır. Bu vazifenin yerine getirilmesinde toplumsal bir sorumluluk vardır. Özellikle nüfuzu olan kişilerin sorumlulukları daha fazladır. Buna göre baba, ufak olan çocuklarından, koca eşinden mesuldür.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

"Ailene namazı emret ve kendin de ona devam et. Senden rızık istemiyoruz. Sana da bir rızık veriyoruz. Güzel sonuç; Allah'a karşı gelmekten sakınmanındır.”¹⁸

"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah'ın kendilerine verdiği emirle karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır.”¹⁹

Hz. Amr b. Şuayb babasından o da dedesinden (*Allah onlardan razı olsun*), Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“Çocuklarınız yedi yaşına ulaştıklarında onlara namazı emrediniz. On yaşına geldikleri halde namaz kılmazlarsa onları hafifçe dövün ve o yaşa gelen çocukların yataklarını da ayırın.”²⁰**

Çocuklarını seven bir baba, eşini seven bir koca elbette bunları ateşten korumalıdır, Allah'a itaati emretmelidir. Bu itaatin başında da imandan sonra namaz gelir.

"**Namaz kılmayan kişi öldüğünde cenaze si kılınır mı?**" sorusuna verilecek olan cevap bu kişinin fasık mı, kâfir mi olduğuna verilecek olan cevaba balıdır. Kâfirdir diyenlere göre kılınmaz, fasıktır diyenlere göre kılınır.

İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf, İmam Muhammed, İmam Malik ve İmam Şafii'ye (*Allah onlara rahmet etsin*) göre bu kişi kâfir değil fasık olduğundan cenazesi kılınır, Müslümanların kabristanına defnedilir ve işi Allah'a ısmarlanır.

Ahmet b. Hanbel'den (*Allah ona rahmet etsin*) gelen en meşhur rivayete göre bu kişi Müslüman sayılmadığından cenazesi kılınmaz, Müslümanların kabristanına defnedilmez.

Şu kadar var ki; Hanbelî mezhebinde sahih olan görüşe göre namaz kılmayan kişi için hemen küfrüyle hükmedilmez. Müslümanların İmamı veya naibi onu namaza davet ettiği halde imtina ederse küfrüyle hükmedilir. Bu davetten önce küfrüyle hükmedilmez.

Buraya kadar anlattığımız namaz kılmayı terk eden kişi hakkında olunca, namaz kılmamakla beraber oruç emsali diğer yükümlülüklerini de yerine getirmeyen kişinin hali ne olur?!

Kaynaklar

- 1 Ez-Zâriyât Suresi/56
- 2 El-Buhârî kitab: Mevakîtu's-salat, babu's-salavati'l-hams...; Müslim, kitabı'l-mesac'id, babu: el-meşyü fi's-salat...
- 3 *El-İsfahânî, Râgıb*, el-Müfredat fi'l-garibi'l-Kur'an
- 4 Maide suresi/58
- 5 El-Mürselât suresi/48
- 6 Kalem Suresi/42-43
- 7 Tevbe Suresi/ 5
- 8 Tevbe Suresi/ 11
- 9 Müddessir Suresi/42-43-44-45-46-47
- 10 Müslim, kitabı'l-İmân, bâb: beyanu itlakı ismi'l-küfür...
- 11 Et-Tirmizî, kitabı'l-İmân, bâb: terkü's-salat
- 12 El-Musned, Ahmed b. Hanbel: 6576
- 13 El-Buhârî kitabı'l-mevâkîtu's-salat, bab: İsmu men terekel-asra
- 14 Nisa Suresi/ 116
- 15 Ebu Davud, kitabı's-salat, bâb: kullu salatin la yütimmuha sahibuha tetimmu min tadavvuihi no: 864
- 16 El-Fıkhü'l-İslami ve Edilletuhu / Vehbe Zuhayli: 1/504
- 17 El-Buhârî, Kitabı'l-Cihad ve's-siyer, bâb: Dua'u n-nebiyyi ile'l-islami vbe'n-nübüvvet; Müslim, kitabı'l-İmân, bâb: el-emru bi kitâli'n-nas hatta yekulû lâ ilâhe illellah
- 18 Taha Suresi/132
- 19 Tahrim Suresi/6
- 20 Ebu Dâvut, kitabı's-salat, bâb: meta yu'meru'l-gulam bi's-salat no: 495

Hadîs-i Şerîfler

Abdullah b. Amr (*Radyallahü anh*), Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) in şöyle buyurduğunu haber vermiştir:

“Asıl muhacir; Allah’ın nehyettiklerini terk eden kimsedir.” (*Buharî, İman 4; Rikak 26; Ebu Davud, vitr 2, 11, 12; cihad 2*)

Ebû Katade (*Radyallahü anh*)’dan rivayete göre Peygamber Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Aşûre günü orucunun, bir önceki yılın günahlarına kefaret olacağını, Allah-u Teâlâ’nın rahmetinden umarım.” (*Tirmizi, Savm: 48*)

Abdullah ibn-i Abbas (*Radyallahu anhuma*) anlatıyor; Rasûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*), Âşûrâ Günü oruç tutup bize de oruç tutmamızı emrettiği zaman kendisine şöyle dediler.

- Ya Rasûlellah! Bu gün, Yahudi ve Hristiyanların tazim ettikleri bir gündür!

Bunun üzerine Rasûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

- O halde gelecek sene (onuncu günle birlikte) dokuzuncu günü de oruç tutarız.

Abdullah ibn-i Abbas (*Radyallahu anhüma*) dedi ki:

- Fakat ertesi yıl gelmeden Rasûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) vefat etti.” (*Müslim 1134/133, Ebu Davud 2445*)

İbn-i Abbas (*Radyallahu anhüma*) şöyle dedi:

“Muharrem’in dokuzuncu ve onuncu günü oruç tutun! Bu şekilde Yahudilere muhalefet edin!” (*Abdurrezzak 7839, Beyhakî Sünenü’l-Kübra 4/287, Sahihu İbni Huzeyme 2/1006, Tirmizi 2/55*)

Abdullâh b. Amr (*Radyallahü anh*)’dan rivayet edildiği üzere; Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Allah-u teala’nın rızası, anne ve babanın rızasındadır. Allah-u teala’nın gazabı da anne ve babanın gazabındadır.” (*Tirmizî, Birr, 3, IV, 311*)

Ebû Hüreyre (*Radyallahü anh*)’dan şöyle rivayet edilmiştir, Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) buyurdular ki:

“Kim, bir müslümanın dünya sıkıntılarında birini giderirse, Allâh-u teâlâ da onun kıyâmet sıkıntılarında bir sıkıntısını giderir. Kim dünyada darda kalmış birine kolaylık gösterirse, Allah-u teâlâ da ona dünya ve âhirette kolaylık gösterir.

Kim, bir müslümanın dünyada bir ayıbını örterse, Allah-u teâlâ da dünya ve ahirette onun kusurlarını örter. Kul, mü’min kardeşinin yardımında buldukça, Allah da onun yardımcısıdır.” (*Müslim, Zikr, 11, III, 2074*)

Hz. Âişe (*Radyallahü anhâ*)’dan rivayet edildiği üzere, Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Hiç bir günah yoktur ki tevbesi olmasın. Ancak kötü ahlâk sahibi hariç. Zira o, bir günahtan tövbe eder, döner ondan daha kötüsünü işler.” (*Taberânî, el-Mu’cemü’s-Sağîr, I, 200*)

Cerir b. Abdullâh (*Radyallahü anh*)’dan; Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Merhamet etmeye merhamet olunmaz.” (*Tirmizî, Birr, 12, Hadis no: 1911, IV, 318*)

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

ÂŞÛRÂ GÜNÜ

“Allah-ü Teâlâ katında gökleri ve yeri yarattığı gündün beri ayların sayısı on ikidir. Bu on iki aydan dördü (Receb-i Şerif, Zilkâde, Zilhicce ve Muharrem) haram aylardır.”

(Tevbe: 36)

Kur'an'ı kerim'de beyan edilen dört haram aydan; yani hürmeti gerektiren, ibadet ve taat noktasında daha dikkatli ve daha gayretli olmamız gereken aylardan biri ve Hicrî takvimin de ilk ayı olan Muharrem-i şerif ayına girmiş bulunuyoruz.

Muharrem Ayı'nın onuncu günü ise “Âşûra Günü”dür. Muharrem Ayı'nın fazilet bakımından diğer aylara göre ayrı bir yeri olduğu gibi, Âşûra Günü'nün de diğer günler içinde önemli bir yeri vardır.

O gün gaflet edilmemesi gereken çok kıymetli bir gündür. Âşûrâ Günü'ne hürmet etmek İslâm'ın âdaplarından. Nitekim bu gününün kıymet ve fazileti hakkında birçok hadîs-i şerifler vârid olmuştur.

Bir keresinde sahâbe-i kirâm, Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)'e sordular:

- Allah âşûrâ gününü diğer günlerden üstün kıldı değil mi?

Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) cevaben şöyle buyurdu:

- Evet Allah gökleri ve yerleri, dağları ve denizleri, Levhi, Kalemî, Hz. Ademi

ve Hz. Havva'yı Âşûrâ Günü yarattı. Âşûrâ Günü'ne saygı göstermek lazımdır, zira Arşın hamili olan (Arşı taşıyan) melekler dahi onun değerini biliyorlar.”

Rivayet edilir ki;

Selef-i sâlihîn üç tane on güne tazim ederlerdi. Bunlardan bir tanesi Ramazân-ı Şerif ayının son on günüdür ki, onuncu gün Ramazan Bayramı'dır.

İkincisi, Zilhicce Ayı'nın ilk on günüdür, bunun da onuncu günü Kurban Bayramı'dır.

Üçüncüsü ise; Muharrem ayının ilk on günüdür ki, onuncu günü de “Âşûrâ Günü”dür.

Âşûrâ günü, selef-i sâlihîn tarafından çok kıymet verilen ve evvelden beri müslümanlarca idrak edilen pek faziletli bir gündür. Peygamberimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) Âşûrâ Günü'nün faziletinin aranmasını ve o gün oruçlu olunmasını bize tavsiye buyurmuştur.

Âşûra Günü oruç tutmak

Abdullah b. Abbas (Radiyallâhü anhüma) şöyle anlatmıştır:

“Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) Medine-i Münevvere'ye geldiğinde, Yahudilerin Âşûra Günü oruç tuttuklarını gördü ve:

- Oruç tuttuğunuz bu günün mahiyeti nedir? diye sordu. Yahudiler:

- Bu gün önemli bir gündür. Allâh-u Teâlâ bu gün, Hz. Mûsâ'yı ve İsrailoğullarını

düşmanlarından kurtardı. Hz. Mûsâ'da şükür için o gün oruç tuttu. Biz de bu sebeple oruç tutuyoruz, dediler. Bunun üzerine Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem):

- Öyleyse biz Mûsâ (Aleyhissalam)'a (benzeme yönünden) sizden daha layık ve daha yakınız, buyurdu ve o gün oruç tuttu. (Ashâbına da) bu orucu tutmalarını emir buyurdu.”

Daha sonra Ramazan orucu farz kılınca bu emir muhayyerliğe dönüştü. Nitekim Hz. Âişe (Radiyallâhü anhâ) şöyle buyurdu:

“Ramazan (orucu farz olma)dan önce âşûra orucu tutuluyordu. Ramazanın farziyeti indikten sonra onu dileyen tuttu, dileyen tutmadı.”

Âşûrâ Günü’nü oruçlu geçirmeyi teşvik bağında, Ebû Katade (Radiyallâhü Anh)dan rivâyet edilen bir Hadîsi şerifte Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem):

“Aşûra günü tutulan orucun, bir yıl önceki günahlara keffâret olacağını Allah(ın rahmetin)den umarım.” buyurmuştur.

Rivâyet edilir ki; Selef-i sâlihîn kendileri oruç tuttıkları gibi, o gün akşama kadar çocuklara bile bir şey yedirmezlerdi.

Yine denilmiştir ki: Vahşi hayvanlar dahî Âşûrâ Günü ot yemezler.

Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) mübarek tükürüğü ile hurmayı yumuşatır, Âşûrâ Günü çocuklara çiğnetirdi ve bu çocuklar o gün akşama kadar bir şey yemezlerdi.

Câhiliyye devrinde Kureyşin de tuttuğu rivâyet edilen Âşûrâ orucunu Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) bi’setten önce tutmuş, sonra bir ara terk etmişse de Medine’ye hicret edince Musa (Aleyhissalam)’ın şeriatına muvâfakat ederek, Ramazan orucu farz kılınmaya kadar bir veya iki sefer bu orucu tutmuştur. Ve müslümanlara da bu orucu tutmalarını emretmiştir. Hatta bu konuda henüz bir emir bulunmamakla birlikte, Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) münâdiler çıkararak Âşûrâ orucunu halka duyurmuş, geceleyin niyet etmeyenlerin günün başında haberdar olsalar dahi, o andan itibaren oruca başlamalarını emretmiştir.

Ancak Ramazân-ı şerif orucu farz kılınca bu emir muhayyerliğe dönüşmüş ve artık bu orucu dileyen tutmuş, dileyen tutmamıştır. Ramazan orucunun farz kılınmasından sonra, Âşûrâ Günü oruç tutmanın müstehab olduğunda âlimler ittifak etmişlerdir.

Ehl-i kitaba muvâfakat ve muhâlefet konusu

Bu arada şunu da önemle belirtmek gerekir ki; Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) vahiy gelmeyen hususlarda ehl-i kitaba muvafakat etmeyi severdi. Bu, özellikle putperestlere muhalefet edilen hususlarda böyleydi.

Ne zaman ki Mekke fethedilip, İslâm Dini her yerde şöhret ve üstünlük elde edince, Yüce Dinimiz İslâm her yönüyle tamamlanıp Allâh-u Teâlâ bu dinden razı olduğunu beyan edince artık buna gerek kalmadı. Bundan böyle Efendimiz bütün konularda, ehl-i kitaba muhalefeti îlan etti.

Bu mesele ile alâkalı olarak Abdullah b. Abbas (Radiyallâhü Anhüma)’dan rivâyet edildiğine göre:

“Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) Âşûrâ Günü oruç tutup insanlara oruç tutmalarını tavsiye edince, dediler ki:

- Ey Allahın Resûlü! Bu gün Yahudi ve Hristiyanların da saygı gösterdiği bir gündür.

Bunu üzerine Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

- Önümüzdeki seneye kadar yaşarsam, inşaAllah Muharrem’in dokuzuncu günü de oruç tutarım.

Fakat seneye varamadan vefât etti.

Yine İbni Abbâs (Radiyallâhü Anhüma)’dan merfû bir rivâyette Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

“Âşûrâ günü oruç tutun ve bu hususta Yahudilere muhalefet edin. (Yani) Âşûrâ gününden bir gün önce veya bir gün sonra da oruç tutun.” (Ahmed b. Hanbel, 1/241)

Dolayısıyla sadece Âşûra Günü oruç tutmak mekruh olduğu için, bir gün evvel veya bir gün sonrası ile birlikte oruç tutmak gerekir.

Âşûrâ çorbası

Aşûre Günü dendiğinde genel olarak insanların aklına “âşûrâ çorbası” denilen bir tatlı gelir ve birçoğumuz da o gün, bu tatlıyı yaparak komşulara dağıtırız.

Âşûrâ çorbasının menşe-i hakkında **Münavî**, Selef-i sâlihîn'den naklen şöyle buyurmuştur:

“Nuh (*Aleyhisselâm*) zamanında bütün her tarafı sular istilâ edince, iman edenler Nuh (*Aleyhisselâm*)'ın gemisine binip tufandan kurtuldular. Ve altı ay su üzerinde yüzdüler. Receb Ayı'nda başlayan bu tufan Muharrem Ayı'nın onuncu (âşûrâ) günü son buldu. Vakit tamam olup Mevlâ'nın emriyle sular çekilince, Nuh (*Aleyhisselâm*)'ın gemisi âşûrâ günü Cûdi Dağı'nın tepesine oturdu.

Böylece gemide bulunanlar bu büyük tufandan kurtuluş gününü kutlamak istediler ve geminin ambarında arta kalan buğday, nohut, fasulye, incir, şeker gibi erzakı karıştırıp bir yemek pişirdiler. İşte âşûrâ pişirme adeti buradan kalmıştır, denilir. Doğrusunu Allah (*Celle celalühü*) bilir.

Tabi bu tatlıyı yapmak da bir sakınca yoktur, hatta aşura tatlısı yapmak ve onu dağıtmak güzel bir alettir.

On peygambere on ihsan

Âşûrâ Günü'nün menşe-i hakkında bazı tarih ve hadis kitaplarında yer alan rivâyetlere göre, o gün Allâh-ü Teâlâ on tane Peygamberine, on ihsanda bulunduğu mübarek bir gündür. Bunları kısa başlıklar halinde zikredecek olursak:

- 1- Hz. Adem (*Aleyhisselâm*)'ın tevbesi bu gün kabul olmuştur.
- 2- Hz. Nûh (*Aleyhisselâm*)'ın gemisi bu günde Cûdi Dağı üzerine oturmuştur.
- 3- Hz. İbrahim (*Aleyhisselâm*) bu gün ateşten kurtulmuştur.
- 4- Hz. Mûsâ (*Aleyhisselâm*) bu gün de, Cenâb-ı Hakkın ihsan ettiği mucize ile asâsını vurarak denizi yarmış, kavmi ile beraber kurtuluşu ererken Firavun ve âvânesi sulara gömülüp boğulmuştur.
- 5- Hz. Yunus (*Aleyhisselâm*) balığın karnından kurtulduğu gün, bu güne tevâfuk etmektedir.
- 6- Hz. Yâkub (*Aleyhisselâm*)'ın gözleri bu gün açılarak tekrar görmeye başlamıştır.

7- Hz. İsâ (*Aleyhisselâm*) bu gün doğmuş ve göklere kaldırılışı yine bu güne rastlamıştır.

8- Hz. Yusuf (*Aleyhisselâm*) kuyudan bu gün çıkarılmıştır.

9- Hz. Eyyüb (*Aleyhisselâm*)'ın hastalığından şifâ bulması da yine bu güne tevâfuk etmektedir.

10- Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in geçmiş ve gelecek bütün günahlarının affedilmesi de, yine Âşûrâ Günü olmuştur.

Ayrıca İdris (*Aleyhisselâm*)'ın göklere kaldırılışı, Davut (*Aleyhisselâm*)'ın tevbesinin kabul edilmesi, Süleyman (*Aleyhisselâm*)'a saltanatın ihsan edilişi gibi olayların da Âşûrâ Günü vaki olduğu rivâyetlerde gelmiştir.

Hem müjde hem ikaz

Âşûra Günü aslında bizler için fevkalâde mesajlar taşıyan, bir taraftan müminleri müjdeleyip diğer taraftan da uyarıp ikaz eden bir gündür.

On tane peygamberin ve ümmetlerinin düşmanlarından kurtuluşu, ilahi bir hikmete mebni olarak bu mübarek güne rastladığına göre, demek ki Mevlâ teâlâ bu günü özel olarak seçmiş ve Âşûrâ Günü'nü bir ferec, bir kurtuluş günü kılmıştır. Öyleyse bu mübarek gün hürmetine Rabbim tüm Müslümanlara düşmanlarından kurtuluş ihsan eylesin. İslam Coğrafyasındaki mazlum ve mağdur Müslüman kardeşlerimize, tüm sıkıntılardan feraha çıkış kapıları ikram eylesin. Amin!

İşin ikaz tarafına gelince; geçmiş tüm peygamberler ve ümmetleri birçok baskılara, sıkıntılara ve işkencelere maruz kalmalarına rağmen inançlarından taviz vermemişler, çektikleri sıkıntılara katlanarak İslam davasına sahip çıkmış ve “sıratı müstakim”den ayrılmamışlardır.

Netice olarak onlar kazanan taraf olmuş, düşmanları ise hem dünyada hem de ahirette hüsrana uğramışlardır. Bu meyanda yüce Rab-bimiz:

“**Akıbet (sonuç) muttakilerindir.**” (*Hûd: 49*) buyurmuştur.

Hz. Hüseyin (Radıyallahü anh)'ın şehadeti

Her Âşûrâ Günü geldiğinde, Efendimiz (Sal-lallahü Aleyhi ve Sellem)'in **“Cennet Gençlerinin efendisi”** buyurduğu torunu Hz. Hüseyin (Radıyallahü anh)'ın şehadetini de yeniden hatırlar ve üzüntüye boğuluruz. Hz. Hüseyin ve çoğu Ehl-i Beyte mensup olan yetmişden fazla masum insan, Muharrem Ayı'nın onuncu günü, siyasi ihtiraslar uğruna **Kerbela**'da şehid edilmiştir. Tabi bu meşum hadise, bütün müminleri o günden bu güne derinden yaralamış, mezhebi ve meşrebi ne olursa olsun tüm müslümanların yüreğinde acı izler bırakmıştır.

Tabi Hz. Hüseyin (Radıyallahü anh) ve yetmiş küsür müslümanın Kerbela'da hunharca muameleye tabi tutulup şehid edilmesi, asırlardır İslam aleminin kapanmayan bir yarasıdır. Tüm müslümanlar olarak bu acı olaydan ibretler ve dersler çıkarmalıyız.

Âşûrâ Günü vesilesiyle, başta Cennet gençlerinin Seyyidi olan Hz. Hüseyin olmak üzere, tüm Kerbala şehitlerini rahmet ve minnetle anıyorum. Rabbim ruhlarını şad, derecelerini âlî eylesin. Bizleri şefaathlerine nail eylesin. Amin

Sene boyunca rızkın bollaşması

Âşûrâ Günü ziyafet hazırlamanın, aile halkının yemesini içmesini genişleterek onları sevindirmenin, bolca mutfak alışverişinde bulunmanın sene boyunca evde bereketlere vesile olacağı rivâyetlerde gelmiştir. Nitekim Ebû Saidi'l-Hudrî (Radıyallahü Anh)'dan rivâyet edildiğine göre Efendimiz Aleyhissalâtu Vesselâm şöyle buyurmuşlardır:

“Âşûrâ günü, aile efrâdına yemesini ve içmesini bol yapan kimseye, Cenâb-ı Hak sene boyunca rızkını genişletip bolluşturur.

Süfyan-ı Servî (Rahimehullah) bununla alâkalı şöyle demiştir:

“Biz bunu denedik ve öyle bulduk.”

Burada ifade edilen genişlikten ve bu günün bereketinden bizler de istifade etmeye gayret edelim. “Peki nasıl yapalım?” dersiniz, sizlere acizane olarak şunu tavsiye edebilirim;

Hepimiz evimizin ihtiyacı için belirli zamanlarda pazar ve market alışverişi yapıyoruz. İşte bu alışverişi Âşûrâ Günü'ne tehir edip evimizin ihtiyacı olan şeylerden bol miktarda, çeşitli olarak da fazlaca alarak mutfağımızı erzak bakımından zenginleştirirsek, Allah'ın izniyle göreceğiz ki, sene boyunca evimizden ve mutfağımızdan bolluk ve bereket eksik olmayacaktır. Zira günümüzde dahî:

“Bunu denedik, bolluk ve bereketten başka bir şey görmedik.” diyenleri duyduk ve gördük elhamdülillah.

Âşûrâ Günü Yapılacaklar

Rivâyet edildi ki:

“Kim Âşûrâ Günü on müslümana selâm verirse, bütün mü'minlere selâm vermiş gibi sevap alır.

Kim o gün bir yetimin başını okşarsa, Al-lâh-u Teâlâ onun her tüyüne karşılık cennette bir derecesini yükseltir.

Kim Âşûrâ Günü zerre kadar bir şey sadaka verse, Allâh-u teâlâ ona Uhud dağı kadar sevap verir.

Kim Âşûrâ Günü gusül abdesti alırsa, hastalıklardan şifa bulur.

Mümkün mertebe o gün yoldan eziyet verecek şeyler kaldırılmalı, dargın ve küskün müslümanların arası bulunmalı, hastalar ziyaret edilmelidir.

Velhasıl Âşûrâ Günü çok kıymetli bir gün olup, o günün faziletinden istifade etmek

gerekir. Özellikle o gün mutlaka oruçlu olmalıyız, fakat Efendimizin buyurduğu üzere bir gün öncesi veya sonrasını da ilâve ederek Âşûrâ Günü orucunu tutmalıyız.

Mevla teala Âşûrâ Günü hürmetine evlerimize huzur ve bereket yağdırsın. On tane peygamberini ve ümmetlerini düşmanlarından kurtardığı bu mübarek gün hürmetine, tüm mazlum ve mağdur Müslümanları, baskı ve sıkıntılardan kurtarsın. Amin!..

Fî Emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

HATİCETÜ'L-KÜBRÂ

(Radıyallâhü Anha)

(I. BÖLÜM)

Peygamber Efendimizin ilk hanımı ve müminlerin ilk annesi... İlk iman eden kişi, Efendimiz'in hem hayat, hem de dava arkadaşı...

Hayatının sonuna kadar bütün malı, mülkü ve varlığıyla Peygamber Efendimiz'in yanında durup hizmet etti ve eşini hiçbir zaman yalnız bırakmadı.

Müminlerin çok ağır baskı ve zulümlere maruz kaldığı Mekke Dönemi'nde, Efendimiz'in en büyük maddi ve manevi destekçisi olup teselli etti. En zor, en sıkıntılı ve en çaresiz dönemlerde O hep vardı.

Hazreti Hatice annemiz cahiliye devrinde bile "Tâhire /iffetli, yüksek ruhlu" diye anılırdı. O günün şartlarını göz önüne alacak olursak, sadece bu ifade bile, Onun ne derece yüksek bir şahsiyete, iffet ve itibara sahip olduğunu anlatmaya fazlasıyla yeter.

Kübrâ sıfatı ise; Efendimizin en büyük hanımı olması sebebiyle daha sonraki dönemlerden itibaren kullanılmıştır.

Hazreti Hatice annemizin ata soyu, Peygamber Efendimizin ata soyu ile **Kusay**'da birleşir.

Kureyşin eşrafından olan babası **Huveylid**, kaynakların önemli bir kısmına göre "**Ficar Savaşı**"nda öldü. Annesi ise Fatıma binti Zâide olup onun soyu da **Lüey**'de Rasûlüllahın soyu ile birleşmektedir.

Hazreti Hatice (Radıyallahü anha) Kureyş kadınları içinde soyca en üstün, şerefçe en yüksek, servetçe en zengin olanı idi. İşini son derece iyi bilir ve sıkı tutardı. Son derece zeki, zarif ve çok asil bir hanımefendi idi. Güzel ahlâkı, erdemli vasıfları herkes tarafından bilinirdi.

Hazreti Hatice annemiz, Peygamber Efendimizle evlenmeden önce iki defa başından evlilik geçmişti. İki evliliği de Kureyşin soylu ve ileri gelenlerindendi. Bu evliliklerinden ikisi erkek biri kız olmak üzere üç çocuğu olmuştu. İkinci kocası vefat ettiği zaman; hem soylu, hem güzel, hem de zengin olması sebebiyle yine Kureyşin ileri gelenlerinden birçoğu Onunla evlenmeye can atmış ve aracılar göndermişti. Ancak O bu tekliflerin hiç birine iltifat ve itibar etmeyip kimseyle evlenmedi.

Hazreti Hatice (Radıyallahü anha) ticaret yapardı, çok malı-mülkü vardı. Her yıl Şam'a kervan gönderirdi. Güvenli bulunduğu kimselerle ortaklaşa ticaret yapardı. Ticaretle uğraştığı için kendisine **Tacire** denilirdi.

Düşünün ki; kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü, kadının bir metağ gibi alınıp satıldığı ve kadının her türlü hakkının gasp edildiği bir dönemde, O kadın patron olmak gibi bir misyon üstlenmişti. Mekke Devleti'ni ayakta tutan dış ticarete çok önemli isimlerden biriydi. Mekke'de o devrin büyük tacirleri ile rekabet edebilecek güçte bir iş kadınıydı. En büyük ticaret kervanları onun eli altında toplanıyor ve o günün değme tüccarlarına adeta taş çıkartıyordu.

Şam'a gönderilen ticaret kervanı

Peygamber Efendimiz Kureyş kabilesi içinde son derece güvenilir, emin bir kişiydi. O kadar ki Kendisine **Muhammedü'l-Emîn** denilirdi. Tanıdıkları ve aracılar vasıtasıyla Efendimizin doğruluğu ve ahlâkî meziyetleri Hazreti Hatice annemize anlatılmıştı.

Bu önemli aracılardan da tavsiyesiyle, çevresinde güzel ahlâkı ve dürüstlüğüyle tanınmış bir genç olan Hazreti Muhammed (Sallallahü Aley-

hi ve Sellem)'le ortaklık anlaşması yaptı ve kölesi **Meysere**'yi de hizmetine vererek ticaret kervanının başında Şam'a gitmesini istedi.

Peygamber Efendimiz o sıralar yirmi beş yaşlarında idi. Bu teklifi kabul etti ve kervanın başına geçip sefere çıktılar.

Kervan yola çıkıp Şam'a doğru giderlerken, güneşin sıcaklığından korumak için bir bulut gelir ve Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'e gölge yapardı. Hatta bir ara, Efendimiz istirahat etmek için bir ağacın gölgesine uzanmıştı, güneş ilerleyip ağacın gölgesi gidince, o ağaç Efendimize doğru eğilerek güneşin sığınağından muhafaza etti.

Hazreti Hatice annemizin kölesi Meysere, Peygamber Efendimiz'in bu tür mucizevî hallerini görünce şaşırıyor, O'nun mükemmel tavırları, olgun davranışları ve yüksek ahlâkı karşısında hayretler içinde kalıyordu.

Şam'a gidildi, orada ticari alışverişler yapıldı, sonra tekrar Mekke'ye geri dönüldü. Ticaret kervanı bu defa çok büyük bir kâr ve kazançla dönüyordu.

Ticaret kafilisi Mekke'ye yaklaştığında Hazreti Hatice annemiz evinin üzerindeki gölgelikten kervanın gelişini seyrediyordu. Efendimiz kervanın önünde devesiyle ilerlerken, başının üzerinde bir bulutun Onu güneşin sığınağına karşı gölgelendirdiğini gördü. Bu manzarayı görünce çok şaşırıp ve taaccüp etti.

Ve ticaret kervanı geldi... Şam'a götürülen mallardan hangileri satıldı, hangi fiyattan işlem gördü kabilinden hesaplar yapıp mallar teslim edilince, Hazreti Hatice annemiz, Efendimizin ne kadar başarılı ve kârlı bir ticaret yaptığını, O'nun ne kadar dürüst, güvenilir ve doğru sözlü bir insan olduğunu yakinen gördü.

Bununla birlikte, kölesi Meysere'den de yolda şahid olduğu bir takım harikulade halleri, Onun yüce ahlâkını ve dürüstlüğünü haber alınca, Peygamber Efendimizin bu üstün özellikleri, yüksek tavır ve davranışları karşısında son derece etkilendi ve ister istemez bir hayranlık duymaya başladı. Böylece derin bir sevginin ilk tohumları da bu ticaret vesilesiyle atılmış olur

Hazreti Hatice (*Radıyallâhü anhâ*)'nın **Efendimiz**'le evlenmesi:

Hazreti Hatice annemiz bir gece rüyasında; "Gökten ay inip koynuna girdiğini ve bu ayın nûru koltuğundan çıkıp bütün âlemi aydınlattığını" görmüştü. Bu rüyayı amcaoğlu Varaka bin Nevfel'e anlattığında, o şöyle tabir etmişti:

- Ahir zaman Peygamberi vücuda gelmiştir. O seninle evlenir ve senin zamanında

O'na vahiy nazil olur. İşte bu Dinin nûru âlemi doldurur."

Hazret-i Hatice, rüyâsının teviline çok sevinmiş ve o günden sonra da ahir zaman Peygamberinin gelmesini sabırsızlıkla beklemeye başlamıştı.

Hazreti Hatice; dünyayı ve insanları tanıyan, başından iki defa evlilik geçmiş, yanında pek çok kişiyi çalıştırmış, ileriye gören akıllı ve ferâset sahibi bir kadındı. Bu güne kadar tanıdığı kişiler arasında Hazreti Muhammed (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) kadar üstün yaratılışlı birini hiç görmemişti. O'nun hakkında derin bir düşünceye daldı. Ortaklık anlaşması yaptığı anları, Şam seferine gidişini, Mekke'ye dönüşünde bulutun O'nu gölgelemesini, Efendimizin pırıl pırıl nur gibi simasını, iffet ve hayâsını, yüce ahlâkını ve her hâlini hayal ediyor ve gözünde canlandırıyordu.

Birden kalbinin çarptığını farkettiler... Evvelce yaşamadığı bir şeyler oluyordu... Kendi kendine utandı yüzü pembeleşti. İçinde Peygamber Efendimize karşı sıcak bir alaka, sevgi ve muhabbet hisleri vardı. Acaba O'nunla evlenebilmesi mümkün olur muydu?.. Zira Kureyşin ileri gelenleri ve Mekke'nin sözü geçenleri, kendisiyle evlenebilmek için dünür olarak defalarca kapısına kadar gelmişler, fakat onların bu ısrarlı tekliflerini tereddütsüz geri çevirmişti. Şimdi kavmi bu durumu acaba nasıl karşılayacaktı, hepsinden önemlisi de Hazreti Muhammed (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) acaba bu konuda ne diyecekti?..

İşte, kervan Şam'dan döndüğünde kölesi Meysere'nin anlattıklarını dinleyince ve Mekke'ye girerken bir bulut tarafından gölgelendiğine şahid olunca, evvelce gördüğü bu rüyayı hatırladı. Ve Hazreti Muhammed'in gelecek olan ahir zaman peygamberi olduğunu anlayıp O'nunla evlenmeye can attı.

DEVAM EDECEK

KISSADAN HİSSELER

ŞEYTAN İLE ODUNCU

Zamanın birinde hayatını ormandan odun keserek kazanan, Allah'a karşı olan kulluk vazifelerini yerine getiren ve zâhidâne bir hayat yaşayan bir zat varmış. Oduncunun yaşadığı köyün yakınında bir köy daha varmış ve buradaki köylüler dağda kutsal saydıkları bir ağaca tapınırlar ve o ağaçtan medet beklerlermiş.

Oduncu günün birinde; “şunların tapındıkları ağacı Allah rızası için keseyim, onları Allah'a isyandan kurtarmış olurum hem de bu ağacı pazarda satıp ekmek paramı çıkarırım” diye düşünmüş. Böylece bir taşla iki kuş vurup hem ibadet hem de ticaret yapacakmış

Ağacı kesmek için dağa doğru giderken, karşısına mendebur suratlı pis bir adam çıkmış ve ona, nereye gittiğini sormuş. Oduncu:

- Filan köydeki insanların ma'bud diye taptıkları ve Allah'a isyan etmelerine sebep olan ağacı kesmeye gidiyorum, demiş.

O mendebur suratlı miskin adam oduncuya dönerek:

- Ben şeytanım... Ve o ağacı kesmene müsaade etmem, diyerek karşısına dikilmiş.

Karşısına dikilip kendisine engel olmaya çalışan kişinin, insan kılığında görünen şeytan olduğunu anlayan oduncu çok kızmış ve birden şeytanın üzerine atılarak onu tuttuğu gibi yere yatırmış ve hançerini boğazına dayamış.

Bunun üzerine şeytan oduncuya demiş ki:

- Ey zahid kişi sen beni öldüremezsin, boşuna uğraşma! Çünkü Allah bana kıyamete kadar müsaade etti. Fakat gel sen o ağacı kesme, seninle anlaşalım... Ben sana her gün bir altın vereyim, sen de o ağacı kesmekten vazgeç. Onlar ağaca tapıyormuş, Allah'a isyan ediyormuş senin neyine gerek, sen o ağacı kessen onlar gi-

der başka bir ağaç bulur ona yine tapar. Ayrıca sen fakir bir adamsın, zekat gibi, infak gibi hiç ibadetin yok. Sen beni dinle ve her gün yastığının altına koyacağım bir altını al, bununla hem geçimini temin eder, hem de Allah'a mâlî yönden de ibadette bulunursun...

Şeytanın bu telkinleriyle oduncu şöyle bir durup düşünmüş. Ve onun iğvasına aldanıp ağacı kesmekten vazgeçerek evine dönmüş. Sabah kalktığında ilk iş olarak yastığının altına bakmış ve orada bir altın olduğunu görünce de çok memnun olmuş. **“Ne kadar doğru ve yerinde bir iş yaptım”** diyerek kendisiyle gurur duymuş.

Fakat ertesi sabah kalkınca yastığın altına baktığında, ne yazık ki şeytanın ona vaad ettiği altını bulamamış. **“Yalancı melun beni kandırdı!”** diyerek büyük bir öfkeyle yerinden fırlamış ve baltasını aldığı gibi ağacı kesmek için tekrar dağa doğru yola çıkmış. Bu sefer kesin kararlıymış şeytan ona ne vaad ederse etsin asla onun sözüne itibar etmeyecek ve ağacı mutlaka kesecekmış.

Yolda giderken yine şeytanla karşılaşmış, oduncu çok kızgın bir şekilde Şeytana:

- Seni sahtekar kandırdın beni değil mi? Senin sözüne kanmakla ne kadar da hata etmişim, diyerek üzerine atılmış.

Bir müddet boğuşuktan sonra, şeytan oduncuyu altına almış. Tabi oduncu hayretler içinde şeytana sormuş:

- Geçen gün seni tuttuğum gibi yere çalmıştım, oysa şimdi yenildim. Bunun sebebi nedir?

Şeytan şu ibretlik cevap vermiş

- Sen geçen gün ağacı kesmeye Allah rızası için gidiyordun. O zaman değil sadece ben, tüm şeytanlar bir araya gelsek seni yenemezdik. Ancak, şimdi Allah rızası için değil dünyalık için yani altını vermediğimden dolayı kızgınlıktan ağacı kesmeye gidiyorsun. Bunun için yenildin ve o ağacı kesmene de müsaade etmeyeceğim...

Hikmetli Sözler

” İki şeyi asla unutma; Allah'ı ve ölümü... İki şeyi de unut; yaptığın iyiliği, gördüğün kötülüğü.”

Lokman Hekim

” Gerçek anlaşılınca kadar Müslüman kardeşinin yaptıklarını iyiye yor.”

Hz. Ömer (Radıyallahü anh)

” Şüpheli bir dirhemi geri vermek, bin dirhem sadaka vermekten daha üstündür.”

Abdullah ibn-i Mübârek

” Dünyayı arayıp ahireti bulanı hiç görmedik. Ama ahireti arayıp dünyayı bulanı gördük.

Hasan-ı Basrî (Rahmetullahi aleyh)

” Bir mürşidin terbiyesine girmekten maksat; hakiki imana ulaşıp ilâhi emir ve hükümleri muhabbetle uygulamaktır”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

” Beden hastalandığı zaman nasıl ki yemek, içmek ve istirahatten zevk almazsa, kalp de dünya hastalığına tutulunca vaaz ve nasihatten zevk almaz.”

Mâlik ibn-i Dînar (Rahmetullahi aleyh)

” İnsanın, kusurlarını söyleyen düşmanından edeceği istifade, kendisini öven dostundan edeceği istifadeden daha fazladır

İmam-ı Gazâlî (Rahmetullahi aleyh)

” Sabır; yüzünü ekşitmeden acıyı yudumlamaktır.”

İmam-ı Kuşeyrî (Rahmetullahi aleyh)

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

YAVUZ SULTAN SELİM VE KAFTANI

Sayın Erdoğan ile Fetullah Gülen örgütü arasında, 2013 yılından itibaren pek çok cephede kıyasıya süren mücadele bir başka cephede daha yaşanıyor. Ancak bu cephe hiç kimsenin dikkatini çekmiyordu. Bir savaş daha yaşanıyor fakat bu savaşın adını hiç kimse koymuyordu. Fetö'nün, hükümete kurduğu kumpaslar, gezi olayları, 17-25 Aralık hadiseleri arasında muhtemelen bu mücadele kaynayıp gitmişti.

Halbuki toz duman arasında bu savaş da hiç ara vermeden devam etmişti.

Geliniz şimdi bu savaşın adını koyalım ve Türk-Osmanlı tarihinin en büyük cihangiri Yavuz Sultan Selim Han'ın etrafında nasıl bir mücadele yaşandığını görelim.

Yavuz Sultan Selim Han önce itibarsızlaştırılmak istenmişti. Tıpkı Muhteşem Yüzyıldaki Kanuni Sultan Süleyman ve Fetih 1453 filmindeki Fatih Sultan Mehmed Han gibi. Yavuz Sultan Selim Han'a da bir romanda acımasız iftiralar yapılmıştı. Bu kitabın müellifinin o sırada Zaman gazetesi yazarlarından olduğuna dikkat çekmek isterim. (Şu an kitabın yazarı ile de davalık bulunuyorum).

Selim Han'ın çok önemli bir özelliği vardı. 500 sene önce halifeliği İstanbul'a ve Osmanlı'ya getiren hakandı. Bu büyük Hakan'dan intikam alınacaktı. Halifelik Papa'nın emrine giren bir örgüt liderine verilecekti.

Onun sandukası üzerinde, 495 yıldır emaneti olarak duran kaftanı da bu iş için biçilmiş kaftandı (!).

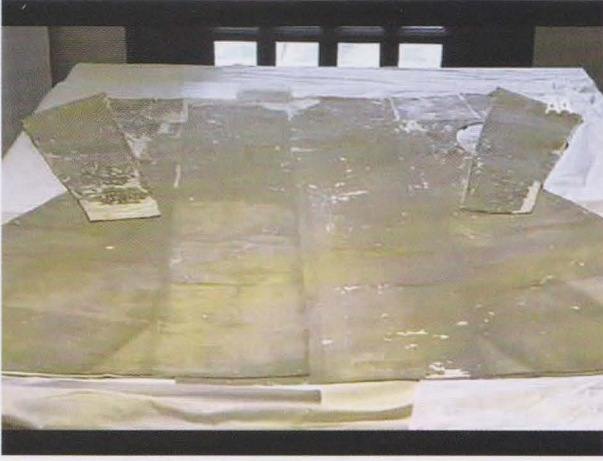
Neydi bu kaftanın hikayesi

Sultan Selim Han, ilim öğrenmeye çok meraklı idi. Geceleri üç veya dört saatten fazla uyumaz, vaktini ilim öğrenmekle geçirirdi. Bu hal müsait zamanlarda da devam ederdi. Hususi meclislerinde ilmi ve edebi mübahaseler olur, değerli ilim adamı ve şairler bu meclise iştirak ederlerdi. Okumaya o kadar meraklı idi ki, savaşa gidiş ve dönüşlerinde seyyar kütüphanesi yanında bulunurdu. Seçtiği kitaplardan bazan kendisi okur bazan da nedimlerine okutur ve dinlerlerdi. Çoğu kez bilgileri hocaları ile de mütalaa ederdi. Mısır seferi dönüşünde İstanbul'a gelinceye kadar İbn-i Tagriberdi'nin Nücumu'z-Zahire isimli eserini, Kemal Paşazade'ye tercüme ettirmiş menzillerde parça parça kendisine takdim edilen tercümelere okumuştur.

Selim Han'ın edebi bir lisanla yazılmış olan ve pek muğlak olan Vassaf Tarihini mütalaa etmesi Arapça ve Farsçadaki yüksek vukufiyetini göstermektedir. Kemal Paşazade Osmanlı Tarihi eserini onun emri ile yazmıştır. Mısır'daki ikameti esnasında Hind ve Çin haritalarını yaptırmıştır.

Selim Han, Mısır dönüşü Kemal Paşazade ile at başı beraber sohbet ederek gelirlerken Kemal Paşazade'nin atının ayağı çamurlu bir çukura girmiş ve ürken at ayağını hızla çekince sıçrayan çamurlar Padişahın kaftanına kirletmişti.

Kemal Paşazade üzülmüş, mahcup olmuş ve ne diyeceğini bilememişti. Onun halini gören Selim Han:

Yavuz Sultan Selim'in kaftanı

“Üzülmeyiniz hocam. Alimin atının ayağın-
dan sıçrayan çamur bizim için üzüntü değil bir
iftihar vesilesidir”. Sonra adamlarını çağırarak
“Alınız bu çamurlu kaftanımı öldüğüm zaman
üzerime örtünüz” diyerek ilgililere teslim etti.

Yüzyıllardır bu kaftan Selim Han'ın sanduka-
sı üzerinde durmaktadır. İlmin değerini ve ilim
adamlarına verilen kıymeti gösteren bu hadise
ve onun sergilendiği Selim Han türbesi gençli-
ğimize bir mektep değerindedir.

Hain plan

İşte Fetö Örgütü lideri Yavuz Sultan Selim
Han'ın bu kaftanını giyerek veya onu yanına
alarak halifelik koltuğuna oturacaktı. Kaftan,
son sekiz yıldır yerinde yoktu. Akıbeti hakkın-
da hiçbir bilgi verilmiyordu. Bu konuda beş
yıldır televizyon programlarında yaptığım ya-
ynlara en küçük bir açıklama dahi gelmemişti.

Bu arada Mayıs 2013 yılında Türkiye Başba-
kanı Recep Tayyip Erdoğan da Yavuz Sultan
Selim ile ilgili dev bir adım attı. Devlet, İstan-
bul Boğazı üzerindeki mevcut iki köprüyü taç-
landırarak üçüncü ve muhteşem bir köprü daha
inşa edecekti. Tayyip Bey bu müjdeyi verirken
hiç beklemeden köprünün adını da koymuştu.
Yavuz Sultan Selim Köprüsü. Neden bu kadar
acele etmişti? Şimdi daha iyi anlaşılacaktır
sanırım.

Nitekim Yavuz Sultan Selim ismine bir anda
muhalefet başladı. Muhalefeti sadece Yavuz
Sultan Selim'e ideolojik olarak hasım olan çev-
reler yürütmüyordu. Fetö'ye sempati ile yakla-
şan nice isimler (T. Akyol, Mümtazer Türköne
ve Emre Uslu gibi) de katılıyordu. Buna rağmen
Tayyip Bey kararından dönmedi.

Tayyip Bey köprünün 2016 yılında bitirilme-
sini de istedi. O sadece, Selim Han'ın halifeliği
aldığı 500. yıla bir büyük eseri kazandırmak mı
istiyordu?

Evet bir taraftan Sayın Erdoğan-Fetö savaşı
son hızıyla devam ediyor bir taraftan da bütün
engellemelere rağmen Yavuz Sultan Köprüsü.

Bu arada kaftan ise hala ortada yoktu. Selim
Han'ın halifeliği almasının 500. yılına kıyasıyla
bir mücadele vardı sanki.

Nihayet 15 Temmuz 2016 gecesi Cumhuriyet
tarihinin en karanlık kalkışması yaşandı. Millet
en değerli zaferini kazandı. Bu zafer, Türk mil-
letinin ve İslam ümmetinin yok edilmesi için
planlanan kırk yıllık projeyi tarihe gömüyordu.

Yüce Hakan'ın ruhu müsaade etmedi!

Şimdi bir kez daha Selim Han'a ve kaftanına
dönelim.

Şayet işgal projesi başarılı olsa Fetö lideri, 24
Ağustos 2016'da Pensilvanya'dan Türkiye'ye
giriş yapacak ve yanına Yavuz Sultan Selim'in
kaftanını alarak Papa'nın temsilcisi sıfatıyla ha-
lifeliğini ilan edecekti. Böylece 500 yıllık inti-
kam tamamlanmış olacaktı.

Peki 24 Ağustos'ta ne oldu! Asrın lideri Re-
cep Tayyip Erdoğan o gün Selim Han'ın huzu-
runda dua ediyordu. Selim Han'ın kaftanı ise
sekiz sene sonra yerine iade edilmişti.

Tayyip Bey huzurunda durduğu ve gözyaşla-
rı ile yerleri ıslattığı Selim Han'ın türbesinden
çıktıktan iki gün sonra da o büyük hakanın ismi-
ni verdiği muazzam köprüyü hizmete açacaktı.

İşte, Yahya Kemal Beyatlı'nın

*Emr-i bülentsin ey ezan-ı Muhammedi
Kafi değil sadana cihan-ı Muhammedi*

*Sultan Selim-i evveli ram etmeyüp ecel
Fethetmeliydi alemleri şan-ı Muhammedi*

Diyerek övdüğü cihangir padişah Yavuz Sul-
tan Selim Han'ın ruhu, bu ihanet şebekesine en
büyük manevi darbeyi indirmiş ve zaferi kendi-
sinin yanında olan, adına da sahip çıkan mille-
tine vermiş oluyordu.

Yavuz Sultan Selim Han

O savaş meydanlarının Neriman'ı idi

Gelelim o çamurlu kaftanın günümüze kadar gelmesine vesile olan ünlü alim Kemal Paşazade'nin Selim Han'a olan muhabbetine. Kemal Paşazade, 1512-1520 yılları arasında Osmanlı tahtında oturan 9'uncu Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'i en iyi tanıyan ve tanıtanlardan biridir. Selim Han'ın çok hürmet ettiği Şeyhülislamıdır. Yavuz Sultan Selim, Kemal Paşazade'nin atının ayağından kaftanına sıçrayan çamuru taşımaya şeref saymış, o kaftanı tabutunun üzerinde taşıyacak kadar ona saygı duymuştur. Uzun süre bir arada bulunan bu ikilinin ilişkisi Yavuz Sultan Selim'in vefatıyla son bulmuştu. Bu ayrılık üzerine Kemal Paşazade, Türk edebiyatının en güzel mersiyelerinden birini onun için yazmış ve böylece onu bize tanıtmıştır. Şimdi bu mersiyedeki bazı mısralarla Selim Han'ı tanımaya çalışalım.

*Bezm eyvânının Süleymânı
Rezm meydânının Nerimânı*

Selim Han, ziyafet divanının Süleyman'ı ve savaş meydanlarının Neriman'ı idi.

*Dâsitânı okunsaydı anun
Kim anar idi Pür-i Destânı*

Şayet onun destanları okunmuş olsaydı diğer destanlar unutulur ve okunmaz olurdu.

*Tahtına çıksa tutsa divânı
Heybet alurdu görse div anı*

O, tahtına çıkıp divan kurduğunda onu dev görse, heybetine kapılır çarpılırdı.

*Nice sâhib-kırandı ol kim
Bir kuluydı Mısır Sultânı*

Selim Han her zaman başarı ve üstünlük kazanan öyle bir padişahı. Öyle ki Mısır sultanı onun bir kuluydu.

*Bendesiydi şimdi Tatarun
Deşt-i Kıpçak ilindeki hânı*

Tatarın Deşt-i Kıpçak içindeki Han'ı şimdi onun bir bendesi, kölesiydi.

*Bunca yıllardır intizar çeküb
Göz açub gözleridi devr anı*

Bunca yıllardır devir hasretle göz açıp onun gelmesini beklerdi.

*Erdi anir-bahâr-ı devleti lik
Gül gibi taze geçdi devrânı*

Gerçi devleti bahar mevsimi gibi erdi ise de ne yazık ki zamanı taze gül gibi çabucak geçiverdi.

*Gülşen itmişdi külhân-ı dehri
Yiri olsun cihan gülistânı*

Bu dünya Cehennemini gül bahçesi eylemişti. Şimdi onun yeri, mekanı cihan gülistanı olsun.

*Hani ol leşker temâsâyı
Hani ol kişver-sahâ hani*

Hani ol askeriyle gezen ve hani ol ülkeler açan cihangir hani?

*Kani ol şah deya âh itsün
Yaş yirine kara ciğer kanı*

Hani ol Şah diye ah edecek ve yaş yerine kara ciğer kanı dökcek nerede?

*Öldi Sultan Selim hayf ü diriğ
Hem kalem ağlasun ana hem tiğ*

Onun 1520 yılında vefatı Osmanlı ülkesini ve İslam dünyasını yasa boğdu. Kemal Paşazade'nin ifadesiyle onun ölümüne duyduğu üzüntü sebebiyle tuğ saçlarını çözdü ve dağıttı, kılıç belini büktü, kalem gözyaşı döktü, ay göğsünü döğerek göğertti, yıldızların gözleri yaşla doldu, şafak gözyaşlarıyla çarhın eteğini kana buladı, bayrak yüzünü kana buladı, yayın ve feleğin beli büküldü, zaman karalar giydi, onun ölümüne hem kalem, hem kılıç ağladı:

Saltanatı ikindi güneşi gibi oldu!

*Azmd e nev-civân hazmd e pîr
Sâhibü's-seyf ü sâibü't-tedbîr*

Selim Han, gayret göstermekte taze bir yiğit karar vermekte tecrübeli bir ihtiyardı. Kılıç sahibi ve tedbirde isabetliydi.

*Hem saf-ârâydı vü hem Âsaf-rây
Ne vezir isteridi vü ne müşîr*

Hem asker saflarını süsleyendi hem de düşüncesi Asaf gibi yerinde idi. Bu sebeple ne vezir ne de müşîr ister idi.

*Eli şîmşîr idi dili hançer
Nizeydi kolu ve parmağı tîr*

Eli keski kılıç dili hançer gibi idi. Kolu mızrağa ve parmağı oka benzerdi.

*Az müddetde çok iş etmişdi
Sâyesi olmuş idi âlem-gîr*

Yavuz sultan Selim, 1512-1520 yılları arasında Osmanlı tahtında oturabilmiştir. Bu süre 8 yıl 8 ay gibi bir saltanat için kısa bir süredir. Ancak Sultan az zamanda çok işler yapmıştır. Osmanlı topraklarını bu sürede iki katına çıkarmış, bir çok ülkeyi Osmanlı topraklarına dahil etmiştir. O, kısa sürede büyük işler başaran bir sultandır.

*Şems-i asr idi asrda şemsin
Zıllı memdûd olur zamanı kasîr*

O, asrının güneşi idi. Güneş gibi halkın gözünü aydınlatıyor, güneş gibi onlara adil yaklaşıyor, onların yuvalarını ısıtıyor, hanelerini bereketlendiriyordu. Ancak bu güneş ikindi güneşiydi. Süresi kısıydı lâkin sayesi (gölgesi) uzundu. İkinci güneşinin süresi kısa, gölgesi uzun olur. Kemal Paşazade, Yavuz Sultan Selim'i ifade eden en güzel sembolü bulmuş ve şairlik gücünü göstermiştir.

*Tac ü taht ile fahr ider beyler
Fahr anunla iderdi tâc ü serîr*

Yavuz Sultan Selim mal ve mülk ile taç ve taht ile övünmeyi sevmezdi. Doğu hükümdarları ya da batı kralları gibi taç takmaz, tahtında da fazla oturmazdı. Kemal Paşazade'nin ifadesiyle diğer hükümdarlar taç ve taht ile iftihar ederken, taç ve taht onunla övünürdü.

*Gönli ol surda buldı sürûr
Ki çala çağırıldı tîg u nefîr*

Onun eğlencesi kılıcın çaldığı, borunun çağırıldığı düğündü yani cihat meydanıydı. O, yiğitlerin harman olduğu yerde eğlenirdi. Tahtında oturarak vaktini geçirseydi kısa saltanat süresine bu kadar büyük işleri sığdıramazdı.

*Rezm işinde ve bezm işinde
Görmedi pîr-i çarh ana nazîr*

Cenk işinde ve neşe meclisinde, koca felek onun bir benzerini görmedi.

*Çıksa eyvân-ı bezme mihr-i münîr
Girse meydân-ı rezme şîr-dilîr*

Ziyafet meydanına çıksa nurlu bir güneş, savaş meydanına girse yiğit arslan olurdu.

*Öldi Sultan Selim hayf ü dirîg
Hem kalem ağlasun anı hem tîg*

Eyvah ne yazık ki Sultan Selim vefat etti. Ona hem kılıç hem de kalem ağlasın.

Kemal Paşazade bu beytinde, Yavuz Sultan Selim'in iki önemli vafına temas etmektedir. O hem kalem ehli, hem kılıç ehlidir. Yani o eskilerin tabiriyle "Sahibü's-seyf ve'l-kalem"dir. Kalem ehlidir çünkü okumayı ve âlimlerle sohbeti sever, şiirler yazardı. Şiirlerinin çoğu zamanın hassasiyetlerine paralel olarak Farsçadır. Az da olsa Türkçe örnekler de vermiştir. Şiirlerinde onun ne kadar usta bir şair olduğu anlaşıldığı gibi ince hayalli, derin düşünceli, üstün bilgili ve kabiliyetli olduğu da anlaşılır. Kılıç ehlidir zira o, sekiz yıl sekiz aylık saltanat döneminde cepheden cepheye koşmuş, nerede huzursuzluk varsa gidermiş, ülkenin toraklarını iki katına çıkarmış, Osmanlıya halifeliği getirerek ümmetin hadimliğine soyunmuştur. Azmd e genç, tedbirde ihtiyar, siyaset ve savaşta mahirdir.

Böyle bir Türk büyüğünün adı 26 Ağustos günü açılan Türkiye'nin simgesi olan bir köprüye çok yakıştı. İki kıt'aya hâkim bir devletin hükümdarının adı iki kıt'ayı birbirine bağlayan, iki kıt'aya da hizmet verecek olan bir köprüye elbette ki tam yerinde ve uygun olmuştur.

Eğlenmez

Aldanma kardeşim fanî dünyaya,
Bu düzen dağılır, divan eğlenmez.
Kaptırma gönlünü bu vîraneye,
Herkes gelip göçer, konan eğlenmez.

Düşme sakın hilesine, ağına!
Değer verme bostanına, bağına!
Bakarsın kar yağmış umut dağına,
Zerre kadar akli olan eğlenmez.

Malın varsa harca Hakkın yoluna!
Faydan olsun sağın ile soluna!
Bir gün yolun düşer berzah iline,
Otağı kalkacak sultan eğlenmez.

Gafil olma ecel gelir ansızın,
Gafletle geçmesin gece, gündüzün!
Yükünü hafif et yolun pek uzun,
Yoleuları gider kervan eğlenmez.

Hakka sarıl gitme kötü yollara,
Kıymet verilir mi geçmez pullara,
Dünya bir zindandır mümin kullara,
Zindancılar gider zindan eğlenmez.

Ömür tamam olur defter dürülür,
Maşşere gidilir mizan kurulur,
Hakkın dergâhına er geç durulur,
Buyruğu tutulur ferman eğlenmez.

Hüdâî nerede, bunca peygamber?
Hanî Habibullah, Siddık-ı Ekber?
Adaletî meşhur hazret-i Ömer
Osman Alî gitti, bir can eğlenmez.

Azîz Mahmud Hüdâî (Kuddîse sirruhu)

DR. İHSAN ŞENOCAK

SAHABE MÜDAFAASI -2-

Ebu Bekir'e Söyle Namazı Kıldırısın

Hazreti Aişe (Radiyallâhu Anhâ) anlatıyor; **Allah Rasulü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) son hastalıklarında bana “*Baban ve kardeşin Abdurrahman’ı çağır da, Ebu Bekir adına bir belge yazayım, ardından kimse ihtilaf etmesin*” buyurdu. Sonra “*bırak çağırma*” dedi. “*Allah korusun! Müslümanlar Ebu Bekir hakkında ihtilaf ederler.*”²⁵ Yine **Aişe** (Radiyallâhu Anhâ) rivayet ediyor; **Allah Rasulü’nün** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hastalağı artınca “*Ebu Bekir’e git söyle namazı kıldırısın.*” buyurdu.

● “*Ya Rasulallah* (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) *O ince kalpli birisidir. Sizin yerinize geçince namaz kıldırmaya güç yettiremez.*” dedim.

● “*Git Ebu Bekir’e söyle namazı kıldırısın.*” buyurdu.

Aynı gerekçeyi arz ederek namaz kıldırılmaması gerektiğini tekrar ettim. **Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de emri tekrar etti;

● “*Git Ebu Bekir’e söyle namazı kıldırısın.*”²⁶ Nerede Ebu Bekir?

● **Bir defasında Hz Ömer iftitah tekbirini aldı. Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem), **Ömer’in sesini işitince kızgın bir şekilde başını kaldırıp; ‘Nerede Ebu Kuhafe oğlu’**²⁷ diyerek Ebu Bekir’i aradı. Namazı O’nun kıl-

dırması gerektiğini ihsas ettirdi.

Allah Rasulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) “*Bir kavme, Kur’an’ı en iyi bilen imamlık eder.*” buyuruyor. **Ebu Bekir** Ensar ve Muhacirinin yer aldığı cemaate imamlık yaptı. Hadis-i Şerifin işaret ettiği mana gereği, sahabe içerisinde Kur’an’ı en iyi bilen kişi O’dur. Bu yüzden hilafete en layık kişi de O olmalıdır.

Sıddıkların Şahadeti

Cenâb-ı Hakk Mekke’den Hicrete zorlanan muhacirleri anlatırken “*işte doğru olanlar bunlardır.*”²⁸ buyuruyor. Ayette muhacirin sadakati anlatılırken “*ulâike*”den sonra “*zamiri fasl*” (hum) getirildi. Bu, manayı te’kit etmek içindir. Kur’an’ın şehadetıyla sadakatleri tescil edilen muhacirin **Ebu Bekir’e**; “*Allah Rasulü’nün* (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) *halifesi*” diye hitap etmesi, sahabenin içtenlikle **Ebu Bekir’in** hilafetini kabul ettiği anlamına gelir.

Aksi bir anlayış Kur’an’ın “*sıddık*” diye nitelediği muhacirin yalan konuşma ihtimalini gündeme getirir ki, bu Kur’an’a yöneltilen en büyük iftiralardan biri olur.

Tâdat ettiğimiz bütün bu hakikatler işaret ediyor ki; **Ebu Bekir** (Radiyallâhu Anh) sahabenin en faziletlisi ve hilafete en layık olanıdır. Sahabe O’na biat ederek bu gerçeği teyit etmiştir.

Kur'an ile Yanlış İstidlal Dalaletten Başka Ne İfade Eder?

Şii

Hazreti Ali'nin imametine dair delil olarak takdim ettiğim, sizinse hevai tevil diyerek reddettiğiniz malumat arasında ayetler de vardı. Fakat **Ebu Bekir'in** hilafetine delil olabilecek rivayetlerin neredeyse tamamını hadislerden getirdiniz. Bu da göstermektedir ki imamet mevzuunda **Şia'nın** delilleri Kur'ani olmaları hasebiyle **Ehl-i Sünnet**'inkilerden daha kuvvetlidir.

Sünni

Delil, yanlış kullanıldıktan sonra Kur'ani olsa dahi ne ifade eder?! Nitekim bütün sapık mezhepler de bir takım indi yorumlar yaparak Kur'an'a dayandıklarını iddia etmektedirler. Bu durumda onlar da İslami'dirler mi diyeceksiniz!? Hâdise karşısında ki tutumunuz Hakem olayında **Hazreti Ali**'ye "*Hüküm ancak Allah'ındır.*" ayetiyle karşı çıkan **Hâricîlerle** aynıyet arz etmektedir. Bu durumda istidlallerinizin en camî cevabı **Hazreti Ali'nin Hâricîler**esöylediği şu cümledir: "*İfade doğru fakat ondan yanlış mana kast ediliyor.*"²⁹

Davanızı desteklemek için ayeti yanlış yerde kullanmanız, indi teviller yapmanız "mümin" kimliğinizi tartışılır hale getirir. Çünkü **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*), Kur'an'ı kendi gaye, ideoloji, meşrep ya da menfaatleri doğrultusunda açıklayanların nasıl değerlendirildiklerini ifade buyururken şunları söylemektedir: "*Kim kendi görüşü ile Kur'an'ı tefsir ederse cehennemdeki yerini hazırlasın.*"³⁰

Ayrıca Kur'an'ı Kerim'de **Hazreti Ebu Bekir'in** hilafetine "işaret" eden bir çok ayet vardır.

Üstelik bunların tespiti bana değil Kur'an'ın inişine, **Hazreti Cebrail'in** gelişine şahitlik eden ashaba aittir. Bütün bu hakikatler **Ebu Bekir'e** işaret eden ayetlerin delalet gücünü de artırmaktadır.

Ayetler de Ebu Bekir'i İşaret Eder

Şii

Madem ayetle istidlal edebiliyordunuz da ni-

çin öncelikle hadisleri naklettiniz?

Sünni

Hadis-i Şeriflerin bir kısmı tevatür derecesindedir.³¹ Nitekim onların **Allah Rasulüne** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) aidiyetlerine siz de itiraz edemediniz. Hilafete delaletleri ayetlerden daha aşikar olduğundan öncelikle onları tâdat ettim.

Şii

Ya ayetler. Hangileriyle neye göre istidlal ediyorsunuz?

Sünni

Hasan Basri diyor ki; "Vallahi; 'Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse (bil-sin ki): Allah, sevdiği ve kendisini seven... bir toplum getirir.'³² Ayetinde zikri geçen mürted kavmin yerine geldiği bahsedilen cemaat **Ebu Bekir** ve dostlarıdır.

Çünkü bu ayet **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) irtihalinden hemen sonra başlayan irtidat hareketleri ve onları etkisiz hale getiren **Ebu Bekir** ve mübarek ordusu hakkında inmiştir."³³

Bu noktada büyük müfessir **Katade** de benzer şeyleri söylemektedir.³⁴

"A'rabilerin geri bırakılmış olanlarına de ki; Siz yakında çok kuvvetli bir kavme karşı savaşılmaya çağrılacaksınız. Onlarla savaşacaksınız veya Müslüman olurlar."³⁵

Bu ayet Ebu Bekir ve Hazreti Ömer'in hilafetine delalet etmektedir. Çünkü Huneyn muharebesinden geri kalan A'rabileri, ayette kast edilen Müseyleme'nin kavmi Hanıf oğulları ile savaşa ilk defa çağırılan Ebu Bekir'dir."

Yine bir başka tefsire göre "çok kuvvetli bir kavme karşı savaşılmaya çağrılacaksınız" ayetinden maksat İran ve Rumlardır.

Ümmeti onlarla ilk defa muharebeye çağırılan da **Hazreti Ömer'dir**.

Ordulara savaş emrini vermek bütün dünya devletlerinde devlet başkanına aittir.

Bu durumda savaşa çağrı ameliyesini devlet adına üstlenen **Ebu Bekir** ve **Ömer**'in riyasetini Kur'an bizzat tasdik etmektedir.

Şii

Fakat Tabiin kuşağının Sünni müfessirlerinden **İkrime** ve **Katade** savaşılmaya çağrılan kavmin “Hevazin” ve “Çatafan” olduklarını bildirmektedir. Buna göre savaşa çağırın **Ebu Bekir** (*Radıyallâhu Anh*) ya da **Ömer** (*Radıyallâhu Anh*) değil, **Allah Rasulü’dür** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*).

Sünni

Ümmeti savaşa çağırın kişinin **Hazreti Rasulüllah** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) olması muhaldir. Çünkü **O** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) buyurdu ki; “Artık bundan sonra benimle birlikte sefere çıkamayacak, düşmanla savaşmayacaksınız.” Hadisin delalet ettiği mana savaşa çağırının **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) olmasına manidir. **Efendimiz’in** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) irtihalini takiben ümmeti muharebeye çağırın ilk kişi **Ebu Bekir** sonra **Ömer** olduğuna göre bizim naklettiğimiz tefsir tercihe şayan olmaktadır.³⁶

Bu ayetin inişiyile **Ebu Bekir**’in savaş çağrısı arasında, İslam Devleti tarafından yapılmış hiçbir harp daveti yoktur. Bu hususta ulema hem fikirdir.³⁷ Hakikatin bu minval üzere olmasındandır ki Sünnet ve Cemaat âlimleri; “*Ebu Bekir’in hilafetinin Kur’ani şahidi bu ayettir*” demişlerdir.

“Bu İkisinden Birine Biat Ediniz”

Şii

Madem naklettiğiniz ayet ve hadisler **Ebu Bekir’in** hilafetine işaret ediyor bu durumda niçin

O, Ben-u Saide çardağında **Hz Ömer** ve **Hazreti Ebu Ubeyde**’yi göstererek “*Bu ikisinden birine biat ediniz.*” demiştir. **Ebu Bekir**’in tavrı halife olacağına işaret eden herhangi bir delilin ademiyetini göstermez mi? Ya da kendi adına nass varken hilafeti başkalarına havale etmek haram değil mi?

Sünni

Hazreti Ebu Bekir bu hareketiyle göreve talip olmadığını, bizzat matlup olduğunu sahabe-nin ileri gelenlerine de söylemek istemiştir.

Bir anlamda bu “*malumu i’lam*” kabilindedir. Nitekim **Hz Ali** “*Allah Rasulü’nün (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) umur-u diniyyede imamımız olmasına razı olduğu Ebu Bekir’i niçin dünya işlerinde de imam yapmayalım.*” diyerek **Ebu Bekir’in** niyetini ilk okuyan sahabi olmuştur.

Fedek

Şii

Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ahirete irtihal ettiğinde Hayber’de yer alan “Fedek” adındaki köy şahsi mülkündeydi. **Hazreti Fatıma** “*Eğer (babadan geriye kalan) yalnız bir kadınsa (mirasın) yarısı onundur.*”³⁸ ayetine istinaden Fedek’in yarısını talep etmişti.

Nasıl ki **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) masumdur, Onun kızı da günah ve yalandan korunmuştur. Çünkü **O** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) buyurmuştu ki; “*Fatıma (r.ah.) benden bir parçadır.*” Küll masumsa **O’nun** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) parçası da masum olur.

Fatımamasum olduğuna göre miras iddiasında **Hız Rasulüllah'a** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) yapılan ya da yanlış isnat etmesi mümkün değildir. Fakat **Ebu Bekir**, masumiyeti aşıkâr olan **Fatıma'nın** bu talebini reddetmiştir.

Fedek arazisini ona vermemiştir. Halife tarafından sergilenen bu tavır, açık naslara muhaliftir. Böyle birisinin hilafetini nasıl ve niçin savunuyorsunuz?

Sunni

Allah Rasulü'nün (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) vefatından hemen önce atadığı **Usame b. Zeyd**'in komutanlığı **Ebu Bekir**'in devr-i hilafetinin ilk günlerinde tartışmaya açıldığında (*Usame'nin değiştirilmesi talep edildiğinde*); “Değil *Usame*'yi değiştirmek, *Hazreti Rasulüllah*'ın (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) attığı bir düğümü dahi zait görüp çözmek.”³⁹ diyen **Ebu Bekir**'in miras ayetine muhalefet ettiğini nasıl iddia edebilirsiniz?! Kur'an'a muhalefet etmekle itham ettiğiniz **Ebu Bekir** bu noktada öylesine hassastır ki; şu serzenişler O'na aittir:

“Bilmediğim konularda Allah'ın kitabı hakkında tefsirde bulunursam hangi sema beni gölgesine kabul eder ve hangi arz beni üzerinde barındırır.”⁴⁰

Hazreti Ebu Bekir, Fedek arazisinin **Hazreti Fatıma**'ya verilmesi meselesinde ayete muhalefet etmemiş bilakis bütün ayetleri açıklama vazifesi kendisine verilen **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) sünnetiyle miras ayetini tahsis etmiştir.

Şöyle ki; “Âmm” olan miras ayetini “*Biz Peygamberler cemaati miras bırakmayız. Bize kimse varis olmaz. Terikemiz sadakadır.*” hadis ile sınırlandırmıştır.

Şii

Muhassıs (tahsis eden) olarak ileri sürdüğünüz delil neticede bir hadistir. Karşıda ise vurud-ı kat'iyet ifade eden bir ayet vardır. Ayete mukabil hadis nasıl tercihe neden olabilir?

Sunni

Bu noktada haber-i vahid'in hükmünü, hangi durumlarda nasıl değerlendirilmesi gerektiğini konuşacak değilim. Buna gerek de yok. Çünkü **Hazreti Ebu Bekir Rasulüllah'tan** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) neyi, nasıl ve ne kadar işittiğine hakimdir. Merviyyatını karıştırdığına işaret eden hiçbir emare mevcut değildir.

Miras meselesinde karinelerle ihtimaller ortadan kalkmış, **Hazreti Ebu Bekir** katında “haber-i vahid” mirasla ilgili genel hükümleri sınırlandıran kesin bir delile dönüşmüştür. Ayrıca peygamberlerin hakiki miraslarının ilim olması, **Ebu Bekir**'in uygulamasını desteklemektedir.

Veraset

Şii

Kur'an “*Süleyman Davud'a (Aleyhisselâm) varis oldu.*”⁴¹ diyor. Önceki peygamberlerin çocukları babalarına varis oluyor da **Fatıma** niçin babası **Fahri Kainat Efendimiz'in** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) malından hissesini alamıyor?

Sunni

İstidlal ettiğiniz ayette bahsi geçen veraset hakkı manada müsta'mel değildir. Çünkü **Hazreti Davud'un** (*Aleyhisselâm*) on dokuz tane evladı vardı. **Süleyman** (*Aleyhisselâm*) onlar içinde nübüvvet ve idareye varis olmakla temayüz etmişti. Eğer ayette bahsi geçen miras hakiki manada kullanılmış olsa idi o takdirde **Davud'un** (*Aleyhisselâm*) bütün çocukları verasette eşit olmalı idi. Fakat mana buna müsait değildir. Çünkü ayette zikr olunan miras, mecazi anlama masruftur. Tıpkı "*alimler nebilerin varisleridir.*" hadisinde olduğu gibi.⁴²

Hazreti Fatıma'nın masumiyeti meselesine gelince; İstidlal ettiniz hadis mecazi manadadır.⁴³ Buna göre hadis, karabet yoluyla oluşan kül-cüz ilişkisini ifade etmektedir. Bu yüzden **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) masumiyetinin aynısını **Hazreti Fatıma'da** aramak doğru değildir.

Fedek'teki Şahitler

Şii

Hazreti Fatıma Fedek arazisini **Hazreti Ebu Bekir**'den talep ederken **Hazreti Ali, Hasan, Hüseyin** ve **Ümmü Eymen** (*Radyallâhu An-hüm*) ona şahadet etmişti. **Ebu Bekir** onların şahadetini reddederek zulme irtikap etmiştir.

Sünni

İsimleri yan yana tâdat ederek söz bolluğuyla hakikati perdelemek ister bir tavrınız var. Söz konusu isimleri tek tek tahlil edersek ortaya şöyle bir netice çıkar:

Hasan ve Hüseyin, Fatıma'nın (*Radyallâhu An-hümâ*) çocuklarıdır. Çocuğun anne-baba lehine şahadeti makbul değildir. Bütün bunlardan öte, o ikisi şahadet vaktinde küçük çocuktular. Nasıl şahadet etsinler?!

Hız Ali ve Ümmü Eymen'e gelince onların şahadeti nisab için yeterli değildir. Çünkü bu nevi davaların şahadeti için ya iki erkek ya da bir erkek iki kadın gereklidir.⁴⁴ Ayrıca bazı müctehidler eşlerin birbirleri lehine yaptıkları şahadeti reddetmektedir.⁴⁵

Hâdisenin **Ebu Bekir'i** destekleyen bir başka yönü de var ki oda şöyledir: **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şahsi mallarında nasıl tasarrufta bulunduyorsa **Ebu Bekir** uygulamaya aynen muvafık kalmıştır.

Efendimiz'in (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Beni Nadr, Hayber ve Fedek'de hurmalıkları vardı. Beni Nadr'ın gelirini memurlarına, Fedek'tekini fakirlere, Hayber'dekini ise üçe ayırırdı: Üçte ikisini Müslümanlara birini de "Ehl-i Beyt"ine verirdi.⁴⁶ **Hazreti Ebu Bekir** halife olunca **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) uygulamasını değiştirmede. Bu yüzden "Fedek" arazisindeki tavrı sünnete tıpkısıyla iktidadır. **Hazreti Ömer**, devlet başkanı olunca **Ali** ve **Abbas'ı** çağırırdı. Onlara **Hazreti Ebu Bekir'in** Fedek hususunda içtihadına delil kullandığı hadis-i şerifi **Rasulüllah'tan** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) işittiklerini sordu. İşittik dediler. Nitekim **Hız Ali'de** devr-i hilafetinde mezkûr Fedek arazisini çocuklarına vermedi. Eğer **Ebu Bekir'in** hükmüne itirazı olsa idi muhakkak ki onu değiştirirdi.

Hadis-i Şerife rağmen **Hazreti Fatıma** validemiz'in Fedek arazisini istemesi ise babası **Hazreti Rasulüllah'ın** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) malı ile bereketlenmek içindir. O da bir insandı ve beşeri hasletleriyle hadiseye yaklaşıyordu. Fakat **Hazreti Ali'nin** devr-i hilafetinde ki tavrı netice itibariyle **Ebu Bekir'in** içtihadının doğrulunu teyit etmektedir.

Hac Bahsi

Şii

Allah Rasulü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ehemmiyet arz eden hiçbir meselede **Ebu Bekir'e** görev vermemiştir.

Hac mevsiminde "Berae" süresini okuması için Onu Mekke'ye göndermişti ki **Ali'yi** arından yollayıp Onu azletmiştir. Buyurdu ki; "*Bunu ancak benden olan birisi tebliğ edebilir.*" Bu da göstermektedir ki **Ebu Bekir** sureyi tebliğ etmeye ehil değildir. Hüccaca emir olamayan nasıl olur da bütün bir ümmete halife olabilir.

Sünni

Naklettiğiniz hadiseye tarihi malumat çerçevesinde bakıldığında onu doğrulamak mümkün değildir. Çünkü **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) **Hazreti Ebu Bekir'i** görevden azletmiyor bilakis **Hazreti Ali'yi** onun emrine veriyor. "Berae" süresi Hac kafilesinin Medine'den ayrılmasını müteakip nazil olduğundan dolayı **Ebu Bekir** sureden haberdar olamıyor.

Bu yüzden **Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sureyi **Hazreti Ali**'ye veriyor.

İlan etme vazifesini **Hazreti Ali**'ye vermesi ise şunun içindir; Bir anlaşma yapılırken ya da iptal edilirken bunu ya bizzat kişinin kendisi ya da amca oğullarından birisi yapmalıydı. Arapların adeti böyleydi. Hadiseye mevcut gelenek çerçevesinde bakıldığında görülecektir ki **Ebu Bekir**'in azledilmesi gibi bir durum söz konusu değildir. **Hazreti Ali**'nin ilan vazifesini **Ebu Bekir**'in emri altında ifa etmesi Şia'nın lehine değil aleyhine bir delidir.

Mesnedsiz Bir İddia

Şii

Peki, **Allah Rasulü'nün** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Ebu Bekir**'i namaz kıldırmaktan azletmesine ne diyeceksiniz?

Sünni

Bu en hafif ifade ile yalandır, uydurmadır, **Hazreti Rasulüllah'a** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) iftiradır. Bu husustaki sahih rivayetler iddialarınızın meşrep taassubuyla söylendiğini teyit etmektedir. **Hazreti Ali**'nin amcaoğlu **Abdullah b. Abbas** diyor ki; “Allah Rasulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) iki kişinin arkasında namaz kılmıştır. Biri Ebu Bekir diğeri ise Abdurrahman b. Avf'tır.”

Enes b. Malik rivayet ediyor: “Allah Rasülünün (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) vefat ettiği hastalığı esnasında Ebu Bekir ashaba imamlık etmekteydi. Pazartesi günü onlarla namaz safindaydı. Allah Rasülü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hücre-i saadetin perdesini kaldırdı, ayakta bize bakıyordu. Sanki yüzü mushaf sahifesiydi. Sonra tebessüm etti. Onu o halde görünce biz neredeyse sevincimizden uçacaktık. Hadiseye tanıklık eden Ebu Bekir namaz kıldırmaktan kendini geri aldı. Zannetti ki Allah Rasülü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) namaza çıkacak. Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem), “namazınızı tamamlayın” diye işaret etti ve perdeyi indirdi. O gün de vefat etti.”⁴⁷ İşte **Fahri Kainat Efendimiz'in** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) dünyadaki son anları... Mübarek bakışlarıyla mihrabındaki halifesi **Ebu Bekir'in** (Radiyallâhu Anh) imametini tasdik ediyor. Fazla söze ne hacet.

Kırtas Hadisesi

Şii

Allah Rasulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) son hastalığında ağrısı şiddetlenince; “Yazı ile alakalı edevatı getirin, size öyle bir belge yaz(dır)ayım ki benden sonra sapıklığa düşmeyiniz.” buyurmuştu. Fakat **Hazreti Ömer**; “**Hazreti Rasulüllah'ın** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hastalığı arttı, yanımızda Allah'ın kitabı var o bize yeter.” diyerek buna engel oldu.

Hazreti Ömer bu tavrıyla **Rasulüllah'ın** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ilahi emri tebliğ etmesine karşı çıkmıştır. Gayesi ise **Hazreti Ali**'nin halife olarak atanmasına mani olmaktır.⁴⁸

Sünni

Faraziyeler üzerine akide inşa ediyorsunuz. Söyledikleriniz ilmi esaslardan uzaktır. Nereden biliyorsunuz **Efendimiz'in** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Hazreti Ali**'yi halife olarak atayacağını. **Ahmed b. Hanbel Müsned**'inde **Allah Rasulü'nün** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) “Yazı yazacak edevatı getiriniz.”⁴⁹ mealindeki emrinin **Hazreti Ali**'ye (Radiyallâhu Anh) yönelik olduğunu bildirmektedir. Zaten müşarün ileyh'in hilafete getirilmesini muhtevi bir belgenin kendisi tarafından kaleme alınması inandırıcılığını zedeler. Çünkü kişinin kendi görev kağıdını telif etmesi töhmete yol açar.

Hazreti Ali ile alakalı durum bu noktada iken **Allah Rasülü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bizzat **Hazreti Aişe**'ye **Hazreti Ebu Bekir**'in hilafetine dair belge yazdırmak istediğini beyan etmiştir. Bu da göstermektedir ki; **Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) tarafından halife tayini söz konusu olacak idiyse bu listenin başında **Ebu Bekir**'in adı olacaktı. Çünkü **Allah Rasülü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hastalığının başında Onun adını telaffuz etmişti.⁵⁰

Hazreti Ömer'in malum tavrının arka planında müslümanların yapmaktan aciz kalacakları emirlerin kayda geçirilme korkusu vardı. **Beyhaki**'ye göre **Hazreti Ömer**'in maksadı son hastalığında **Allah Rasülü'nün** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) rahat bırakılmasıydı. Eğer **Efendimiz'in** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) isteği, murat ettiği meselelerin yazılmasından yana olsaydı, sahabenin ihtilafından dolayı bunu terk etmez, ısrarcı olurdu. Fakat öyle yapmadı. Bir anlamda hadise ilahi takdire havale edildi.

Sahabe, **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) kesin bir şekilde görüş beyan etmediği hususlarda Onunla istişare eder bazen de farklı görüş izhar ederdi. Nitekim akli meseleler ve içtihadî hükümlerde ashabin **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ile fikir teatisinde bulunmasını Kur'an da desteklemiştir. **Allah Tealâ**; “(Umu-ma ait) işlerde onlara danış.”⁵¹ buyurmaktadır. Buna göre ashabin içtihadî meseleleri reddetme ve değiştirme yetkisi vardır. Zira bir işin istişare ile tasavvur edilmesi değiştirmeye müsait olduğunu gösterir. Bu çerçevede **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bir çok hususta ashabi ile istişare etmiştir. Bedir esirleriyle alakalı meselede istişare edilmiş, **Hazreti Ömer** genel kanaate muhalif fikir beyan etmiştir. Çoğunluk fidye almaktan yana iken **Hazreti Ömer** “katl”den yana tavır almıştır. Neticede ayet **Hazreti Ömer**'in görüşüne muvafık olarak nazil olmuştur. **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*); “Eğer bu hadiseden dolayı azap incek olsaydı Ömer ve Sa'd b. Muaz'dan başka kurtulan olmazdı.” buyurmuştur.⁵² **Abdullah b. Übeyy**'in cenaze namazının kılınip-kılınmaması, Hudeybiye'de Kureyşlilerle yapılan sulh üzerine akdedilen konuşmalar, ashabla **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) arasındaki fikir alış verişinin en canlı örneklerindedir.

Hazreti Ömer'in “*Efendimiz'in* (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) hastalığı arttı, yanımızda Allah'ın kitabı var, o bize yeter.” şeklindeki ifadesi istişarenin bir parçasıdır. **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) kağıdı tekrar istemeyerek, **Hazreti Ömer**'in içtihat ederek istişareye yaptığı katkıyı tasvip etmiştir. Sahabenin bu nevi bir bakışa sahip olmasında **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) teşvik ve onayı vardır. Sahabe dini ve dünyevi bütün meselelerini vahiyle çözmekteydi. Vahyin tamamlanmasını müteakip zuhur edecek problemleri fasl edebilmeleri için istişarede meleke kesbetmeleri gerekliydi. **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Sahabeye istişare imkanı vererek bir anlamda onları kendinden sonraki hayata hazırlıyordu, kabiliyeti olanları yetiştiriyordu.

Yapılan istişareler neticesinde **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bir görüşü benimsediyse bu tasvip yoluyla sünnete dönüşmüştür.

Kırtas hadisesinde **Hazreti Ömer Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) rahat bırakılması gerektiğini, dinin kemal bulunduğunu, yirmi üç yılda söylenmesi gereken her şeyin söylendiğini,⁵³ şimdi ise **Hazreti Peygamber**'i **Cenâb-ı Hak** ile baş başa bırakmanın elzem olduğunu söylemekteydi. Onu, “*bize Allah'ın kitabı yeter*” dedirten düşüncenin arka planında işte bu hakikatler vardır. Ayrıca **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) “*kağıt getirin*” emri “*vucup*” değil “*ibaha*” ifade eder. Yani kağıt getirme işlemi huzurda bulunan ashabin ihtiyarına terk edilmiştir.

Eğer emir “*vucup*” ifade etseydi hadiseden sonra dört gün daha yaşayan **Hazreti Peygamber** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) talebini yinelerdi. Nitekim **O** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) kendisine karşı yapılan muhalefeti dikkate alarak hiçbir vazifeyi terk etmedi. Bu noktada aksi bir kanaate sahip olmak **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) tebliğ vazifesini ifa etmediği anlamına gelir ki bu da Kur'an'ın şu ayetini inkâr olur: “*Rasüle düşen (vazife) ancak tebliğdir.*”⁵⁴

Şii

Ortada bir talep bir de **Hazreti Ömer**'in onu reddedişi var. Hâdise bu kadar basitken **Ömer**'den yana konuşmak için derin izahlara girişmek sadece kelim israfı olur.

Sünni

Hazreti Ömer'in kâğıdın getirilmesine engel olması red ya da inkâr değildir. Beklemeden yana tavır almıştır.

Gayesi ise **Efendimiz'in** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) meramını anlayabilmektir. Yani eğer **Fahri Kainat Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) kağıdı ısrarla isterse, emir vahiydir ve kağıt getirilmez. Aksi takdirde bu bir içtihatır bunun için de **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) başını ağrıtmak doğru olmaz. Çünkü içtihat **Allah Rasulü'nün** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) hayatında ve hatta huzurunda caiz olduğuna göre **O'nun** irtihalinden sonra da evleviyetle caiz olur.

Efendimiz'in (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) kağıt talebinde ısrar etmemesi/vazgeçmesi göstermektedir ki; bu içtihadî bir meseledir.

Talebi anlamak için durup beklemek -şer'an-yadırganmamıştır. Zira Melekler bile **Hazreti Adem**'in hilafeti söz konusu olunca anlama ve bilgi sahibi olma kabilinden **Melik-i Allâm'a** (*Celle Celâühû*) şöyle bir arzda bulunmuşlardır: “*Bizler seni hamd ile tesbih ve takdis ederken yeryüzünde fesat çıkaracak, kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun?*”⁵⁵

Yine istifsar yani hadiseyi öğrenme babından **Zekeriyya** (*Aleyhisselâm*) kendisine **Yahya** (*Aleyhisselâm*) müjdelendiğinde; “*Bana ihtiyarlık gelip çattığına, üstelik eşimde kısır olduğuna göre benim nasıl oğlum olabilir?*”⁵⁶ diye sormuştur. **Hazreti Meryem** de aynı şekilde; “*Bana bir insan eli değmediği, iffetsiz de olmadığım halde benim nasıl çocuğum olabilir?*”⁵⁷ diye teennide bulunarak durumunu tefsir etmeye çalışmıştır.⁵⁸

Görüldüğü gibi metafizik boyutu olan her hangi bir hadise hakkında kesin ve tam malumat sahibi olabilmek için durup bekleyen, sözün muradını “istifsar” etmeye çalışan sadece Hazreti Ömer değil, Kur'an-ı Hâkim'in ifadeyiyle grupta melekler, peygamber ve peygamber annesi de var. Bu durumda –haşa- onlara da mı küfür isnadında bulunacaksınız?! Ayetlerde bahsi geçen anlama ameliyesi ne kadar içten ve samimi ise **Hazreti Ömer**'in ki de aynı içtenlik ve samimiyettedir.

Şii

Kur'an'ı Hâkim Allah Rasulü'nün (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) söze dair tasarrufunu beyan ederken; “*O, kötü arzularına göre konuşmaz. O(nun konuşması, kendisine) vahyedilenden başkası değildir.*”⁵⁹ buyurmaktadır. Bu ayete göre **Hazreti Ömer** vahyi engellemiş oluyor. Onu engellemek de Kur'ani ifade ile küfürdür: “*Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.*”⁶⁰

Sunni

Küfürle itham ettiğiniz kişi **Allah Rasülü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ile birlikte olabilme devletine erişenlerin en büyüklerindedir. **Allah Rasülü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Onun için buyuruyor ki; “*Eğer benden sonra Peygamber gelseydi muhakkak ki O Hattap oğlu Ömer olurdu.*”

O Ömer, İslam'ı yüceltmek ve **Hazreti Rasulüllah'a** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) yardım etmek için gece gündüz demeden malını infak etmiştir. **O'nun** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) sevgisi uğruna yurdunu terk etmiştir. Cibril'in gelişine, vahyin inişine, mucizelerin oluşuna tanık olmuştur. **Allah Tealâ'nın** rızasına ulaşan 1400 civarındaki Hudeybiye cemaati içinde O da vardır: “*Andolsun ki o ağacın altında sana biat ederlerken Allah, müminlerden razı olmuştur.*” ayetinin ifade ettiği mana gereği **Allah Teâlâ'nın** rızasına nail olan **Ömer**'e küfür isnadında bulunmak ne çürük bir idraktır. Şunu da unutmamak gerekir ki **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*); “*Semre ağacı altında biat edenlerden hiçbirisi cehenneme girmeyecek.*”⁶¹ buyurmaktadır. **Hazreti Ömer** Hudeybiye'de biat edenlerin ilklerindedir. Sonra O, dünyada iken cennetle müjdelenen on büyük sahabeden birisidir. Bu hadis “*manevi tevâtür*” derecesindedir.

Hazreti Ömer İslam için O kadar mühimdir ki; **Abdullah b. Abbas** diyor ki; “*Ey peygamber! Sana ve sana tabi olan müminlere Allah yeter.*” ayeti **Hazreti Ömer'in** Müslüman olması üzerine inmiştir.⁶²

Bütün bunları alt alta koyun, sonrada “*Müslüman'a küfür isnadında bulunan kafir olur.*” hadisi fehvasınca söylediklerinizi yeniden tahlil edin. İşte o zaman küfür yaftasının kime münasip olduğunu doğru bir şekilde idrak etme imkanı bulacaksınız.

Hazreti Ömer'i küfürle itham babında İstidlal ettiğiniz ayet, **Efendimiz'in** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Peygamber kimliğiyle söyleyip, yaptıklarıyla alakalıdır. İnsan olmanın gereği olarak yaptıkları bu fasla dahil değildir. Bütün müfessirler bu görüştedir.

Şii

Bu tadat ettiğiniz meseleler ne ifade eder? Ortada cevap bekleyen azim bir hadise var. **Hazreti Ömer** vahyin tatbikine mani olmuştur.

Sunni

Söyledikleriniz hilafı hakikattir. Çünkü **Efendimiz'in** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bütün konuşmaları “vahyi” değildir.

Eğer öyle olsaydı bir takım tasarrufatına **Cenâb-ı Hakk'ın** müdahalesi yersiz olurdu. Bu durumda Tebuk seferine çıkarken özür beyan edip izin isteyen münafıklara olumlu cevap vermesini konu edinen şu ayetteki affın bir anlamı kalmazdı: “Allah seni affetti. Fakat doğru söyleyenler sana belli olup, sen yalancıları bilinceye kadar onlara niçin izin verdin?”⁶³

Şii

Hazreti Ömer'in tavrı ve onu yorumlamadaki mütalaanız **Allah Rasulü'nün** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hayatında sehvin mümkün olduğuna işaret ediyor. Bu durumda İslam zarfı içinde hataların mevcudiyetini iddia edenlere fırsat vermiş oluyorsunuz.

Sunni

Sehiv ve unutmaya **Allah Rasulü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) için caizdir. Hatta olmuştur da. Bir defasında dört rekatlı namazın ikinci rekatinde selam verdi. **Zülyedeyn**; “Ya Rasülellah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) namaz mı kısaltıldı yoksa son iki rekati mi unuttunuz.” diye sordu. **Zülyedeyn'in** söylediği hazirun tarafından da doğrulanınca **Allah Rasulü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) kalkıp iki rekate daha kıldı.

Beşeriyetin bir gereği olarak sıhhatli halinde **Allah Rasulünden** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sehiv ve nisyanın sadır olması caiz olduğuna göre ölüm hastalığında hiçbir kasıt ve ihtiyar olmadan yine beşeriyetin bir gereği olarak sehvin vaki olması neden caiz olmasın? Böyle bir durumda niçin şer-i hükümlere güven kalsın?⁶⁴

Kaldı ki **Cenâb-ı Hakk Allah Rasulü'nü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) unutmaya ve sehve karşı kesin bilgi sahibi yapmış, mutlaka vahiyle gerçeğe muttali kılmıştır. Bu yolla doğru, yanlıştan temyiz edilmiştir. **Allah Rasulü'nün** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hata üzerine takriri/tasvibi caiz değildir.

Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) neticede bir insandı. Onda da insani özellikler vardı. Bu, örnek alınabilmesi için de en ideal olanıydı. Yanılmasında bile hikmetler saklıydı. Eğer namazda sehiv ya da unutmaya söz konusu olmasaydı ibadet ederken yanılan ne yapacaktı, bunu nereden ve nasıl öğrenecekti?

Beşeriyete onların içinden bir **Rasul** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) gönderildi, bir çok özelliği onlarla aynıyet arz eden bir **Rasul** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ... Fakat İslam'la alakalı beşeri özellikleri sehiv halinde mutlaka vahiyle tashih edilmiş bir **Rasul** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ... Bu yüzden hadiseyle bağlantı kurup şer'i hükümlerin güvenini tartışmak “kıyas-ı me'al farık”tır.

Ashaba hüsn-ü zan göstermek imani bir zorunluluktur. Çünkü **Allah Rasulü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Onları sevmeyi kendini sevmeye, onlara buğzetmeyi de kendine olan nefrete bağlamıştır. Onlar Peygamberlerden sonra insanlık tarihinin en hayırlı kuşağıdır. Hazreti Ömer de o hayırlı kuşağın en büyüklerindedir. Öyle ki **Fahri Kainat Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) O'nun için (önceden de nakledildiği gibi) buyurdu ki, “Eğer benden sonra peygamber olsaydı muhakkak ki O, Ömer b. Hattap olurdu.”⁶⁵

Kırtas hadisesinin arka planında **Hazreti Ömer'in** halife olma sevdası vardır, iddianız Onun şu sözü karşısında ne kadar anlamsız durmaktadır; “Eğer halifeliği satın alacak birisini bulsam şüphesiz onu bir dirheme satarım.”⁶⁶

Netice

Hazreti Osman, Aişe, Muaviye ve onların içinde yer aldığı hadiseler... Bunları da konuştuk. Ne ki müdafaanın bu bölümleri yerin azizliğine uğradı. Bizde saklı olan malumatı ileride, kitap çapında yapılacak bir çalışmaya havale edelim.

Kur'an sahabenin birbirine bakışını anlatırken, merhamette son derece hasbi olduklarını ifade ediyor.⁶⁷

Bize düşen de Kur'an'ı, hareket noktası kabul etmektir. Aralarındaki savaşa gelince; **İmam Şâfiî'nin** şu sözü takınılması gereken tavrı ne güzel özetliyor: “O bir kandı. Allah ondan yana ellerimizi temiz tuttu. Biz de sükut ederek dillerimizi temiz tutalım.”⁶⁸

Ehli Sünnet'in Ehli Beyti sevdiği kadar **Şia** da sahabeye muhabbet beslese ortada hiçbir müşkül kalmayacaktır.

Maalesef ki bu noktada az da olsa bir mesafe katedilememiştir.

Şia'nın programladığı bazı **Sünnilerin** de desteklediği “*et-Takrib beyne'l-Mezahib*” (mezhepleri birbirine yaklaştırma) projesi gerçekte **Şia**'nın doğrularını kabul ettirme amacına matuf bir çalışmadır. **Sünni** görünerek Ezher'de okuyan *Hintli bir Şii'nin* yıllar sonra **Zâhid el-Kevserî** Hazretlerinin huzurunda yaptığı itiraf bu acı gerçeğin belgelerinden sadece biridir: “*Şu mavi kubbenin altında Ebu Bekir ve Ömer'in Müslüman olduğuna inanan İmamiye'ye mensup hiçbir Şii yoktur.*”⁶⁹ (Bunun istisnaları olabilir.)

Aslında bu hususta teberriden yanayız. Mesele ne kadar konuşulursa ümmet arasında ki adavet o kadar derinleşecektir. Bunun bilincindeyiz. **Âlem-i İslam**'ın bugün vahdete duyduğu ihtiyaç her zamankinden daha ileri derecededir. Bu da aşikar. Fakat mezhepleri birbirine yaklaştırma projesiyle etkisiz hale getirilen nice **Sünni Müslüman** zamanla sahabeye tâ'n eder hale gelmiştir.

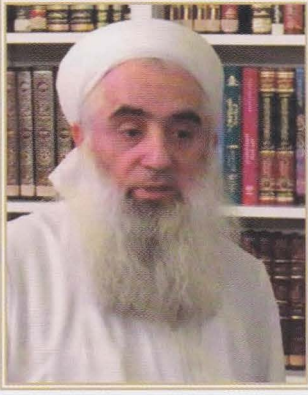
Bu durum, bir **Şii** ile yaptığımız münazara-yı neşretmeye bizi mecbur etmiştir. Birilerinin bilerek ya da bilmeyerek **Şia** meddahlığına soyunup ashaba tâ'n etmeleri Sünnet ve Cemaat şuuruna sahip müslümanlara yeni bir vazife yüklemiştir.

Hakkı tutup kaldırmak birinci ödevimiz olmuştur.

Kaynaklar

25. Müslim'in rivayet ettiği hadis için bkz. Teftazani, a.g.e., III, 495.
26. Müslim, Sahih, V, 313.
27. Suyuti, a.g.e., s. 6.
28. Kur'an, Haşr (28): 8.
29. Şihabuddin Ahmed b. Hacer Mekki, el-Hayratu'l-Hisan, Beyrut, ty., s. 33.
30. Tirmizi, a.g.e., s.48/Kitab-u Tefsiri'l-Kur'an, 1, (IV, 439-440, H.no: 2959-2960).
31. Suyuti, a.g.e., s.59.
32. Kur'an, Maide (5): 54.
33. Ebu'l-Fida İsmail İbn Kesir, Muhtasar-u Tefsir-i İbn Kesir, Daru'l-Kurani'l-Kerim, Beyrut, 1399, I, 527.

34. Suyuti, a.g.e., s. 61.
35. Kur'an, Fetih (48): 16.
36. Görüşlerin tahlili için bkz. Ebû Abdillâh Muhammed b. Ahmed Kurtubi, el-Cami'u li Ahkâmi'l-Kur'an, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 2000, XVI, 180.
37. Suyuti, a.g.e., s.62.
38. Kur'an, Nisa (4): 11.
39. S.
40. İbn Kesir, a.g.e., I, 13.
41. Kur'an, Neml (27): 16.
42. Kurtubi, a.g.e., XIII, 110; İbn Kesir, a.g.e., II, 667.
- 43, 45. Cürçani, a.g.e., VIII, 387.
44. Kur'an, Bakara (2): 282.
46. Ebu Davud, Sünen, III, 141, H. No :2967, Beyhaki, Sünen, VII, 59, H. No:13148.
47. Buhari'nin rivayet ettiği hadis için bkz. Teftazani, a.g.e., VIII, 388.
48. Bkz. Buhari, İlim, 39; Cihad, 176; Cizye, 6; Megazi, 83; İ'tisam; 26; Müslim; Vasiyyet, 20-33; Hadisin mealindeki tasarruflar için bkz. Ebu'l-Fadl Şihabuddin Ahmed b. Hacer Askalani, Fethu'l-Bari Şerh-u Sahihi'l-Buhari, Beyrut, 1988, I, 168-169; Bedruddin Ebu Muhammed Ahmed Ayni, Umdu'tu'l-Kari Şerh-u Sahihi'l-Buhari, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 2001, II, 255-259.
49. Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 222, H. No: 1935.
50. Müslim, Sahih, I,313, H. No: 418.
51. Kur'an, Al-i İmran (3): 159.
52. Bkz. Ahmed Faruk Serhendi İmam-ı Rabbani, el-Mektubat, Fazilet Neşriyat, İstanbul, ty., II, 227.
53. İlgili ayetler için bkz. En'am,(6) 38; Nahl (11) 89.
54. Kur'an, Maide (5): 99.
55. Kur'an, Bakara (2): 30.
56. Kur'an, Al-i İmran (3): 40.
57. Kur'an, Meryem (19): 20.
58. Bkz. İmam Rabbani, a.g.e., II, 230.
59. Kur'an, Necm (53): 3-4.
60. Kur'an, Maide (5): 44.
61. Begavi'nin Mealimu't-Tenzil'inden naklen bkz. İmam-ı Rabbani, a.g.e., II, 229.
62. Celaluddin Suyuti, Lübabu'n-Nukul fi Esbabı'n-Nüzül, Daru'l-Marife, Beyrut, 1997, s. 145.
63. Kur'an, Tevbe (9): 43.
64. İmam Rabbani, a.g.e., II, 228.
65. Tirmizi, Sünen, V, 619; Ahmed, Müsned, IV, 154, İbn Hacer, Fethu'l Bari, VII, 51.
66. İmam Rabbani, a.g.e., II, 232.
67. Kur'an, Fetih (48) 29.
68. Cürçani, a.g.e. VIII, 380.
69. Muhammed Zahid Kevseri, Makalatu'l-Kevseri, el-Mektebetu't-Tevfikiyye, Kahire, ty., s. 128.

HÜSEYİN AVNİ
KANSIZOĞLU

SİHİR DİYE BİR ŞEY VAR MIDIR? GERÇEK MIDİR? -2-

Sekizinci Mes'ele

Hayrettin Karaman'ın "Büyü" Başlıklı Makâlesinin Tahfîli Hakkındadır

Sayın Hayrettin Karaman, haf-talık bir dergide büyü ile alâkalı üç sayı süren geniş bir yazı neşretti. Yazının ana fikri, "sihrin hakikati ve te'sîriyoktur, te'sîri ancak vehim ve hayâlden ibarettir, bu görüşte olan Mu'tezile mezhebi haklıdır, sihrin te'sîri ve hakikati vardır görüşü yanlıştır, bu görüşte olan Ehl-i Sünnet hatâ etmiş ve Kur'an'la Sünneti bu husustaki açıklığa rağmen anlayamamıştır" şeklinde hulâsa edilebilir.

Sözü geçen bu yazıyı, -haddi zâtında üzerinde durmaya pek öyle değer bir yazı olmamasına rağmen- bu husûsta yazarı hakkında oluşturulan kâzib şöhretten dolayı aldanıp Ehl-i Sünnet dışı bir görüşü benimseyebilecek mü'minler bulunabileceği ihtimâline binâen, biraz genişçe ve birçok yanıyla ele alacağız.

Birinci İddiâ: Karaman, Fahrüddîn Râzî'den sadece *Sihrin olmadığ*na dâir Mu'tezile görüşünü nakletmekle yetiniyor.

Cevâb: Karaman Râzî'nin Ehl-i Sünnet görüşünü benimsediğini ve Mu'tezile'yi yerin dibine geçirdiğini, sihrin hakikatini kabûl ettiğini görmezden gelerek, bilerek veya bilmeyerek okuyucuyu yanıltıyor; aslı olmayan sihir

çeşidi olan *göz boyamacılık* ile okuyucuyu te'sîr altına almaya çalışıyor. Vehim ve hayâl ile yazısının girişindeki peşin hükmü pekiştirmeye çalışıyor.

İkinci İddiâ: Ehl-i Sünnet'ten bazılarının da, aynen Mu'tezile paralelinde olduğunu, Tânevî'nin Keşşâf'ından naklettikten sonra, **İbnu Haldun**'un içinde bulunduğu birçok Sünnî âlimden, sihrin hakikatinin olduğunu, naklediyor.

Cevâb: Oysa onca büyük ve meşhûr âlim varken, Ehl-i Sünnet âlimleri arasında, söz, düşe düşe İbnu Haldun'a mı düşmüş. Kimilerine göre cumhurun, kimilerine göre ise icmâ'in (ki doğrusu da bizce budur) görüşü böylece cı-lızlaştırılmış oluyor.

Üçüncü İddiâ: kendi görüşünün de *sihrin bir hayâl ve vehimden ibâret olduğu, hakikatinin olmadığı* yolunda olduğunu açıklıyor.

Cevâb: Yani, yüksek ictihâdla- rıyla Mu'tezile'yi haklı ilan ediyor. Esâsen, Sayın Karaman'ın bu görüşü kendinin öz görüşü olmayıp taklîd ettiği mason üstâdları Abduh ve Reşid Rızâ'nın görüşüdür. Onun yaptığı sadece kör bir taklîd. Nitekim bu, kaynak verdiği Menâr'dan da anlaşılmalıdır.

Dördüncü İddiâ: Sayın Karaman, Ehl-i Sünnet'in iki delîli olan âyet ve hadîsin, tezlerini isbât etmeyeceğini tam aksine çürüttüğünü söylüyor.

Cevâb: Sözüünü ettiği âyet (*Bakara:102*)'dir. Âyeti kendisinin de içinde bulunduğu bir heyet tarafından yapılan tercümesiyle bir daha buraya alalım:

"Süleymân'ın hükümrânlığı hakkında onlar, şeytânların uydurup söylediklerine tâbi oldular. Hâlbuki Süleymân büyü yapıp kâfir olmadı. Lâkin şeytânlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihir ve Bâbil'de Hârut ile Mârut isimli iki meleğe indirilene öğretiyorlardı. Hâlbuki o iki melek herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik sakın yanlış inanıp ta kâfir olmayasınız, demeden hiç kimseye (sihir ilmini) öğretmezlerdi. Onlar o ikisinden, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı. Oysa büyücüler, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler."^[29]

Sayın Karaman, nasıl becerdi de bu âyetten sihrin hakîkati olmadığını anladı? Bu manalandırmayı, delâlet türlerinden hangisiyle yaptı? Bilen beri gelsin...

Görüldüğü gibi âyet Süleymân aleyhisselâm'a atılan iftirâlar ile Hârut ve Mârut'un **sihir öğretişini** anlatıyor.

Ucu gelmeyen bir Ehl-i Sünnet müctehidler, muhaddisler ve akâid âlimleri kervanı bu âyeti anlayamadı, üstelik aleyhlerinde delîl olmasına rağmen lehlerinde bir delîl olduğunu zannettiler ama Karaman doğru anladı(!) Sübhânellah, bu nasıl bir edeb, nasıl bir terbiye!.. Bunun ileri derecede bir edepsizlik ve terbiyesizlik olduğunu söylememiz de mi edepsizlik sayılacak!.. Hayır, hayır biz öyle demiyoruz. Çünkü yapılan böylesi bir şenâati bu kelimeler de ifâde edemez, asla anlatamaz...

Beşinci İddiâ: Müfessirler, bu âyetin sihir öğrenme ve öğretmenin sakıncalarını vurguladığında fikir birliğindedirler.

Cevâb: Doğru ama bu söz, ne kendi iddiâsını isbâta ne de Eh-li Sünnet'in anladığını iptâle yaramaz. Münâkaşa mevzuuna yabancı bir söz.

Altıncı İddiâ: Bu âyette Hârut ve Mârut hakkında ayrıntıya girilmemiştir.

Cevâb: Bu nokta da zaten münâkaşa mevzûu ile alâkasızdır.

Yedinci iddiâ: Hârut ve Mârut'la alâkalı senedi sahîh hiçbir rivâyet yoktur.

Cevâb: Farzedelim ki olmasın... Bunun böyle olması, kendinin ne işine yarar, Ehl-i Sünnet'e ne zarar verir?

Kaldı ki, Sayın Karaman, bu hadîslerden kaç tanesini sened kritiğine tabi tuttu? Tabîdir ki hiçbirini...

Aksine **Hafız Süyûtî**'nin dediğine göre, "Bu rivâyetler(den birçoğu), **Ahmed İbnu Hanbelve İbnu Hibbân** ve **başkaları** tarafından, Ali (İbnu Ebî Tâlib), İbnu Abbâs, İbnu Ömer ve İbnu Mes'ûd radiyellâhu anhum'dan **birçok sahîh isnâdla** merfû' ve mevkûf olarak rivâyet edilmiş olup, onlara vakıf olan, çoklukları ve rivâyet edenlerinin kuvvetli olmalarından dolayı **neredeysse sahîh** olduklarına hükmedecek."^[30]

Evet, senedin sahîhliği her zaman rivâyetin sahîhliği ma'nâsına gelmez. Hadîs hâfızlarının bu hadîse i'tirâzları sadece senedleri değil, metinleri yönünden de olmalı.

Âlûsî'nin de dediği gibi bazı muhakkıklar "Yehûdîlerden gelen bir takım rivâyetlerin asılsız olduğunu ama bunların bâtil oluşunun sahîh rivâyetleri de bâtil yapmayacağı"nı ifâde etmektedirler... Üstelik Âlûsî, bu rivâyetleri kabûl etmeyen müfessir ve muhaddisler olduğu gibi, onları rumuzlar olarak anlayıp zâhirinden çeviren **muhakkıkların** da bulunduğunu söylüyor.^[31] O zaman problem kalmamış oluyor.

Benim görebildiğim kadarıyla bu te'lîfi yapan, Şah Veliyyullah Dihlevî'nin talebesi, Canı Cânan el-Mahzar'ın mürîdi, büyük allame, zamanın Beyhakî'si ünvanı verilen büyük fakih Kadı Muhammed Senâullâh el- Mazharî'dir.^[32]

Sekizinci İddiâ: "Taberî, Kadı İyâd, İbnu Hazm, İbnu'l-Arabî, Kurtubî, İbnu Kesîr, İbnu'l-Cevzî, Fahrüddîn Râzî ve Tabersi, bu İsrâilîyyât'tan olan rivâyetlere uydurma ve zayıftır diyor".

Cevâb: Bu imâmlardan Zâhirî İbnu Hazm ve Şiî Tabersî'nin dışındakiler "**Sihrin hakîkati vardır**" diyen âlimlerdir. Esâs mes'eyleyle alâkalı, onlardan hiçbir nakil yapılmazken, onunla alâkası olmayan tâlî bir mes'eylede Menâr vasıtasıyla görüş bildiriliyor. Maksud nedir? Ne olacak?... Laf kalabalıklığıyla esâs mes'eyle gölgelenebilir mi? İşte size büyük çeşitlerinden, **hakîkati olmadığı** Ehl-i Sünnet'çe de kabûl edilen bir büyü çeşidi.

Dokuzuncu İddiâ: "İbnu Kesîr bu rivâyetlerin tamamının uydurma ve İsrâiliyyat olduğunu söylüyor"

Cevâb: Hâlbuki gözü kapalı bir taklîd ile Menâr'a dayanmayıp, zahmet ederek, İbnu Kesîr okunsaydı, görülecekti ki, İbnu Kesîr, bu husûstaki rivâyetleri, **merfû'**, **mevkûf** ve **maktû'** olmak üzere üçe ayırıyor ve tahlîl ediyor.

İbnu Kesîr, öz olarak **Merfû'** olanlardan, **Ahmet İbnu Hanbel**'in Müsned'inde ve **İbnu Hibbân**'ın

Sahîh'inde yaptığı rivâyeti alıyor ve râvîlerinin biri dışındakilerin güvenilir olduğunu, **Mûsâ İbnu Cubeyr**'in ise hâlinin örtülü olduğunu, hakkında cerh ve ta'dilin bulunmadığını, rivâyetin bu yönden **ğarîb** olduğunu, diğer başka rivâyetlerden kalkarak, Abdullah İbnu Ömer'den merfû' olarak yapılan bu rivâyetin, aslında Kabu'l-Ahbar'a dayanmış ve Benî İsrâîl kitâblarından alınmış olabileceğini" söylüyor.

Oysa Mestûr olmak, İbnu Hibbân'a göre sihhate zarar vermez. Hanefîlere göre ise, ilk üç fazîletli asırda asıl olan -aksi ortaya çıkana kadar- güvenilirliktir. Mûsâ İbnu Cubeyr, Tâbiûn'un ileri gelenlerinden olup Abdullah İbnu Abbâs radiyellâhu anhumâ'dan rivâyet etmiştir.

İbnu Kesîr yine **Mevkuf**, yani Sahâbe radiyellâhu anhum'dan olan rivâyetlerden biri Abdullah İbnu Abbâs radiyellâhu anhumâ'dan olup, onu **Hâkim**'in sahîh bir isnâd ile rivâyet ettiğini, Hâkim'den naklederek, **bu, Zühre** (ve **Hârut, Mârut**) **hakkında doğruya en yakın rivâyettir** demiştir.

Maktû' yani Tâbiûn'dan kendi sözleri olarak yapılan rivâyetlere gelince.

İbnu Kesîr, işte Karaman'ın söylediklerini bunlar için söylüyor. Şimdi buradaki nakil hâinlikleri veya lâubâlîliklerinin neresinden tutalım? Bütün bunları, ilmi ciddiyetsizlikte misâl olsun diye aktardık. Yoksa dediğim gibi, bunların sihrin sâbit olup olmadığıyla hiçbir âlâkası yoktur.

Onuncu İddiâ: "Âyetteki melekeyn (=iki melek) mütevâtir olmakla birlikte, melikeyn (=iki kral) olarak da okunmuştur. Bu, İbnu Abbâs, Hasan-ı Basrî, Ebû'l-Esved ve Dahhâk'tan rivâyet edilmiştir"

Cevâb: Birçok âlimin, **sahîhtir** dediği isnâdlar için, İbnu Kesîr'e demediğini dedirten, **İbnu Kesîr, bunların hepsi uydurmadır, dedi**, iddiâsında bulunan Sayın Karaman, **mütevâtir** kırâat karşısındaki **şazz** kırâatin hiçbir ehemmiyetinin olmadığını bilmiyor mu? Yoksa biliyor da işine gelmediğinden mi bu mes'eleye girmek istemiyor? Her şey bütün çıplaklığıyla ortada... Böyle bir câhillik, değilse hâinlik olamaz!...

On Birinci İddiâ: "İbnu Hazm bunların cinlerden iki kavim olduğunu söylemiştir"

Cevâb:

Bir: İbnu Hazm'ın sözünde geçen ﴿قبيلان﴾ **'kabîlâni'** lafzını, kabîle manasında **'iki kavim'** şeklinde tercüme etmek doğru değildir.

Aksine münâsib olan, (ebe, açık, keffîl, bir kavmin işleri elinde olanı (bilgici, reîsi), kadının kocası, değişik guruplardan toplanmış üç veya daha çok kişiden meydana gelen cemâat/topluluk, bir költen gelenler, bir babanın evlâdından olanlar, kadın(ın) eğirdiği ipliği bükerken önüne doğru çektiği tel, Allah'a itâat, kumar okunun kazanını, ayakkabının başparmağın girdiği yeri... gibi birçok ma'nâya gelen ﴿قبيل﴾ kelimesini^[33] bu makamda **'iki kabîle reîsi, ileri geleni'** diye tercüme etmektedir. Çünkü **'kabîl'** kelimesi ile **'kabîle'** kelimesi farklıdır.

İki: Bu görüş hakkında, İbnu Kesîr ne demiş? Sayın Karaman nakletmiyor ama biz nakledelim: **"...Bu (iddiâ) cidden ğarîbdir. Bundan da ğaribi, İbnu Hazm'ın iddiâ ettiği gibi, Hârut ve Mârufun cinlerden iki kabîle reisi, ileri geleni olduğunu söyleyenin sözüdür."**

Yani İbnu Kesîr'e göre tutar yanı olmayan ğarîbin en ğarîbi bir görüş.

On İkinci İddiâ: "Hârut ve Mârut'un iki kudretli kişi veya iki rûhânî kişi olduğu da söyleniyor"

Cevâb: Görüldüğü gibi bunlar mütevâtir kırâat karşısında getirilen görüşler. Ne sahîh, ne cılız mesnedi olmayan indî kanaatler. Ama Reşid Rızâ ki yazdı, yeter!.

On Üçüncü İddiâ: Karaman "Müfessirlerin çoğu Hârut ve Mârut'a indirilenin de sihir olduğunu..."

Eski ve yeni bir takım müfessirler de ﴿وَمَا﴾ / ﴿أَنْزَلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ﴾ ve **iki meleğeyindiren şeye de (uydular)**" şeklinde tercüme edilen âyeti, "**hâlbuki iki meleğeyindirilmedi**" şeklinde anladılar" dedikten ve kaynak da verdikten(!) sonra, şunları ekliyor: "İbnu Abbâs ve Rebî' b. Enese isnâd edilen **bu yorumu dikkate alan Taberî, âyeti şöyle ma'nâlandırıyor:** Onlar (Yahudiler), Süleymân'ın hükümrânlığı hakkında şeytânın düzüp koştığı şeylere uydular. Hâlbuki iki meleğey böyle bir şey İndirilmedi: Fakat inkârcı şeytânlar Bâbil'de insanlara yani Hârût ve Mârût'a sihri öğretiyorlardı. (Taberî 1/452)"

Cevâb: Bu nakilden ne anladınız? **İbnu Cerîr'in de bu görüşte olduğunu** değil mi? Haklısınız tabii. Çünkü bu ifâdelerden başka bir şey anlaşmaz. Ama aslâ öyle değil!..

İbnu Cerîr bakınız değişik görüşleri nasıl tahlil ediyor ve seçtiği görüşün dışındakilerin yanlışlığını nasıl anlatıyor. Anlaşmakta kolaylık olsun diye âyeti aşağıya alıyor ve tahlilini onun üzerinden aktarmak istiyoruz:

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرُوا سُلَيْمَانَ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمُرءِ وَرُؤُجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلَّمُوا لَمَنْ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرُّوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Doğrusu, İbnu Cerîr bu görüşü kabul etmiyor. O sadece, ﴿وَمَا أُنزِلَ﴾deki ﴿مَا﴾'ya olumsuzluk ma'nâsı verenlere göre, onlar tarafından âyete ma'nâ veriyor ve ﴿مَا﴾ kelimesine verilen dört ayrı ma'nâyı aktardıktan sonra, Şöyle diyor:

"Ebû Cafer (İbnu Cerîr) şöyle der: Bence bu te'vîlilerinde doğru olanı,

﴿وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ﴾'deki ﴿مَا﴾'ya yainkâr/olumsuzluk manası değil, ﴿الذِّى﴾/"o ki", "**ona ki**" ma'nâsı veren görüşüdür.

Bu görüşü ancak şu sebeple seçtim: Eğer ﴿مَا﴾'ya olumsuzluk ma'nâsı verilse, iki meleğey bir şey indirilmemiş ve o ikisinden sonra gelen

iki isim -ki Hârût ve Mârût'u kastediyorum- ya o ikisinden bedelve onların ma'nâsı olarak veya ﴿يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ﴾ sözündeki ﴿النَّاسِ﴾'dan bedel ve o ikisinden (iki meleğeyden) tercüme olurdu.

Eğer iki meleğeyden bedel ve onlardan tercüme yapılırlarsa ve **ikisi**(meleğey) eğer **kişi ile eşi arasını ayıracak şeyi bilmiyor** idiyse,

﴿وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمُرءِ وَرُؤُجِهِ﴾

" 'Biz sadece fitneyiz; o hâlde sakın kâfir olma' demedikçe kimseye öğretmezler" âyetinin ma'nâsı bâtil olur.

Çünkü bu ikisi, **kişi ile eşinin arasını ayıracak şeyi** bilmiyorlarsa, kişi ile eşinin arasını ayıracak olanlar o ikisinden neyi öğrenecekler?

Sonra, eğer, ﴿وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ﴾ sözündeki ﴿وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ﴾, ﴿مَا﴾ atfedilerek olumsuzluk manasında ise. Allah celle senâuhû "**Süleymân küfretmedi**" sözüyle, sihrin Süleymân'ın işinden, bilgisinden ve öğrettiği şeyden olmadığını buyurdu, iki meleğeyden "**olmadı**" dediği de Süleymân hakkında "**olmadı**" dediğinin benzeri ise ve Hârût ile Mârût iki meleğeyse, o zaman kişi ile eşinin arasının kendisiyle ayrılacağı şey kimden öğrenilecek? "**Hiç kimseye, 'biz sadece bir imtihanız; öyleyse sakın kâfir olma' demedikçe öğretmezler**" sözüyle kimden haber verilmektedir? Şübhesiz ki bu sözün hatâ olduğu elbette vâzıhtır, apaçıktır.

Eğer, ﴿هَارُوتَ وَمَارُوتَ﴾ Hârût ve Mârût,

﴿وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ﴾

sözündeki {النَّاسِ}'dan tercüme ise/o manadaysa, o zaman Hârût ve Mârût'a sihri öğrenenlerin şeytanlar olması ve sihirbazların, sihri, şeytanlar onları öğrettikleri için sadece Hârût ve Mârût'tan öğrenmiş olmaları gerekir. Eğer bu böyle olursa, -bu görüş sâhiblerine göre- Hârût ve Mârût iki işten boş kalmayacaklardır:

Ya iki meleğey olacaklar... Eğer ona göre iki meleğey olursa, onları şeytanlardan sihir öğrendiklerini, onu insanlara öğrettiklerini, bunun üzerinde ısrâr ettiklerini ve durduklarını söylemekle o ikisine Allah'a küfretmeyi ve O'na karşı günah işlemeyi vâcib kılmıştır. Bu haklarında zikredilen Allah'ın azabını hak edecekleri günah işlediklerini söylemekten daha büyüktür.

Allah'ın "**Hiç kimseye, 'biz sadece bir imtihanız; öyleyse sakın kâfir olma'demedikçe öğretmezler**" sözünde, bu görüşün yanlışlığına çok fazla delil getirmeye ihtiyac bırakmayacak şey (açıklık) vardır.

Veya iki insan olacaklar... Eğer böyle ise, onların ölmeleriyle insanoğlundan sihrin, onu bilmenin ve onunla amal etmenin ortadan kalkması gerekecekti. Çünkü bu sihrin bilinmesi o ikisi tarafından idiyse, onlardan alınıyor ve öğreniliyor idiyse, gereken, ölmeleri ve yol olmaları ile ancak kendileriyle ulaşılacak şeye de yol kalmamasıdır.

Sihrin her zaman ve vakitte bulunmasında bu görüşün bozuk olduğuna dâir en açık delil vardır. Olur ki birisi bu ikisinin insan olduğunu, dünya yaratıldığından i'tibâren yok edilmediklerini insanlar arasında sihir var olduktan sonra da yok edilmeyeceklerini iddiâ eden ve bâtullığı gizli kalmayacak iddiâlar ileri sürebilecek biri de çıkabilir.

Bozukluğunu gösterdiğimiz manalandırma şekilleribozuk olunca, açıktır ki,

وَمَا أَنْزَلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ

deki ﴿مَا﴾ kelimesi, ﴿الذِي﴾ manasındadır ve ﴿هَارُوتَ وَمَارُوتَ﴾ Hârût ve Mârût, ile anlatılan iki melektir. İşte bu yüzden isimlerinin sonları fethalanmışlardır. Çünkü onlar, ﴿الْمَلَائِكِينَ﴾'ye döndürülmeleri sebebiyle cerr makamındadırlar. Lâkin onlar (gayri munsarif olmaları yüzünden) cerr edilemeyince isimlerinin sonları fethalandı.

Şâyet geri zekâlı bir kimseye dediğimiz karışık gelir de derse ki.... ^[34] (İbnu Cerîr'den Nakil Bitti.)

Açıkça görülmektedir ki, burada da dehşetli bir ilim hıyâneti vardır.

On Dördüncü İddiâ: "En önemli husûs, âyette Hârut ve Mârut'un öğrettiği bildirilen şeyin sihir olduğunun ifâde edilmiş olmadığıdır. Tam aksine âyet, insan ve cin şeytânlarının insanlara sihir öğrettiklerini, bir de o iki meleğe bildirileni öğrettiklerini söylüyor. Bu ifâde açıkça gösteriyor ki, Allah'ın gönderdiği, bildirdiği bilgi sihir değil başka bir bilgidir. Kur'ân sihir karı kocayı ayırır da dememiştir"

Cevâb: Sayın Karaman biraz önce, "**Bazı eski ve yeni müfessirlerden, iki meleğe hiçbir şey indirilmediğini**" nakletmiş, ifâde ve üslûb tarzıyla, bunu İbnu Cerîr'e iftirâ etmiş ve kendisi de benimsemişti. Tabii, "**biz sadece bir fitneyiz, imtihan vesilesiyiz, o hâlde küfre girme**" sözünün havada kalmasını hiç göz önünde bulundurmamıştı. Şimdi de, âyetten "**açıkça anlaşılan, iki meleğe indirilen, sihir değil başka bir şeydir**" meâlinde sözler edebiliyor. "**İndirildi**" ile "**indirildi**"'yi, "**sihirden başkası indirildi**" ile de, "**sihir indirildi**"'yi iptâl ederken, dikkate değer ibretlik bir tarz sergiliyor:

Bir usûl ve zâbitadan âzâde olarak, zayıf ve hattâ şâzz mertebesindeki görüşlerle, icmâ'ı veya az kalsın icmâ' seviyesindeki kuvvetli görüşleri çürütmeyi hedefliyor.

"Kurân, sihir karı kocayı ayırır da demiyor"

derken, size, husûsen başkalarının istifâdesi için bir soru yöneltmek isteriz; Ulemâ, deliller ile pekişmiş yüzde yüze yakın mertebede çok yüksek ihtimâllerde bile, çok temkînli konuşurlarken, çok zayıf, hatta şazz ihtimâller ile "**Kurân şunu demiyor, şunu diyor**" diyerek kesin konuşmakla, Allah'a yalan iftirâ etmekten ve dolayısıyla **en büyük bir zâlim** olmaktan korkmaz mısınız?..

Fir'avn kıssasındaki sihrin göz boyamacılık oluşu, her çeşit sihrin de böyle olmasını aklen gerektirmeyeceğini her akıl sâhibi bilir. Üstelik nakiller başka bir takım sihir türlerinin böyle olmadığını ortaya koyarsa, aklının ve naklin yanında, hidâyeti ve idrâki olanların, "**tamam**"-demekten başka, diyebilecekleri hiçbir şey kalmaz.

On Beşinci İddiâ: "**Allah izin vermedikçe öğrendikleriyle kimseye zarar verebilecek değillerdir**" cümlesini, **Allah izin verirse sihir te'sir eder ve zarar verir**' şeklinde anlamak doğru değildir. Doğrusu şudur: **Sihirbazlar aksini söyleseler de onların yaptığı sihir, öyle, istedikleri insanlara te'sir etmez, ancak Allah isterse (isteseydi, böyle bir kanun koysaydı) zarar verir**. Akıl ve nakil delilleri sihrin böyle bir etki ve zararının olmadığını ortaya koymuştur. Şu halde, Allah izin vermemiştir ve sihir kimseye zarar veremez."

Cevâb: Âyet'in aslı şöyle:

فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

Bu âyette ﴿مَا﴾ ile menfî/olumsuz yapılan bir isim cümlesinden sonra ﴿إِلَّا﴾ istisnâ edâtı gelirse, yeni bir arabça talebesi bile bu âyeti aslâ Karaman gibi tercüme edemez; ederse sınıfta kalır. Karaman'ın tercümesi, ya Arab dilini bilmemek -ki kanaatimizce o aslâ bu kadar bilgisiz olmaz- veya kelimeleri yerlerinden oynatmaktır.

Zîrâ burada **'Hâlbuki onlar onunla (sihirle) bir kimseye ancak Allah'ın izniyle zarar veririler'** şeklindeki tercümede -bilerek veya bilmeyerek- ihsâs edildiği gibi **mefhûm-i muhalefet** yoktur. Âyette geçen ﴿إِلَّا﴾ lafzı da geçen menfîliği/olumsuzluğu müsbet/olumlu hale getirmeye ilâveten istisnâ edilenle tahsîs, haberi ise te'yîd eder. Üstelik istisnâ edatı olan fil} 'da **şart** veya **ğâye** ma'nâsı yoktur. Buradaki ﴿إِلَّا﴾'nın istisnâ ma'nâsındaki ﴿إِلَّا﴾'dan başka bir lafız olduğunu söylemeye dil kâideleri müsaade etmez. Tafsilât erbâbına malumdur.

"Onlar, onunla (sihirle) hiçbir kimseye zarar verecek kimseler değillerdir" , "ancak Allah'ın izniyle müstesnâ" cümlesi, **"oikisinden (ikimelerden), kişiyle karısının arasını ayıracakları şeyi (sihri) öğreniyorlar"** sözünden hemen sonra geliyor. Buna rağmen Sayın Karaman, âyetten, şu sözünü ettiği ma'nâyı anlayabiliyor!.. Deli olmayan ve birazcık bilgisi olan her mümin bu tahrîfi açıkça görebilir.

İki: Sayın Karaman **"Nakil delilleri sihrin te'sîrinin olmadığını gösteriyor"** derken anlatmak istiyor ki; Ehl-i Sünnet âlimleri akılsız ve nakilsiz, Mu'tezile mensûbları ise akıllı ve nakle dayanan kimseler (!).. **Buhârî'nin, Müslim'in ve diğerlerinin, sihrin te'sîri ile alâkalı-bâreleri ile olan delâletleri** bulunduran rivâyetleri nakil değil!.. Hattâ **"De ki (Ey Resulüm ve ey Mü'min)!.. düşümlere üfleyen üfürükçü kadınların şerrinden (zararından) Allah'a sığınırım,"** Ve yukarıda manasını tahrîf etmeye yeltendiği **"onlar, onunla (sihirle) bir kimseye ancak Allah'ın izniyle zarar verebilirler"** gibi açık nasslar, Ehl-i kitâb'ın tahrîfine benzer tahrîflerle artık **nakil** olmaktan çıkarıldı ama, Mu'tezile'nin umûmâtтан mes'elemizle alâkalı olarak çıkardığı şübhe ve vesveseler nakil oldu, öyle

mi? Vah başımıza gelenlere!

Üç: Önce, **"Meleklerle hiçbir şey indirilmedi"** sonra, **"sihirden başka bir şey indirildi"** daha sonra da, **"onlar o sihirle ancak Allah izin verseydi zarar verebilirlerdi, izin vermediğine göre zarar veremezler"** yani, **"o iki meleğe indirilen ve onlardan öğrenilen sihirle, onlar herhangi bir kimseye ancak Allah izin verirse zarar verebilirler"** diyor. Gördünüz mü muhâkeme gücünü, tefekkür insicâmını, tefsîr hârîkasını!.. Sıradan insanların bile kolay düşmeyeceği saçmalamalar!..

On Altıncı İddiâ: Sayın Karaman, **Buhârî'de, Peygamberimize sihir yapıldığına dâir hadîs olduğunu** i'tirâf ediyor. Ama bunun karşısına, Mu'tezile'nin iki i'tirâz gerekçesini getiriyor: Bunlardan birincisi, **Peygamberimizin sihirden etkilenmesinin peygamberlik ve vahiyde şübhelere sebep olacağı**, ikincisi de, **Kur'an'ın Peygamberimizin sihirlenmiş olduğunu reddettiğidir.**^[35] Karaman devamla, Sünni âlimlerin de hadîsin sahîh olduğunu, sihrin etkisinin baş ağrısı, ateşlenme gibi peygamberliğe zarar vermeyecek ölçüde bir etki olduğunu, alınan tedbirlerle bunun da geçtiğini ileri sürdüklerini, söylüyor.

Cevâb:

Bir: Hadîs ilimleri göz önünde bulundurulduğu zaman hadîsler **sahîhtir.**

İki: Mu'tezile âlimleri hadîsin ma'nâsını akıllarına sığdıramadıklarından, ilmi bir dayanak bulunmaksızın onu zayıf hatta asılsız kabûl etmişlerdir. Tık yok... Aksine büyük bir ilmî vukûfiyetle(!) destekleniyor ve haklı bulunuyorlar. **Haberde yanlış anlama ve yanlış nakil varmış!..** Halt etmişler. **"Delîlden doğmayan ihtimâllere itibâr edilmeyeceğini** kime nasıl anlatacağız?.. **Bu takdîrde peygamberliğe ve vahiye şübhe düşüyormuş.** Vah vah!..

Aksine biz şöyle diyoruz: Aklı olanlar hadîsten anlarlar ki, tubbî bir zarara vesîle olan sihir, bu hadîsin verdiği habere göre, vahiyle peygamberimize bildirilmek sûretiyle, hem peygamberlik hem de vahiy tahkîm ediliyor. Yani bir mu'cizeyle peygamberlik ve vahyin doğruluğu bir kez daha isbât edilmiş oluyor. Ama bu açık hakîkati görebilmek, "görene. Köre ne?"

Üç: "*Nebî sallem aleyhi ve sellem mes-hûr (sihir yapılan bir kimse) değildir;*" doğru... Ama bu, '*nübüvvet müktesebatı sihir mahsûlü değildir ve akli sihirle yok edilmemiştir.*' ma'nâsındadır. Çünkü bu ilâhî kelâm, müşriklerin, '*Kur'an'ın sihir mahsûlü olduğu iddiâları*' için getirilmekle, *ibâresiyle delâleti* gereği bu dediğimizi anlatmaktadır. Diğer işârî veya delâlet ile olan ma'nâların murâd edilmemesi hem asıl olandır hem de sâir delîllerin gereğidir.

On Yedinci İddiâ: Hadîsin bazı rivâyetlerinde, "*öyle olmadığı hâlde kendisine yapmış olmuştuk gibi geldiği, öyle hayâl ettiği*" ifâdesi geçmektedir. Bu da sihrin etkisinin maddî değil vehim ve hayâlde olduğunu gösterir.

Cevâb:

Bir: Gelen *sahîh* ve *zayıf* rivâyetlerde *hastalığın vakı* olduğu söyleniyor. Bazı rivâyetlerde *'hasta olmadığı ama hayâl gördüğü, yapmadığını yaptı zannına kapıldığı'* değil; aksine bu *zanna kapılmanın hayâlî olmayan gerçek hastalığın tezahürlerinden biri olduğu* söyleniyor.

Bir düşününüz: Maddî bir mikrop, vücûda bir şekilde yüklense ve vücûd gerçekten hasta olsa, fakat bu arada vehim ve hayâller de görülse, bundan o mikrobun ve te'sîrinin fizikî değil de hayâlî olduğu mu anlaşılır? Elbetteki hayır.

İki: Üstelik bu *'hayâl görmek,'* veya *'öyle zannetmek'* ma'nâsında olan lafız, *sahîh rivâyetlerde değil de zayıf rivâyetlerde vardır* ki o da, **İmam Beğâvî'nin** yaptığı rivâyetlerden biridir.^[36]

Üç: Rivâyetin sağlam olduğunu farzetsek bile Peygamber sallem aleyhi ve sellem efendimiz fizikî ve mikrobik olarak hasta olur, ateşin te'sîriyle yapmadığını yaptım zannederse, bundan peygamberliğine zarar mı gelir? Elbette ki gelmez. Veya hastalığının hakîkatinin olmadığı, aksine vehim ve hayâlden ibâret olduğu mu anlaşılır? Aslâ böyle anlaşılmaz. Buradaki *vehim* hastalıkta mı yoksa hastalığın getirdiği tezâhürlerde mi olur? Tabî ki tezâhürlerde olur. Aslında bu suâllere doğru cevâb verebilmek, sıradan bir vatandaşın bile kudreti dâhilindedir.

Bir şeyin kendisinin vehim ve hayâl olup olmaması ile o şeyin te'sîrinden dolayı kişide vehim ve hayâlin bulunup bulunmayacağı arasındaki farkı fark edebilmek için orta bir akıl

yeterlidir. Ayrıca üstün bir akla, hele hele müctehid olmaya hiç mi hiç gerek yoktur.

On Sekizinci İddiâ: Sayın Karaman meâlen şöyle devam ediyor: *İlim ve itikatta, mütevâtir olmayan rivâyetler geçerli ve yeterli olmadığından, bu hadîsi sihrin hakîkatinin olduğunun isbâtında delîl göstermek doğru değildir.*

Cevâb:

Bir: Teftâzânî şöyle diyor: "Bu mes'ele (i'tikâdla ilgili olmaktan) daha çok amelî mes'elelere benzemektedir."^[37] Yani bu mes'elenin inanç mes'alesi olduğu zayıf bir görüştür.

İki: Kaldı ki, çok zayıf bir ihtimâle dayanarak i'tikâdî bir mes'ele olduğu kabûl edilse bile, ikinci derece bir i'tikâdî mes'ele olabilir. Üstelik bahis mevzûu olan bu kâide, bu gibi mes'elelerde icmâ' ile geçerli değildir; temel akâid mes'eleleri içindir.^[38] Dolayısıyla yapılan, ilmîlik yanı bulunmayan zayıf, basit ve sığ bir muarazadır.

On Dokuzuncu İddiâ: Sayın Karaman "*Allah seni insanlardan koruyacaktır*"^[39]-âyetini *sihrin te'sîrinin olmadığına* delîl getiriyor.

Cevâb:

Bir: Peygamberimizin korunması, *helâk edilmesi* ve *peygamberlik vazîfesinden engellenmesi* noktasındadır. Nitekim bunlara müsâade edilmedi. Yoksa O'nun kanı da akıtıldı, dişi de kırıldı. Bunlar târîhen sâbittir. Ortada tenâkuz da yoktur. Nitekim Teftâzânî bu söze, dediğimize benzer bir cevâb vermiştir.^[40]

İki: Ehl-i Sünnet ulemâsı bu şübhe ve vesveseye yeterli cevâb vermişlerdir ve onların paçavrasını çıkararak çöplüğe fırlatmışlardır. Ancak Sayın Karaman bunları hiç görmemiş gibi davranıyor. Belki de görmedi, belli mi olur?

Üç: Görüldüğü gibi, Karaman'ın delîllerinin tamamı Ehl-i Sünnet'in çürütüp çöplüğe attığı Mu'tezile delîlleridir; O bunları çöplükten eşeleyip çıkarmış veya böyle yapanlardan almıştır.

Yirminci İddiâ: Sayın Karaman, *sihirbazların sihirlerinin aslının olmadığına* dâir mantıkî bir delîl (!) de ileri sürüyor ve mâlen şöyle diyor: *Gaybden haber verdiklerini söylüyorlar ama kendilerini basmaya gelen emniyet güçlerini göremiyorlar, sihirleriyle hapisten kurtulmuyorlar.*

Cevâb: Şu sözün neresinden tutalım ?...

Bir: Sözü edilen bu *sihir* ile *ğaybden haber vermek* mes'elesi her yönüyle birbirini lâzım getiren şeyler değildir.

İki: Dolayısıyla *ğaybden haber vermeyen* bir takım *sihirbazlar* bulunabileceği gibi *sihir yapmayan ğaybdan haber veren* hokkabazlar da var olabilir.

Üç: *Ğaybı Allah'tan başka hiç kimse bilemez;*

âmennâ bu doğru. Ancak, Allah celle celâlühû, Resûlüne mu'cize, velîsine kerâmet ve kendine isyân edene istidrâc yoluyla ğaybden bir şeyler bildirmiş olabilir. Bu, *ğaybi bilmek* değil, Allah celle celâlühû tarafından *birilerine ğaybden cüz'î bir takım şeyler bildirilmek* demek olur. Bu mes'ele, "Gaybı allahdan başkasını bilemeyeceği"ne dâir âyetlerin tefsîrlerinde ve akâid kitâblarının, ilmin sebepleri bahsinde yer alır. Ayrıca İbnu Âbidîn'in Mecmuâtü'r-Resâil'deki Sellü'l-Hüsâmi'l-Hindî isimli risâlesine bakılabilir.

Dört: Allah, birtakım sihirbazlara istidrâc olarak ğaybden bir şeyleri bildirirse bile, bu onların her şeyi, hattâ çok şeyi bilebilecekleri ma'nâsına gelmez.

Beş: Velîler de öyledir. Ömer radiyellâhu anhu efendimiz Medîne'den Allah'ın göstermesiyle İran'ı gördü ve orduya düzen verdi.^[41] Ama O'nu hançerleyecek olan, kendine bildirilmediği için onu bilemedi. Demek ki bildirilen biliniyor, bildirilmeyen ise bilinmiyor.

Altı: '*Sihrin hakikatı vardır*' diyenler, her üçkâğıtçı sahtekârın, sihir yapabileceğini iddiâ etmediler. Siz öyle mi anladınız? Büyücüyüm diyenlerin, bilhassa günümüzde hemen hemen tamamına yakını zaten yalan söyleyen, dîni bilmemenin yanında büyüü de bilmeyen kimselelerdir.

Yedi: Demek ki Sayın Karaman'ın Mu'tezile'yi destekleyen, Ehl-i Sünnet'i de çürütmeye çalıştığı iddiâları her yönüyle tutarsız ve mesnedsizdir; elinde en küçük ve en zayıf bir delîl dahî yoktur.

Netice

Şu yazı ile de '*Neo Mu'tezile*/'*Yeni Mutezile*' cereyânı dediğimiz kuşağın, temel ğayesinin, Sünnet üzerinde şübheler, tereddütler ve şeytânî

vesveseler uyandırarak Sünnet kalesini yıkmının, Kur'ân'ı gelişi güzel bir şekilde bir o yana, bir bu yana sündürmenin ve canlarının istediği gibi yorumlamanın yolunu açmak olduğu iyice açığa çıkmaktadır.

Tefsîrlere, hadîslere, akâid kitâblarına, mezheb imâmılarına, Buhârîlere Müslimlere ve diğer mu'teber kaynaklara i'timâdı yok etmek ya ne demektir?!...

Bir yazıda yetmiş ilim, mantık ve muhâkeme rezâleti ve çelişkisi olan zavallılar, Ehl-i Sünnet ile Mu'tezile arasında hakem olacak, Ehl-i Sünnet'i haksız, Mu'tezile'yi de haklı gösterecekler!. Ehl-i Sünnet'ten yana olduğunu söyleyen ulemâ ve fudalâ (!) efendilerimiz de susacak, dilsiz şeytân olmak zilletine rızâ gösterecekler... Üstelik bunu *efendilik* ve *Ümmet'in birliğini muhafaza* gibi haddi zâtında çok ulvî bir gerekçe ile kılıflayarak işi kurtarmaya çalışacaklar!... Bâtiları Mü'minlere usul usul telkin etmeye, onlarda yerleştirmeye ve nihâyet kökleştirmeye gayret eden *dilli şeytânların* şeytanlıkları çok tehlikelidir de, hakkı gücü ölçüsünde haykırmamak ve haksızlığı iptâl etmemekle kazanıldı *dilsiz şeytân* olmak vasfı çok mu az tehlikelidir?^[42]

وَصَلَّى اللهُ عَلَى نَبِيِّنَا وَ عَلَى آلِهِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا

كَلَّمَا ذَكَرَهُ الدَّاكِرُونَ وَ غَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِي

Kaynaklar

- 29- Karaman'ın da içinde bulunduğu hey'etçe yapılan Kur'an meâlî.
- 30- Âlûsî, Rûhu'l-Meânî (1/341)
- 31- Aynı yer.
- 32- Kadî Muhammed Senâullâh el- Mazherî, et-Tefsîru'l-Mazherî (1/109)
- 33- Âsım Efendi, Kamûs Tercümesi
- 34- İbnu Cerîr, Tefsîru Câmi'i'l-Beyân (2/424-426) M. M. Şâkir tahkiki.
- 35- İsrâ: 47
- 36- Kadî Muhammed Senâullâh el-Mazherî, et-Tefsîru'l-Mazherî (1/375)
- 37- Allâme Teftâzânî, Şerhu'l-Makâsîd (5/82)
- 38- Nitekim bu bahis, Ğurabâ'nın ikinci sayısında Haber-i Vâhid mevzû'lu bir yazıda etraflıca incelenmiştir.
- 39- Mâide: 67
- 40- Allâme Teftâzânî, el-Makâsîd ve Şerhu'l-Makâsîd (5/81)
- 41- [Beyhakî, Delâilü'n-Nübüvve, el-Lâlikâî, es-Sünne, ez-Zeyn Âkâlî, el-Fevâid, İbnu'l-A'râbî, Kerâmâtü'l-Evliyâ, İbnu Ömer radiyellâhu anhumâ'dan. Bunun isnadı hasendir. Yine İbnu Merdûye İbnu Ömer radiyellâhu anhumâ'dan.], İbnu Hacer, el-İsâbe (465, Terceme no:3169) Beytü'l-Efkâr,2004
- 42- Bu makâle, birkaç sene önce şimdi kapalı olan bir mecmuada değişik sebeplerle çok bozuk ve daha kısa bir şekilde neşredilen bir yazının bir nisbette islâh edilmiş hâlidir.

MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

Mesnevî'den Esintiler

— CİHÂNA HÂKİM — TÜRKLER VE VELÎLER

 Mesnevi Sevenler

قَوَامُ الدُّنْيَا بِأَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ عَدْلُ الْأَمْرَاءِ وَ عِلْمُ
الْعُلَمَاءِ وَ إِحْسَانُ الْأَعْيَاءِ وَ دُعَاءُ الْفُقَرَاءِ

“Dünyanın (âsâyış ve huzûr içinde) ayakta durması dört şeydedir: Umerânın adâleti, ulemanın ilmi, eğniyânın (zenginlerin) iyiliği, tasadduku, fukarânın (dervişlerin) duâsı.”

İnsan madde ve mânâdan yâni beden ve ruhtan mürekkeb bir varlık olduğu gibi, kâinâtın da bir görünen maddî tarafı, bir de görünmeyen mânevî tarafı yanî âlem-i şehâdet ve âlem-i ğayb vardır. İşte şu fânî dünyanın idâresinde dahî tasarrufta bulunan zâhiri sultanlar olduğu, gibi mânevî sultanlar da vardır.

Bizler **Allâh Rasûlü** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) **Efendimizin** ve onun izinde ve sünnetinde olan Allâh dostlarının min indillâh ve biiznillâh olan mânevî kudret ve inâyetlerine de inanmış samîmi Müslümanlarız **Elhamdülillâh**.

كَرَامَاتُ الْوَلِيِّ بِدَارِ دُنْيَا
لَهَا كَوْنٌ فَهُمْ أَهْلُ النَّوَالِ

Dünyâda evliyânın kerâmetleri hak ve sâbittir, zîrâ onlar (Allâh tarafından) husûsî lütuf ve ikramlara nâil olmuş seçkin kullardır.

(Emâlî, beyit no: 33)

اوليا را هست قدرت از اله
تیر جسته باز آرندش ز راه

Evliyâ râ hest kudret ez ilâh
Tîr-i ceste bâz ârendeş zi râh

Evliyâ'nın Allah tarafından (kendilerine verilmiş) **öylesine kudretleri** (ve güçleri) **vardır ki,**

(Yayından) **fırlamış oku** (bile) **yol(un)dan geri çevirirler.** (Mesnevî:1/1669)

Türk İslâm hâkimiyetinin en önemli coğrafyalarından biri olan **Orta Asya**'da özellikle **Hâcegân** ve **Nakşibendi Meşâyihinin** toplum ve devlet idârecileri arasında saygınlık kazanmış etkileri bulunmaktaydı.

Bir defâsında **Buhârâ** şehrini Kıpçak askerleri sarmıştı. Bu muhâsara öyle şiddetliydi ki halk perişân olmuş, bir çok kişi de ölmüştü. Şehrin emîri **Şâh-ı Nakşibend Hazretlerine** haber gönderip, düşmana karşı âciz kaldıklarını, çârelerinin bittiğini, sığınılacak bir yerin olmadığını ve şimdi ancak kendilerine sığındıklarını haber vererek yardım ve duâlarını talep etti.

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri de elçiye; “Bu

gece duâ edeceğiz, bakalım Allâh neleyecek?” diyerek onu misâfir etti. Tan yeri ağarınca elçiye; “Git emîrinize söyle, altı gün sonra bu belâdan kurtulacaksınız, onu müjdele” diye haber verdi.

Buhâra Emîri ve halkı bu haberi duyar duymaz rahatlayıp, sevindiler, altı gün sonra da **Şâh-ı Nakşibend Hazretleri**’nin buyurduğu gibi oldu ve düşman askerleri kuşatmayı kaldırıp, oradan gittiler.

از حدیث اولیا نرم و درشت

تن میوشان ز آن که دینت راست پشت

Ez hadîs-i evliyâ nerm-o dorost

Ten mepûşân zan ki dînet rast poşt

Yumuşak olsun sert olsun evliyânın sözlerine kendini ver

Örtünüp bürünme, dînine dayançtır o sözler

(Mesnevi:1/2055)

Nakşibendiyye yolunun büyüklerinden **Hâce Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** buyurmuşlardır ki; “**Hakk Sübhânehû ve Te’âlâ**, lütf-u kereminden bize öyle bir kuvvet ve tasarruf vermiştir ki, eğer istesem, kendisinin hâşâ ilâh olduğunu iddiâ eden Hatâ (Çin) pâdişâhını, bir mektupla öylesine teslîm alırdım ki, saltanatını terk eder, yalın ayak ve çerçöp içinde koşa koşa dergâhıma erıştırirdim. Ama bu kadar gücüm olmasına rağmen **Allâh**’ın fermânını beklerim. **Cenâb-ı Hakk** bir şeyi murâd ettiği ve fermân buyurduğu vakit o iş gerçekleşir. Bu makamda edeb gerekir. O da kulun kendisini **Hakk Te’âlâ**’nın irâdesine tâbi kılması, **Cenâb-ı Hakk**’ı kendi irâdesine tâbi kılmamasıdır.”

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (*Kaddesellâhu Sirrahü’s-Sâmî*) de;

گنجنه اسرار الهی ماییم
بحر درر نامتناهی ماییم
بگرفته ز ماه تا بماهی ماییم
بنشسته بتحت پادشاهی ماییم

Gencine-i esrâr-i îlâhî mâyîm

Bahr-i dürer-i nâmütenâhî mâyîm

Bigrifte zi mâh tâ be mâhî mâyîm

Binşeste be taht-i pâdişâhî mâyîm

Biz esrâr-i îlâhî’nin (Allâh’ın sırlarının) hazînesiyiz

Biz incilerle dolu kıyısı bulunmayan sonsuz deniziz

(Gökyüzündeki) **aydan** (denizler altındaki) **balığa** (kadar her şeyde) **tasarruf edebilen biziz**

(Hakîkî) **Pâdişahlık tahtına oturan** (da yine) **biziz** buyurmuştur.

Hâce Ubeydullâh Ahrâr (*Kuddise Sirruhû*)nun sultanlar üzerindeki tasarrufu açıkça görülürdü. Mânevî tasarruf gücüyle ilgili bir sohbetinde yine şöyle buyurmuştur: “Eğer ben şeyhlik yapsaydım, benim asırında hiçbir şeyh mürid bulamazdı. Fakat bizi başka bir işle görevlendirdiler. Bizim görevimiz Müslümanları zâlimlerin şerrinden korumaktır. Bundan dolayı sultanlarla birlikte olup, onları koruyup gözlemek bize gerekli olmuştur, tâ ki bu vâsıtayla Müslümanların hayâtı kolaylaşsın.”

Mirza Bâbür beş yüz bin cengâveri ile **Horsan**’dan **Semerkan**’a sefere çıktığında, **Sultan Ebû Saîd Mirzâ** panikledi ve derhal **Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*)ya gelerek; “Benim bu orduya direnecek gücüm yoktur, nasıl hareket etmem gerekir” diye mürâcaat etti. **Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*) onu sakinleştirdi ve korkmamasını söyledi. Ama Mirzâ Bâbür, Amû nehrini de geçip yaklaştığında, Mirzâ Ebû Saîd beyleriyle Türkistân’a kaçıp saklanmak için develerini yüklemeye başladı. Bundan haberdâr olan **Ubeydullâh Ahrâr** Hazretleri derhal oraya gitti ve kızarak devcilerle yükleri indirtti.

Sonra da Mirzâ Ebû Saîd’in yanına gelip; “Nereye gidiyorsun? Hiçbir yere gitmenize gerek yoktur, merak etme, işler yoluna girecektir. Size kefilim, gamlanmayınız, gönlünüzü hoş tutunuz, Bâbür’ün işini bitirmek bizim işimizdir” buyurdu.

Mirzâ Ebû Saîd’in beyleri bu sözlerden hoşlanmadılar. Hatta bâzıları canları oldukça sıkın bir şekilde sarıklarını yere vurarak; “**Hâce Ubeydullâh** hepimizi kurban edecek” dediler. Ama Mirzâ Ebû Saîd’in **Hâce Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*)ya güveni tam olduğu için, bunun üzerine artık ordaki kimsenin sözüne al-dırış etmedi ve ayrılmamaya karar verdi. Mirzâ Bâbür’ün beyleri ise “Sultan Ebû Saîd’in bizimle karşılaşmaya gücü ve mecâli yoktur, vilâyeti terk edip kaçsa gerektir” diyerek güçlerinden oldukça emin bir şekilde yaklaşmakta idiler.

Mirzâ Ebû Saîd ise **Hâce Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*)nun sözüne uyararak, şehrin kalesinde gerekli tedbirleri almakla meşgul oldu.

Mirzâ Bâbü geldi ve ufak bir muhârebeden sonra Semerkand'ın eski hisârını ele geçirip yerleşti. Ama ordusundan yiyecek getirmek için, her ne tarafa askerleri gittiyse Semerkand ahâlisi onlara karşı koyarak perişan ettiler. Bu yüzden pek çok askeri yaralanan ve küçük düşen Mirzâ Bâbü'ün ordusunda bir moral çöküntüsü oldu. Birkaç gün sonra da atları vebâdan zâyî olmaya başladı. Atlar öyle telef oldu ki, kokusuna dayanamayan askerler iyice korkuya kapıldılar. Nihâyet Mirzâ Bâbü bir elçisini **Hâce Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*)ya gönderip barış yapılmasını talep etti.

Ubeydullâh Ahrâr Hazretleri İstanbul'un da mânevî fâtipleri arasındadır. Kendileri **Semerkand'** da oturur iken bir gün öğleden sonra, âniden atının hazırlanmasını istedi ve atı hazırlanınca binip süratle **Semerkand'** dan çıkıp gitti. Talebe ve dervişlerinden bir kısmı da kendisini takip ettiler. **Semerkand'** dan biraz uzaklaştıklarında **Ubeydullâh Ahrâr Hazretleri**, kendisini takip edenlere, “Siz burada durunuz” buyurarak, onları orada bırakarak, kendisi tek başına atını sahraya sürdü ve gözden kayboldu. Daha sonra eve döndüğünde, nereye ve niçin gittiğini sorduklarında, “**Türk Sultânı Sultan Muhammed Hân** kâfirlerle harbediyordu. Benden yardım istedi, ona yardım etmeye gittim. **Allâhu Teâlâ'nın** izniyle gâlib geldi. Zafer kazanıldı” buyurdu.

Yıllar sonra **Ubeydullâh Ahrâr Hazretlerinin** oğlu **Hâce Abdülhâdi İstanbul'a** gelmiş ve **Sultan Fâtihi**'in oğlu **Sultan Bâyezid** ile görüşmüş ve bu hâdiseyi birbirlerine anlatmışlardır. **Sultan Bâyezid Hân**, babasına kerâmet ile yardıma gelen **Ubeydullâh Ahrâr Hazretleri'nin** şeklini şemâilini târif etmiş, onun beyaz atını bile söylemiştir.

Sultan Bâyezid Hân, Ubeydullâh Ahrâr Hazretleri'nin oğluna, babası **Sultan Fâtihi**'in şöyle anlattığını nakletmiştir: “**İstanbul'u** fethetmek üzere savaştığım sırada, harbin kızıştığı en şiddetli bir anda, **Şeyh Ubeydullâh Ahrâr Semerkand'i** nin imdâdına yetişmesini istedim. Bunun üzerine, şekil ve şemâilini târif ederek şu vasıfta ve şu şekilde, beyaz bir at üzerinde bir

zat yanımda belirerek bana “Korkma” buyurdu. Ben de, “Nasıl endişelenmeyeyim, küffâr çok” dedim. Ben böyle söyleyince, cübbesinin yendinden bakmamı söyledi. Baktım ki, büyük bir ordu hazır beklemekte. Bana, “İşte bu ordu ile sana yardıma geldim, şimdi sen şu falan tepenin üzerine çık, üç defa kös vur ve hücum emrini ver” buyurdu. Emirlerini aynen yaptım, o da bana gösterdiği ordusuyla hücumla geçti. Böylece düşman hezimete uğradı ve **İstanbul'un fethi** müyesser oldu”.

واحد كالالف كه بود آن ولي
بلکه صد قرن است آن عبد العلیی

Vâhidün ke'l-elf ki buved an velî
Belki sed karnest an abdü'l-alî

Bir (olduğu halde kuvvet ve kudrette) **bin** (lerce kişi) **gibi olan kimdir? : O** (ancak) **Velî** (olan kişi)**dir**

Hatta el-Aliyy'in (Yüce olan Allâh'ın) **kulu olan** (o akrân ve ihvânından mertebeye yüce olan velî zatta biiznillâh) **yüz asır** (ehlinin kuvvet ve kudreti var)**dir.** (*Mesnevî; 6/22*)

Dünya devletler târihine baktığımızda Türklerin, İslâm dîni ve medeniyetine girince, madî-mânevî büyük bir yükseliş ve fazîlete erişmiş olduklarını, zafer, adâlet ve medeniyetin en güzel örneklerini göstermiş olduklarını görürüz. Zîra **Türk İslâm pâdişahları ve cihangirleri**, velîlerle berâber yaşayan mâneviyât sâhibi dindar ve din adamlarına hürmetkâr insanlardı. Bu yüzden Türk İslâm Târihinde âlim, velî, şeyh, derviş ve erenlerin sefer ve zaferlerde, halkın terbiye ve eğitiminde dâima baş rolleri olmuştur.

Gazneli Mahmud, fütûhâtını İran'dan Hindistan'a kadar yaymış, adâleti ve güzel idâresi ile çok sevilmiş ve kendisine Abbâsî Halîfesi tarafından 'Sultan' ünvanı verilmiş İslâmiyetin koruyucusu örnek bir Türk hükümdârıydı. Sık sık **Şeyh Ebu'l Hasen Harakânî** (*Kuddise Sirruhu*) yu ziyâret eder, duâsını alırdı. Hindistan'a yaptığı seferden önce de bu büyük veliyi ziyâret etmiş, **Şeyh Harakânî Hazretleri** de Sultan'a hırkasını vermişti. **Gazneli Sultan Mahmud** bu seferdeki büyük zaferini, **Şeyh Ebu'l Hasen Harakânî Hazretlerinin** hırkasının yanında olmasına bağlar ve seferlerinde yanında taşırdı.

Zîrâ bu seferde düşman ordusunun galebe çaldığı ve kendi ordusunun ortalarına kadar ilerlediği anda **Allâh**'a; “Senin üstün kıldığın o kişinin hırkası hürmetine, İslâm ordusunu zaferle üstün kıl, Yâ Rabbi” diye dua etmiş ve nihâyet düşman ordusu püskürtülüp hezîmete uğratılmıştı.

Moğol istilâsının Müslüman memleketleri kasisip kavurmasının ve gittikçe daha batıya göçülmesinin ardından büyük âlim ve velî **Necmed-din Râzî** (*Kuddise Sirruhû*); “Müslümanlar emniyet, âsâyış ve râhatı, dindâr **Selçuklu** hânedânının mübârek şemsiyeleri gölgesinde buldular. Bu dindâr pâdişahlar zamanında yapılan medrese, tekke, hângâh, ribât, hastane, köprü ve diğer hayır müesseseleri hiçbir devirde yapılmamıştır. Âlimlere, şeyhlere, dervişlere ve halka gösterilen iyilik ve yardım hiçbir devirde vukû bulmamıştır” diyerek Müslüman Türklerin idâresini yâd etmiştir.

Nitekim tarihçiler, tüm Müslümanların, **Cihâna Hâkim Türkler** sâyesinde hürriyet ve emniyet içinde rahatça yaşadıklarını yazmışlar ve ‘**Allâh**’ın takdîri ile **Türklerin cihâna hâkim** bulunup, fenâlıkları ortadan kaldırdıklarını ve İslâma büyük hizmetler yaptıklarını sık sık övgüyle ifade etmişlerdir.

Tuğrul Bey; “Kendime bir saray yapıp da, yanında bir câmi inşâ etmezsem **Allâh**’tan utanırım” demektedir. **Sultan Alparslan** da; “Biz temiz ehl-i sünnet Müslümanlarız, bid’at nedir bilmeyiz. Bu sebeptendir ki **Allâh** hâlis Türkleri azîz kıldı” demiştir. Cihân Sultânı, Ebu’l Feth (Çok fetihler yapmış Fethin Babası) ve Sultân-ı Âdil (Adâletli Sultan) gibi lakapları olan ve asıl ismi **Muhammed** olan **Sultan Alparslan**, büyük târihi zaferlerinin yanısıra, medreseler kurmuş, ilim talebelerine maaşlar tahsis etmiş, îmar ve sulama tesisleri kurmuş, pek çok câmi ve eser inşâ ettirmiştir, hatta **İmâm-ı Âzam Ebu Hanîfe** (*Rahmetullâhi Aleyh*)’in türbesini de o yaptırmıştır. Zamanında **Ebû Ali Fârmedî**, **İmam Kuşeyrî**, **İmam-ı Gazâlî**, **İmam Serahsî** gibi nice âlim ve âriflerin yetişmesine vesîle olmuştur.

Cihânâ Hâkim Dindâr Türklerin adâlet, huzûr ve serbestlik getiren idâreleri altında Hıristiyan ve Yahudilerin de memnûniyetle şükran içinde yaşadıkları târihçe sâbittir. Vakıf müesseselerine verilen büyük destek, ilim ve din adamlarına hazîneden ihsân edilen yüksek maaşlar

sâyesinde İslâm âlimleri ömürlerini ilme vakfe-debiliyor, muazzam eserler te’lif edebiliyor, velî müşidler tekke ve hângâhlarda irfân ve irşâdla, zikir ve duâ ile meşgûl oluyorlar, halk da ibâdet ve tâate kolaylık ve rahatlık buluyorlardı.

İşte bütün bu fazîlet ve başarılar, samîmi Türklerin zâhiri kuvvetin yanında, **evliyâullâh ve meşâyih-i kirâm hazârâtının** mânevî himmet ve kuvvetlerine inanıp dayanmalarından gelen büyük bereket, kudret ve İlâhî inâyet sâyesinde gerçekleşmiştir.

Nizâmü’l-Mülk, **Sultan Alparslan**’ın oğlu **Sultan Melikşâh**’a; “Ey âlemin Sultânı! Ben sana öyle bir mânevî ordu vücûda getirdim ki, onların duâları **Arş**’a ve **Allâh**’a yükselir. Halbuki askerlerinin okları bir milden öteye geçmez” diyerek mânevî desteğin gücü ve ehemmiyetini ifade etmiştir.

هر که دیو از کریمان وا برد
بی کسش سازد سرش را او خورد
Her ki dîv ez kerîmân vâ bord
Bî keseş sâzed sereş râ û hord

Şeytan koparırsa, kerîm (olan velîler)lerden, bir kimsenin bağını

(Artık o kimse) **yapayalnız (yardımsız) kalır da, yerler onun başını**

Hem **Selçuklu** hem de **Osmanlı** Devletinin kuruluş ve yükselişinde tasavvufun ve ehl-i tasavvufun birinci derecede rolü ve tesîri bulunmuştur. **Türk** gâzilerinin **Alperenleri**, târihte, dînî ve askerî kuvvetlerin kaynaşmasının en güzel örneklerini vermişlerdir. Türk Sultanlarının âlim, velî ve şeyhlerle kaynaşmaları o derece kuvvetli idi ki, bunların bir çoğu dünyevî zevklerden uzak yaşamış; sadece din ve devlet uğrunda hizmet için yaşamışlardır. (*Prof. Dr. Osman Turan, Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi Târihi; 2/76*)

Ertuğrul Gâzî’den beri, **Osmanlı Pâdişahları** hep velîler ile birlikte yaşamış, ve onların duâlarını almışlardır. **Osman Gâzî**’nin rüyâsı ve **Şeyh Edebâli**’nin müjdelemesi gerçekleşmiş, cihangir ve âdil bir devlet kurulmuştur. **Ge-yikli Baba**, **Orhan Gâzî**’ye, “Eşiğiniz havâss ve avâmm herkesin ziyâretgâhı ve yöneldiği yer olsun” diye duâda bulunmuş ve bu duâ da gerçekleşmiştir.

SENE SONU VE SENE BAŞI DUALARI

Bu yazımız vesilesiyle tüm okurlarımızın çıkan seneyi rahmet ve mağfiretle kapatmalarını **Mevlâ-i Müte'âlimiz**'den niyaz eder ve her birerlerinin yeni hicri yıllarını tebrik ederiz. Sohbetlerimizde beyan ettiğimiz üzere; **Allâh-u Te'âlâ**'nın, kulları hakkındaki yıllık hesap defteri hicri yılın başında açılıp sonunda kapatılır. Arada ne kadar günahlar işlense de **Enes ibni Mâlik** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivayet edilen:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا مِنْ حَافِظَيْنِ رَفَعَا إِلَى اللَّهِ مَا حَفِظَا مِنْ لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ، فَيَجِدُ اللَّهُ فِي أَوَّلِ الصَّحِيفَةِ وَفِي آخِرِ الصَّحِيفَةِ خَيْرًا إِلَّا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَ طَرْفِي الصَّحِيفَةِ.»

“İki yazıcı melek (kulun amellerinden) gece ve gündüz neleri zaptedip **Allâh-u Te'âlâ**'ya (O'nun teftiş makamına) yükseltirler de **Allâh-u Te'âlâ** (amel) defterin(in) başında ve aynı sayfanın sonunda bir hayır(lı amel) bulursa mutlaka **Allâh-u Te'âlâ** (meleklerle hitâben): ‘Ben sizi şahit tutuyorum ki, bu kulum için defterin iki tarafı (başı ile sonu) arasında bulunanların tümünü gerçekten bağışladım’ buyurur” (*Tirmizî, Cenâiz:9, no:981, 3/310*) hadîs-i şerîfi mücebince bağışlanır.

SENE SONU DUASI 29 Zilhicce 1437 / 1 Ekim Cumartesi 2016

Rivayete göre: “Her kim Zilhicce'nin sonunda (1 Ekim Cumartesi güneş batmadan önce) üç kere:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ،
اللَّهُمَّ مَا عَمَلْتُهُ فِي هَذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلَمْتَ عَلَيَّ
بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلَى عِقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائِئِي عَلَى مَعْصِيَتِكَ، اللَّهُمَّ فَإِنِّي
أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاعْفِرْ لِي وَمَا عَمَلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَاسْأَلُكَ
اللَّهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي مِنْكَ يَا كَرِيمُ، وَصَلَّى
اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Ey **Allâh!** Senin razı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana ceza vermeye kâdirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye davet ettin.

Ey **Allâh!** Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sahibi! Ey celâl ve ikram sahibi! Senin razı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysen, Senden dilerim ki onları kabul edesin ve Senden ümidimi kesmeysin. Ey kerem sahibi, kabul eyle! **Efendimiz Muhammed**'e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle’ derse, şeytan: ‘Biz, bir sene yorulup bu günahları işletmek için bunca zahmet çektik, o ise bir anda hepsini sildirdi’ deyip yüzüne toprak saçarak kaçır.”

(*Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156; Mâü'l-Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165-166*)

SENE SONUNDA OKUNACAK SAADET DUASI 29 Zilhicce 1437 / 1 Ekim Cumartesi 2016

Her kim aşağıda yazılan saadet duasını senenin sonunda (1 Ekim Cumartesi günü güneş batmadan önce) yirmi bir kere okursa uykuyla uyanıklık arasında bütün gizli halleri kendisine gösterilir. Vird sahibi olan kimseler mânevî mertebelerinin ne kadar yükseldiği kendilerine gösterilsin istiyorlarsa bu duayı her gün okumalıdır. Bu dua şöyledir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا رَبِّ أَكْرَمِنِي بِشُهُودِ أَنْوَارِ قُدْسِكَ وَأَيِّدْنِي بِظُهُورِ سَطَوَاتِ
سُلْطَانِ أُنْسِكَ حَتَّى أَتَقَلَّبَ فِي سُبْحَاتِ مَعَارِفِ أَسْمَائِكَ فَأَطْلِعْنِي عَلَى ذَوَاتِ أَسْرَارِ
وُجُودِكَ فِي مَعَالِمِ شُهُودِكَ لِأَشْهَدَ بِهَا مَا أُوَدِّعْتَهُ فِي عَوَالِمِ الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ وَأَعَايِنَ

سَرِيَانِ قُدْرَتِكَ فِي مَعَالِمِ شَوَاهِدِ اللَّاهُوتِ وَالنَّاسُوتِ وَعَرَفْنِي مَعْرِفَةً تَامَّةً فِي حِكْمَةِ عَامَّةٍ حَتَّى لَا يَبْقَى مَعْلُومٌ إِلَّا وَأَطَّلَعَ عَلَيَّ دَقَائِقِ الدَّقَائِقِ الْمَبْطُونَةِ الْمُوجُودَاتِ وَأَذْهَبَ بِالظُّلْمَةِ الْمَانِعَةِ عَنِ إِدْرَاكِ حَقَائِقِ الْإِيمَانِ وَتَقَرَّبَ مَا فِي الْقُلُوبِ وَالْأَرْوَاحِ بِمُبْهَجَاتِ الْمَحَبَّةِ وَالْوُدَادِ وَالرُّشْدِ وَالْإِزْشَادِ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُحِبُّ وَالْمَحْبُوبُ وَالطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَيَا كَاشِفَ الْكُرُوبِ وَيَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ وَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ أَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، اَللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنَا بَيْنَ النَّاسِ مَعْرُورِينَ وَلَا مِنْ خِدْمَتِكَ مَحْرُومِينَ مَهْجُورِينَ وَلَا بِبِنْعَمَتِكَ مُسْتَدْرَجِينَ وَلَا فِي الدُّنْيَا مَأْكُولِينَ أَكِلِينَ أَمْوَالَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.»

“Rahman ve Rahim olan **Allâh**’ın adıyla! Yâ **Rabbi**! Bana mukaddes nurlarını müşâhede edebilme halini ihsan eyle, beni ünsiyetinin güçlü cezbelerinin zuhûruyla teyid eyle ki, bu sayede ben isimlerinin kazandıracağı mârifetlerin tecellîlerinde dönüp dolaşabileyim.

Yâ **Rabbi**! Sen beni Senin müşâhede edilebileceğin meşhed (gösterge)lerde bulunan varlığının sırlarının ta kendilerine vâkıf kıl ki, onlar sayesinde ben Mülk ve Melekût âlemlerine tevdi etmiş bulunduğun sırları müşâhede edebileyim, kudretinin Lâhût ve Nâsût âlemlerinde bulunan âyetlerinin şâhit (gösterge)lerine nasıl nüfûz ettiğini ayan beyan görebileyim.

Sen bana umûmî hikmetler içerisinde öyle bir mârifet nasib et ki, mevcûdatta gizli olan inceliklerden haberdâr olmadığım bir mâlumât kalmasın. İman hakîkatlerini idrâke mâni olan karanlıkları benden gider, kalplerde ve ruhlarda bulunan sevgi-dostluk, hidâyet-irşad güzelliğini bana yakın et. Zira seven de, sevilen de, arayan da, aranan da ancak Sensin.

Ey kalpleri dilediği tarafa çeviren! Ey sıkıntıları açan! Ey şaşkınlara yol gösteren! Ey yardım isteyenlerin imdâdına kavuşan! Bütün gayıpları hakkıyla bilen ancak Sensin. Benim de, her şeyin de **Rabbi** ancak Sensin. Ey **Allâh**! Bizi insanlar arasında aldatılmış kimseler yapma, hizmetinden mahrum ve uzak bırakma, nimetlerinle helâke çekilen kimselerden eyleme, dünyada düşmanları tarafından yenilen ve din karşılığında dünya malları yiyen bedbahtlardan eyleme. **Allâh-u Te‘âlâ** mahlûkatının en hayırlısı olan **Muhammed** ﷺ ve âl-i ashâbının cümlesine salât eylesin! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle muâmele eyle. Bütün hamdler âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh**’a mahsustur.” (Muhammed ibni Hatîrîddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:64-65)

SENE BAŞI DUASI 1 Muharrem 1438 / 2 Ekim Pazar 2016

1) Rivayete göre: “Her kim Muharrem ayının evvelinde (1 Ekim Cumartesi’yi 2 Ekim Pazar’a bağlayan gece veya en geç 2 Ekim Pazar günü) üç kere:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَبْدِيُّ الْقَدِيمُ، الْحَيُّ الْكَرِيمُ، الْخَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلَيَّ هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةَ بِالسُّوءِ، وَالْإِسْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ عَلَيَّ سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ.»

‘Bütün hamdler, âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh**’a aittir. Salât-ü selâm, **Efendimiz Muhammed**’in ve âl-i ashâbının tamamının üzerine olsun. Ey **Allâh**! Sen Ebedî’sin, Kadîm’sin (başlangıcın ve sonun yoktur)! Hayy’sın, Kerîm’sin (hakîkî hayat sahibi de, kerem sahibi de ancak Sensin)! Hannân’sın, Mennân’sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimizsin)!

İşte bu yeni senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabul eyle! **Allâh-u Te’âlâ**, **Efendimiz** ve **Peygamberimiz Muhammed** ﷺ’e, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyt’inin tamamına salât ve selâm eylesin’ derse, şeytan: ‘Ömrünün kalan kısmında kendisini güvenceye aldı, artık biz bu kişiden ümidi kestik’ der ve **Allâh** (Celle Celâühû) ona, kendisini şeytan ve etbâ’ından sene boyunca korumak üzere iki melek görevlendirir.” (Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/156; Mâû’l-Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:165)

2) Ebu’l-Leys es-Semerkandî (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; Muharrem ayının evvelinde (1 Ekim Cumartesi’yi 2 Ekim Pazar’a bağlayan gece veya en geç 2 Ekim Pazar günü) şu duanın 1000 kere okunması çok faziletlidir:

«اللَّهُمَّ هَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، وَأَنْتَ الْمَلِكُ الْقَدِيمُ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَأَسْتَكَفِيكَ مَوْنَتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.»

“Ey **Allâh**! İşte bu yeni bir senedir. Sen Kadîm (evveli olmayan) bir padişahsın. Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ben Senden, bu senenin hayrını ve bu sene içinde olacakların hayırlı olmasını dilerim. Bu senenin şerrinden ve içinde olacakların şerlerinden Sana sığınırım. Bu senenin sıkıntılarından ve (ibadetlerden alıkoyacak) meşguliyetlerinden (kurtulmam için) Senin bana kâfî gelmeni talep ederim.” (Ebu’l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu’l-ğâfilîn, sh:334)

1000 kere okuma fırsatı bulamayanlar 100 kere okuyabilirler. Ona da imkân bulamazlarsa 3 kere okumayı ihmal etmesinler.

SENE SONU VE SENE BAŞI ORUÇLARI

29 Zilhicce 1437 / 1 Ekim Cumartesi 2016, 1 Muharrem 1438 / 2 Ekim Pazar 2016

Hasen el-Adevî (Rahimehullâh)ın “*en-Nefahâtü’n-Nebeviyye*” isimli eserindeki nakline göre **İbni Hacer** (Rahimehullâh)ın, senediyle **Hafsa** (Radyallâhu Anhâ) vâlidemizden ve **İbni Abbâs** (Radyallâhu Anhümâ)dan rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte:

عَنْ حَفْصَةَ وَابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ آخِرَ يَوْمٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ وَأَوَّلَ يَوْمٍ مِنَ الْمُحَرَّمِ فَقَدْ خَتَمَ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ بِصَوْمٍ، وَاسْتَفْتَحَ السَّنَةَ الْمُسْتَقْبَلَةَ بِصَوْمٍ وَجَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ كَفَّارَةَ خَمْسِينَ سَنَةً.»

“**Zilhicce’nin son günü** (1 Ekim Cumartesi) **ile Muharrem’in ilk gününü** (2 Ekim Pazar’ı) **oruçlu geçiren kişi geçen seneyi oruçla bitirip, gelecek seneye oruçla başlamış olur, bu nedenle Allâh-u Te’âlâ o kimse için elli senelik** (günahları da olsa) **keffâret yazar**” buyrulmuştur. (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/90; Mâû’l-Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:167; Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/106)

MUHARREM AYININ VAZİFELERİ

MUHARREM HİLALİ GÖRÜLDÜĞÜNDE (1 Ekim Cumartesi Akşamı) OKUNACAK DUA

Hilal gören kişi tekbir getirerek otuz kere Fâtiha-i Şerîfe okursa **Allâh-u Te’âlâ** onu, o ay boyunca hıfzında ve emânında saklar. Hilal görme duaları “**Ramazan-ı Şerîf Risâlesi**”nin baş taraflarında (sh:18-24) zikredilmiştir ki bunların tatbîkinde çok büyük faydalar vardır.

Rasûlüllâh ﷺ: فَقُولُوا: «إِذَا رَأَيْتُمْ هِلَالَ الْمُحَرَّمِ، فَكُونُوا:

“**Muharrem’in hilalini gördüğünüz zaman şöyle deyin**” buyurmuştur:

«مَرْحَبًا بِالسَّنَةِ الْجَدِيدَةِ وَالشَّهْرِ الْجَدِيدِ وَالْيَوْمِ الْجَدِيدِ وَالسَّاعَةِ الْجَدِيدَةِ، وَمَرْحَبًا بِالْكَاتِبِ وَالشَّاهِدِ وَالشَّهِيدِ أَكْتُبًا فِي صَحِيفَتِي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ.»

“Yeni seneye, yeni aya, yeni güne ve yeni saate merhaba. Yanımda hazır bulunanlara, özellikle iki yazıcı meleğe merhaba. (Ey melekler!) Benim amel defterime: ‘Rahman ve Rahîm olan Allâh’ın ismiyle! Ben şuna dâir şâhitlikte bulunuyorum ki; gerçekten Allâh’tan başka hiçbir ilah yoktur, O tektir, hiçbir ortağı yoktur. Şuna da şâhitlik ederim ki hiç şüphesiz Muhammed O’nun kulu ve Rasûlüdür. Muhakkak ki cennet de haktır, cehennem de gerçektir. Kıyâmet gelecektir, onda hiç şüphe yoktur ve gerçekten Allâh kabirlerde bulunanları diriltecektir’ diye yazın.” (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:48)

MUHARREMİN İLK GÜNÜ YAPILACAKLAR 1 Muharrem 1438 / 2 Ekim Pazar 2016

Muharrem’in ilk günü çok mübarek bir gündür. Hatta **İbni Abbâs** (Radıyallâhu Anhümâ)dan rivayete göre **Allâh-u Te‘âlâ**’nın Fecr Sûresi’nin ilk âyet-i kerîmesinde yemin ettiği sabah, senenin ilk sabahı olan Muharrem’in ilk gününün sabahıdır.

1) Rivayete göre: “Muharrem’in ilk günü 360 kere Âyete’l-Kürsî okuyan ve her birinin başında Besmele çeken ve bu sayıyı tamamladıktan sonra:

«اللَّهُمَّ يَا مُحَوَّلَ الْأَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْأَحْوَالِ، بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يَا عَزِيزُ يَا مُتَعَالَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Ey halleri değiştiren **Allâh!** Kendi kuvvetin ve kudretinle bizim hâlimizi hallerin en güzeline çevir. Ey Ulu ve ey Yüce! (Duamızı kabul eyle.) **Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed** ﷺ ve âl-i ashâbına salât ve selâm eylesin’ diye dua eden kişi istemediği her şeyden korunur.” Bu böylece denenmiş ve doğru çıkmıştır.

2) Rivayete göre: “Her kim Muharrem’in ilk günü bir kâğıda yüz 13 defa Besmele yazar da onu üzerinde taşırsa ömrü boyunca ona istemediği bir şey ulaşmaz.”

3) Her kim evinden ocağından eziyet veren böcekleri ve haşerâtı uzaklaştırmak istiyorsa, Muharrem’in ilk gününde A‘râf Sûresi’nin 97-99.:

﴿أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوْ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾﴾

âyet-i kerîmelerini bir kağıda yazıp, sonra onu suyla bozarak evinin ocağının dört bir tarafına o suyu serperse, **Allâh-u Te‘âlâ**’nın izniyle bütün zararlı mahlukattan emin olur. (Mâü’l-Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:166)

MUHARREM AYI NAMAZLARI

İlk Gece (1 Ekim Cumartesi’yi 2 Ekim Pazar’a bağlayan gece) **Namazları:**

1) Muharrem’in ilk gecesinde her rekâta bir Fâtiha, on Âyete’l-Kürsî ve on İhlâs okuyarak on rekât kılınır. Sonra eller kaldırılarak kendisi, anne babası ve tüm inanan erkeklerle kadınlar için istiğfarda bulunulduktan sonra:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ،
 اللَّهُمَّ مَا عَمَلْتُهُ فِي هَذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلَمْتَ عَلَيَّ
 بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلَى عِقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائِئِي عَلَى مَعْصِيَتِكَ، اللَّهُمَّ فَإِنِّي
 أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاعْفِرْ لِي وَمَا عَمَلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَاسْأَلُكَ
 اللَّهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي مِنْكَ يَا كَرِيمُ، وَصَلَّى
 اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Ey Allâh! Senin razı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana ceza vermeye kâdirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye davet ettin. Ey Allâh! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sahibi! Ey celâl ve ikram sahibi! Senin razı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysen, Senden dilerim ki onları kabul edesin ve Senden ümidimi kesmeysin. Ey kerem sahibi, kabul eyle! **Efendimiz Muhammed**’e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle’ derse, şeytan: ‘Biz, bir sene yorulup bu günahları işletmek için bunca zahmet çektik, o ise bir anda hepsini sildirdi’ deyip yüzüne toprak saçarak kaçır” duası okunur.

Her kim bu duayı namazın akabinde bir kere dahi okursa, **Allâh-u Te‘âlâ** o kuluyla Kendi arasında bulunan bütün günahları bağışlar, o kişinin amellerini kabul eder ve şeytan: “Vay başımıza gelenlere! Br senelik yorgunluğumuzun tümü şu anda boşa gitti” der. (Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü’l-esrâr, sh:43)

2) Üç selâmla altı rekât kılınır. Her rekâtta Fâtiha Sûresi’nden sonra bir kere Âyete’l-Kürsî, on bir kere İhlas Sûresi ve yirmi üç kere şu tesbih okunur:

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ سُبُوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.»

3) Muharrem’in ilk gecesi gece yarısından sonra kalkıp **Allâh** rızası için dört rekât namaz kıldıktan sonra kibleye yönelerek oturup tam bir itikad ve hulûs-u vicdan ile kalbi **Allâh-u Te‘âlâ**’ya yönelici olduğu halde bin bir defa Duhâ Sûresi’ni okuyan ve sonrasında: “Yâ **Rabbi!** Bu sûre-i şerîfe hürmetine ve bu âyet-i kerîme ile hitap edilen **Rasûl-ü Ekrem**’in hürmetine bu seneyi benim evlad-u ‘iyâlim hakkında mübarek ve mesud kıl” diye dua eden kimse o senenin sonuna kadar rızık ve geçim hususunda sıkıntıya düşmez. (Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü’l-havâs, 2/52)

İlk Gün (2 Ekim Pazar Günü) Namazları

1) Muharrem’in ilk gününde dilediği sûrelerle iki rekât kılan, daha sonra ellerini kaldırarak:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي قَدِيمٌ وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَاسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا،
 وَأَسْتَكَفِيكَ مَوْوَنَتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، وَهَذِهِ
 سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْعَوْنَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالشُّوءِ،
 وَالِاسْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!»

“Ey Allâh! Sen Kadîm (evveli olmayan) bir **Rabbsin**. İşte bu yeni bir senedir. Ben Senden, bu senenin hayrından istiyorum, şerrinden de Sana sığınıyorum. Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey Allâh! Sen Ebedî’sin, Kadîm’sin (başlangıcın ve sonun yoktur). İşte bu yeni bir senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni şeytandan koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaş-tıran amellerle meşgul edesin. Ey celâl ve ikrâm sahibi!” duasını okuyan kişi için **Allâh-u Te‘âlâ** bir melek görevlendirir ki, o melek şeytanı o kişiden uzaklaştırır, **Allâh-u Te‘âlâ** nefesine karşı hareket etme hususunda ona yardım eder, râzî olduğu işlere onu muvaffak kılar ve bütün işlerinde o kişiye kolaylıklar ihsân eder.” (Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü’l-esrâr, sh:43)

2) Güneş doğduktan (işrak vakti girdikten) sonra iki rekât namaz kılınır. Her rekâta Fâtiha Sûresi'n-den sonra Kur'ân-ı Kerîm'den kolaya gelen kısım okunur. Selâm verildikten sonra da yedi kere: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» kelime-i tayyibi zikredilir.

MUHARREM AYI ORUÇLARI 2 Ekim Pazar - 31 Ekim Pazartesi

Muharrem ayının orucunun fazileti hakkında birçok hadîs-i şerîf vârid olmuştur. Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ.»

“Ramazan (ayının orucun)dan sonra en üstün oruç, Allâh'ın muharrem ayı(nda tutulan)dır.” (Müslim, Sıyâm:38, no:2812, 3/169; Tirmizî, Salât:324, no:438, 2/301)

Ali (Radiyallâhu Anh)dan rivayete göre **Rasûlüllâh** ﷺ kendisine nâfile oruç hakkında soru soran bir kişiye şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنْ كُنْتَ صَائِمًا بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ فَصُمْ الْمُحَرَّمِ فَإِنَّهُ شَهْرُ اللَّهِ.»

“Eğer ramazan ayından sonra (başka bir ayda) oruç tutacaksan, muharremi tut. Çünkü O, Allâh'ın ayıdır.” (Tirmizî, Savm:40, no:741, 3/117; İbni Ebî Şeybe, el-Musanef, no:9314, 3/41)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنَ الْمُحَرَّمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثُونَ يَوْمًا.»

“Her kim muharremden bir gün oruç tutarsa, o kişiye (oruç tuttuğu) her güne karşılık otuz gün (oruç sevabı) vardır.” (Taberânî, el-Mu'cemu's-Sağîr, no:963, 2/164; el-Mu'cemu'l-Kebîr, no:11082, 11/72)

İlk Cuma (7 Ekim) Günü Orucu Enes (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ الْجُمُعَةِ مِنَ الْمُحَرَّمِ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.»

“Her kim muharrem'in ilk cumasını oruçlu geçirirse, geçmiş günahları kendisi için bağışlanır.” (Safûrî, Nühzetü'l-Mecâlis, 1/156)

İlk On Gün (2 Ekim Pazar - 11 Ekim Salı Günü) Oruçları: Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayete göre:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْعَشْرِ إِلَى عَاشُورَاءَ، أُوْرِثَ الْفِرْدَوْسَ الْأَعْلَى.»

“Her kim Muharrem'in ilk onunu Âşûrâ gününe kadar oruçlu geçirirse, Firdevs-i Âlâ'ya vâris kılınır.” (Safûrî, Nühzetü'l-Mecâlis, 1/156)

ÂŞÛRÂ GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ 11 Ekim Salı 2016

“Şir'atü'l-İslâm”da zikredildiğine göre; İslâm'ın sünnetlerinden biri de, Âşûrâ gününe saygı göstermektir. Bugün, muharrem ayının onuncu günüdür. Dokuzuncu veya on birinci günü diyenler olduysa da sahih olan onuncu günü olmasıdır. Hamele-i Arş (Arş'ı taşıyan melekler) bugüne hürmet ederler. Çünkü peygamberlerin (Salavâtullâhi Alâ Nebiyyinâ ve Aleyhim Ecma'in) kurtuldukları gündür. **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ عَشْرَةِ آلَافِ مَلَكٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أَعْطِيَ ثَوَابَ عَشْرَةِ آلَافِ حَاجٍ وَمُعْتَمِرٍ وَعَشْرَةِ آلَافِ شَهِيدٍ، وَمَنْ مَسَحَ يَدَهُ عَلَى رَأْسِ يَتِيمٍ يَوْمَ عَاشُورَاءَ رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ دَرَجَةً، وَمَنْ فَطَرَ مُؤْمِنًا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا أَفْطَرَ عِنْدَهُ جَمِيعَ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَأَشْبَحَ بِطُورِنَهُمْ»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَقَدْ فَضَّلَ اللَّهُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ عَلَى سَائِرِ الْأَيَّامِ؟، قَالَ: «نَعَمْ، خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ الْجِبَالَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ النُّجُومَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ اللَّوْحَ وَالْقَلَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ آدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ حَوَاءَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَلَقَ الْجَنَّةَ وَأَدْخَلَهُمُ الْجَنَّةَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَوُلِدَ إِبْرَاهِيمُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَنَجَّاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَقَدْ أَمَرَ بِالذَّبْحِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَقَدَى وَلَدَهُ مِنَ الذَّبْحِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَأَعْرَقَ فِرْعَوْنَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَرَفَعَ إِدْرِيسَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَكَشَفَ الْبَلَاءَ عَنْ أَيُّوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَتَابَ اللَّهُ عَلَى آدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَغَفَرَ ذَنْبَ دَاوُدَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَرَدَّ مُلْكَ سُلَيْمَانَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَوُلِدَ عِيسَى يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَرَفَعَ اللَّهُ عِيسَى يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ.»

“Her kim muharremden Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te‘âlâ o kişiye on bin melek sevabı verir. Her kim muharremden Âşûrâ gününde oruç tutarsa, o kişiye on bin hac ve umre yapan kadar sevap verilir, ayrıca on bin tane de şehit sevabı verilir.

Her kim Âşûrâ gününde eliyle bir yetimin başını okşarsa, Allâh-u Te‘âlâ bu yaptığı iş vesilesiyle (o yetimin başındaki) her bir saç tanesine karşılık, o kişiye (cennette) bir derece verir.

Her kim Âşûrâ gecesinde bir mümini iftar ettirirse, sanki onun yanında bütün ümmet-i Muhammed iftar etmiş ve o kişi onların hepsinin karnını doyurmuş gibi (sevaba nâil) olur.”

(Bu müjdeleri işiten sahâbe-i kirâm:) “Yâ Rasûlellâh! Allâh-u Te‘âlâ Âşûrâ gününü elbette ki diğer günlerden daha üstün kılmıştır (değil mi?)” dediler.

Rasûlüllâh ﷺ de şöyle buyurdu: “Evet! (Bugünü, diğer günlerden daha üstün kılmıştır. Nitekim) Allâh-u Te‘âlâ gökleri ve yerleri Âşûrâ gününde yaratmıştır. Dağları Âşûrâ gününde yaratmıştır. Yıldızları Âşûrâ gününde yaratmıştır. Levh-i (Mahfûz’u) ve Kalem’i Âşûrâ gününde yaratmıştır.

Âdem (Aleyhisselâm)ı Âşûrâ gününde yaratmıştır ve yine onları Âşûrâ gününde cennete koymuştur.

İbrâhîm (Aleyhisselâm) Âşûrâ gününde doğmuştur. Allâh-u Te‘âlâ onu (Nemrut’un içine attığı) ateşten Âşûrâ gününde kurtarmıştır. (İbrâhîm (Aleyhisselâm)a oğlunu) kurban kesmesini Âşûrâ gününde emretmiş ve oğlunu kesilmekten kurtaracak fidyesini (kurbanı) Âşûrâ günü göndermiştir.

Allâh-u Te‘âlâ Firavun’u Âşûrâ günü (Kızıldeniz’de) boğmuştur, İdrîs (Aleyhisselâm)ı Âşûrâ gününde (cennete) yükseltmiştir, Eyyûb (Aleyhisselâm)dan (amansız hastalığın sebep olduğu) belayı Âşûrâ günü kaldırmıştır.

Âdem (Aleyhisselâm)ın tevbesini Âşûrâ gününde kabul etmiştir, Dâvûd (Aleyhisselâm)ın zellesini Âşûrâ gününde affetmiştir, Süleyman (Aleyhisselâm)a (elinden çıkan saltanat ve) mülkünü Âşûrâ gününde iâde etmiştir.

İsâ (Aleyhisselâm) Âşûrâ gününde doğmuştur. Allâh-u Te‘âlâ Âşûrâ gününde onu (2. kat semâya) kaldırmıştır. Kıyamet günü de Âşûrâ gününde vâki olacaktır.” (Tenbîhu’l-ğâfilîn, sh:331-332; el-Ğunye, 2/87)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan gelen diğer bir hadîs-i şerîfin lafzında şu ilaveler bulunmaktadır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «خَلَقَ الْعَرْشَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَالْكَرْسِيَّ كَمِثْلِهِ، ... وَخَلَقَ جِبْرِيلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَالْمَلَائِكَةَ كَمِثْلِهِ، ... وَاسْتَوَى الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى الْعَرْشِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ، ... وَأَوَّلَ مَطَرٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَأَوَّلَ رَحْمَةٍ نَزَلَتْ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ.»

“Allâh-u Te‘âlâ Arş’ı Âşûrâ günü yarattı, Kürsî de böylece. Allâh-u Te‘âlâ Cibrîl’i Âşûrâ günü yarattı, diğer melekler de böylece.

Rabb Tebârake ve Te‘âlâ (yaratıklarına benzemekten münezze olarak) Arş üzerine Âşûrâ günü istivâ buyurdu. Gökten ilk yağmur Âşûrâ günü indi. İlk rahmet de Âşûrâ günü nâzil oldu.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

Seyyid Ali Zâde (Rahimehullâh)ın nakline göre; âşûrâ günü Cebrâîl, Mikâîl, İsrâfîl (Aleyhimüsselâm)ın, Arş ve Kürsî’nin yaratıldığı gündür. Kalem, gökler, yer ve cennet Âşûrâ günü yaratılmıştır. Tûbâ ağacı o gün dikilmiştir. Kıyamet de Âşûrâ günü kopacaktır. Kıyametin kopması hayırlı görünmüyorsa da, kemal erbâbı kendilerine vaad edilen mertebeye o gün ulaşmış olacakları için hayırlı bir gün olduğu açıktır.

“Ravzatü’l-ulemâ” isimli eserde zikredildiğine göre; âşûrâ gününe bu ismin verilmesi, Allâh-u Te‘âlâ’nın on peygamber (Salavâtullâhi Alâ Nebiyyinâ ve Aleyhim Ecma’in)ne ikrâm ettiği hasletten dolayıdır. Bu ikramlar da şunlardır:

1) Âdem (Aleyhisselâm)ın tevbesi o gün kabul edilmiştir. 2) Nûh (Aleyhisselâm)ın gemisi 150 gün kadar su üzerinde bekledikten sonra Cûdî Dağı’na o günde oturmuştur. 3) Kırk gün süreyle mührünü kaybedip cinlere ve şeytanlara karşı hükümranlığını yitiren Süleyman (Aleyhisselâm)a mülkü o günde iâde edilmiştir.

4) **Yûnus** (Aleyhisselâm) o gün balığın karnından çıkmıştır. 5) **Yûsuf** (Aleyhisselâm) kırk sene ayrılıktan sonra o gün babasına kavuşmuştur. 6) **İdrîs** (Aleyhisselâm) o gün (cennete) yükseltilmiştir. 7) **İbrâhîm** (Aleyhisselâm) o gün **Nemrud**'un ateşinden kurtulmuştur. 8) **Mûsâ** (Aleyhisselâm) o gün **Firavun**'dan kurtulmuştur. 9) **Eyyûb** (Aleyhisselâm) o gün hastalığından kurtulmuştur. 10) **İsâ** (Aleyhisselâm) o gün (2. kat) semâya kaldırılmıştır. (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:215-216)

Diğer bazı rivayetlere göre **Zekeriyâ** (Aleyhisselâm) evlat istediğinde **Allâh-u Te'âlâ** onun duasını kabul ederek kendisine **Yahyâ** (Aleyhisselâm)ı Âşûrâ günü bağışlamıştır. **Mûsâ** (Aleyhisselâm)ın sihribazlara gâlip geldiği zînet günü de o gündür.

İbni Battâl'ın **İbni Habîb** (Rahimehumellâh)dan nakline göre, evvelce Ka'be-i Muazzama'nın örtüsü her sene Âşûrâ günü değiştirilirdi. 'Ubeyd ez-Zarîr, Nüzhetü'n-nâzirîn, sh:97)

Abdülkâdir el-Geylânî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; ekserî ulemâ bugüne bu ismin verilme sebebi olarak muharrem'in onuncu günü olmasını zikretmişlerdir. Bazı ulemâ ise bunun sebebi olarak bugünün **Allâh-u Te'âlâ**'nın bu ümmete ikram ettiği on kerâmatın onuncusu olduğunu açıklamışlardır ki bunlar şunlardır:

Birincisi Recep ayıdır ki o, kulların günahların duymadığı için **Allâh-u Te'âlâ**'nın sağır ayıdır. **Al-lâh-u Te'âlâ** bu ayı bu ümmet için bir ikram yapmış ve bu ümmeti diğer ümmetlerden üstün kıldığı kadar recep ayını da diğer aylardan faziletli yapmıştır. **İkincisi** Şa'bân ayıdır ki, **Allâh-u Te'âlâ Nebî** ﷺ diğer peygamberlerden üstün kıldığı nispette bu ayı da diğer aylardan faziletli yapmıştır. **Üçüncüsü** Ramazan ayıdır ki onun diğer aylardan üstünlüğü **Allâh-u Te'âlâ**'nın diğer yaratıklarından üstünlüğü gibidir. **Dördüncüsü** Kadir Gecesi'dir ki o, bin aydan daha hayırlıdır. **Beşincisi** Fıtır (Ramazan) Bayramı günüdür ki o, en bol mükâfatların alınacağı gündür. **Altıncısı** Zilhicce'nin ilk on günüdür ki onlar **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikretme günleridir. **Yedincisi** Arefe günüdür ki onun orucu (geçmiş ve gelecek) iki senelik günaha keffârettir. **Sekizincisi** Nahr günüdür ki o, kurban kesilerek **Allâh-u Te'âlâ**'ya yaklaşma günüdür. **Dokuzuncusu** cuma günüdür ki o, günlerin efendisidir. **Onuncusu** Âşûrâ günüdür ki, onun orucu bir senelik günaha keffârettir. (el-Ğunye, 2/90-91; Ebulleys es-Semerkandî, Tenbihu'l-ğâfilîn, sh:333)

ÂŞÛRÂ GECESİNİN VE GÜNÜNÜN AMELLERİ

ÂŞÛRÂ GÜNÜ ORUCU 11 Ekim Salı 2016

Âşûrâ gününün orucu çok faziletlidir. **Rasûlüllâh** ﷺ bugünü sürekli oruçlu geçirmiş, sahabesine de böylece emretmiştir. Nitekim **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: لَمَّا قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمَدِينَةَ وَالْيَهُودُ تَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، فَسَأَلَهُمْ، فَقَالُوا: هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي ظَهَرَ فِيهِ مُوسَى عَلَى فِرْعَوْنَ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «نَحْنُ أَوْلَى بِمُوسَى مِنْهُمْ فَصُومُوهُ.»

“**Rasûlüllâh** ﷺ Medîne'ye geldiğinde Yahudiler Âşûrâ gününde oruç tutuyorlardı. **Rasûlüllâh** ﷺ onlara (bunun hikmetinden) sorunca: ‘Bugün **Mûsâ** (Aleyhisselâm)ın **Firavun**'a karşı gâlip geldiği gündür. (Biz de bugünü kutlamak için oruç tutuyoruz)’ dediler. **Rasûlüllâh** ﷺ de: ‘**Biz Mûsâ**'ya (hürmet etmeye) onlardan daha layıgız. Öyleyse siz de o gün oruç tutun’ buyurdu.” (Buhârî, Tefsîr:229, no:4460, 4/1764)

Yine bu konu hakkında **Rubeyyî' binti Mu'avviz ibni Afrâ** (Radiyallâhu Anhâ) şöyle anlatmıştır:

عَنِ الرَّبِيعِ بِنْتِ مُعَوِّذِ بْنِ عَفْرَاءَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: أَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ غَدَاءَ عَاشُورَاءَ إِلَى قُرَى الْأَنْصَارِ الَّتِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ: «مَنْ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلَيْتَمَ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ، وَمَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيُصِّمْ»، قَالَتْ: فَكُنَّا نَصُومُهُ بَعْدَ وَنُصُومِ صَبَانَانَا وَنَجْعَلُ لَهُمُ اللَّعْبَةَ مِنَ الْعُهْنِ، فَإِذَا بَكَى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ، أَغْطَيْنَاهُ ذَلِكَ حَتَّى يَكُونَ عِنْدَ الْإِفْطَارِ.

“**Rasûlüllâh** ﷺ Âşûrâ sabahı Medîne'nin etrafında bulunan ensar köylerine: ‘**Her kim sabahladığında bir şey yemediyse gününün kalan kısmını** (oruca niyet edip yemeyerek) **tamamlasın. Her kim oruca niyet ederek sabahladıysa** (gün boyu) **oruç tutsun**’ diye haber yolladı.

Artık biz o günü oruç tutar olduk, çocuklarmıza da tutturuyorduk. Biz onlara renkli pamuktan oyun malzemesi yapıyorduk. Onlardan biri yemek için ağladığı zaman iftar oluncaya kadar eline o oyuncak veriyor (böylece onu oyalıyor)duk.” (Buhârî, Savm:46, no:1859, 2/692)

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «يَوْمَ عَاشُورَاءَ يَوْمٌ كَانَتْ تَصُومُهُ الْأَنْبِيَاءُ، فَصُومُوهُ أَنْتُمْ.»

“Âşûrâ günü peygamberlerin kendisinde oruç tuttuğu bir gündür. Öyleyse siz de o gün oruç tutun.” (İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, no:9446, 3/55)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَيْسَ لِيَوْمٍ فَضْلٌ عَلَى يَوْمٍ فِي الصِّيَامِ إِلَّا شَهْرَ رَمَضَانَ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ.»

“Oruç hususunda hiçbir gün için (diğer güne karşı) üstünlük yoktur ancak ramazan ayı ve Âşûrâ günü (bu husustan) müstesnadır (onlarda tutulan oruç senenin diğer günlerine göre fazilet bakımından çok daha ayrıcalıklıdır).” (Taberânî, el-Mu'cemü'l-Kebîr, no:11253, 11/127; Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3780, 3/362)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ عَشْرَةِ آلَافٍ مَلَكٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْمُحَرَّمِ أُعْطِيَ ثَوَابَ عَشْرَةِ آلَافٍ حَاجٍ وَمُعْتَمِرٍ وَعَشْرَةَ آلَافٍ شَهِيدٍ.»

“Her kim muharremden Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ o kişiye on bin melek sevabı verir. Her kim muharremden Âşûrâ gününde oruç tutarsa, o kişiye on bin hac ve umre yapan kadar sevap verilir, ayrıca on bin tane de şehit sevabı verilir.” (Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:331; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عِبَادَةَ سِتِّينَ سَنَةً بِصِيَامِهَا وَبِقِيَامِهَا، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ أُعْطِيَ ثَوَابَ أَلْفِ شَهِيدٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ أَهْلِ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ.»

“Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ o kişi için (sürekli edâ edilmiş) orucuyla namazıyla altmış yıllık ibadet sevabı yazar. Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, ona bin şehit sevabı verilir. Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ ona yedi kat semâ ehlinin (sonsuz ibadetlerinin) sevabını yazar.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

Rasûlüllâh ﷺ'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا صَامَ الدَّهْرَ كُلَّهُ.»

“Kim Âşûrâ günü oruç tutarsa sanki bütün zamanlarda oruç tutmuş gibidir.” (el-Cevâhiru'l-hams, sh:49)

Yine böylece **Rasûlüllâh** ﷺ'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَجَّةٍ وَأَلْفَ عُمْرَةٍ، وَأُعْطِيَ ثَوَابَ أَلْفِ شَهِيدٍ، وَكُتِبَ لَهُ أَجْرُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، وَكَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَلْفَ نَسَمَةٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ، وَيُكْتَبُ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ قَصْرٍ فِي الْجَنَّةِ، وَحَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ.»

“Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ onun için bin hac ve bin umre sevabı yazar. Ayrıca ona bin şehit sevabı verilir. Kendisine doğu ile batı arasındakilerin (sâlih amellerinin) ecri yazılır. Bu kişi İsmâ'il (Aleyhisselâm)ın çocuklarından (Rasûlüllâh ﷺ'in atalarından) bin köle âzâd etmiş gibi olur. Kendisi adına cennette yetmiş bin köşk kaydedilir. Allâh-u Te'âlâ onun canını cehennem haram kılar.” (Safûrî, Nüzhetü'l-Mecâlis, 1/156)

Rasûlüllâh ﷺ'in bugünde tutulan oruç hakkında şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «الْتَمِسُوا فَضْلَهُ فَإِنَّهُ يَوْمٌ مُبَارَكٌ، اخْتَارَهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الْأَيَّامِ، مَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ نَصِيبًا مِنْ عِبَادَةِ جَمِيعِ مَنْ عِنْدَهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَالْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ.»

“Âşûrâ gününün faziletine kavuşmaya bakınız. Çünkü o gün Allâh-u Te'âlâ'nın günler arasında özellikle seçtiği mübarek bir gündür. Bugün oruç tutan kimseye, Allâh-u Te'âlâ Kendi nezdinde (değerli) olan tüm meleklerin, nebîlerin, rasüllerin, şehitlerin ve sâlihlerin ibadetlerinden büyük bir nasip ayırır. -Aleyhimü's-salâtü ve's-selâm-.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:216-217)

Bazı büyüklerden rivayet edildiğine göre; Ashâb-ı Kehf bir yanından öbür yanına dâima Âşûrâ gününde döndürülmektedir.

Yine büyüklerden biri her gün karıncalara ekmek ufaladığını, Âşûrâ günü olduğunda yemediklerini rivayet etmiştir. (Safûrî, Nüzhetü'l-Mecâlis, 1/156)

“Şerhu Şir‘ati'l-İslâm”da zikredildiğine göre; Âşûrâ günü oruç tutmak sünnettir. Selef-i sâlihîn çocuklarına Âşûrâ günü yemek yedirmezlerdi. **Rasûlüllâh** ﷺ'in de o gün çocukları dahi yedirtmediği rivayet edilmiştir. Nitekim **Rezîne** (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayete göre **Rasûlüllâh** ﷺ Âşûrâ gününe o kadar tâzim ederdi ki kızı **Fâtıma** (Radiyallâhu Anhâ)nın emzikteki çocuklarını çağırıp ağızlarına mübarek tükürüğünü bırakır ve annelerine: «لَا تُرْضِعُوهُمْ إِلَى اللَّيْلِ» “Geceye kadar bunları emzirmeyin” buyururdu. (Taberânî, el-Mu‘cemü'l-Kebîr, no:704, 24/277; el-Mu‘cemü'l-Evsat, no:2568, 3/84)

“Zühretü'r-riyâz” kitabında nakledildiğine göre; **Rasûlüllâh** ﷺ Âşûrâ günü tuzağa düşmüş bir geyiğe rastladı. Geyik **Rasûlüllâh** ﷺ'den gidip yavrularını emzirip akşamdan sonra dönmesi için avcının ona izin vermesi hususunda şefaathetmesini istedi. Avcı **Rasûlüllâh** ﷺ'in geyiğe gündüz, akşam olmadan dönmesini söylemesini istedi. Geyik: «هَذَا يَوْمٌ عَاشُورَاءَ فَلَا تُرْضِعُ أَوْلَادَنَا فِيهِ لِحُرْمَتِهِ» “Bugün Âşûrâ günüdür. Bugüne hürmeten yavrularımızı gündüz emzirmeyiz” dedi. Avcı: “Yâ **Rasûlellâh**! Bu geyiği sana hibe ettim” dedi. **Rasûlüllâh** ﷺ de o geyiği salıverdi. (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:216)

Kays ibni Abbâd (Radiyallâhu Anh): “Vahşi hayvanlar dahi Âşûrâ günü oruç tutar” demiştir. (el-Ğunye, 2/89)

Ebû Cebele (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي جَبَلَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «كُنْتُ مَعَ ابْنِ شِهَابٍ فِي سَفَرٍ فَصَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ»، فَقِيلَ لَهُ: تَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فِي السَّفَرِ وَأَنْتَ تُفْطِرُ فِي رَمَضَانَ؟ قَالَ: «إِنَّ رَمَضَانَ لَهُ عِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَإِنَّ عَاشُورَاءَ تَفُوتُ.»

“Ben bir yolculuk esnasında **İbni Şihab**’la birlikteydim ki (o seferdeyken) Âşûrâ gününde oruç tuttu. Ona: ‘Sen seferdeyken Âşûrâ gününde oruç tutuyorsun, halbuki (seferdeyken) ramazanda oruç tutmuyorsun. (Bunun hikmeti nedir?)’ denildiğinde, o: ‘Elbette ramazan için diğer birtakım sayılı günler vardır (ki, şimdi o günlerde kazası yapılabilir), ama Âşûrâ günü kaçır (onun orucunun sevabını alamazsam başka günlerde kaza ederek bu fazilete eremem)’ dedi.” (Beyhakî, Şu‘abü'l-İmân, no:3798, 3/367)

Selefin bazısından nakledildiğine göre: “Zînet günü olarak bilinen Âşûrâ gününü oruçlu geçiren kişi (sene içinde) kaçırıldığı bütün oruçları telâfi etmiş sayılır.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

ÂŞÛRÂ GECESESİ YAPILACAKLAR 9 Muharrem 1438 / 10 Ekim Pazartesi 2016

Rivayete göre: “Her kim Âşûrâ gecesi abdest tazeleyip iki rekât namaz kıldıktan sonra, diz üstü çökmüş halde kıbleye yönelik vaziyette her birinin başında besmele çekerek üç yüz altmış kere Âyete'l-Kürsî okuduktan sonra kırk sekiz kere:

﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴾

“(Habîbim!) **De ki: ‘Ancak Allâh’ın fazlı**(nin tecellîsi olan Kur’ân-ı Kerîm) **ile ve sadece O’nun rahmeti**(nin eseri olan İslâm ve sünnet) **ile** (mutlu olsunlar). **İşte sana! Sadece bununla** (sevinip) **ferahlansınlar. O** (bahsi geçen İlâhî lütuf ve rahmet), **onların toplamakta oldukları** (mallar, mahsuller, davarlar vesâir fanî) **şeylerden hayırlıdır”** (Yûnus Sûresi:58) âyet-i kerîmesini okur da, sonra on iki kere:

﴿اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ لَيْلَةٌ جَدِيدَةٌ وَشَهْرٌ جَدِيدٌ وَسَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَأَعْطِنِي اللَّهُمَّ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّهَا وَشَرَّ مَا فِيهَا وَشَرَّ فِتْنَتِهَا وَمُحَدَّثَاتِهَا وَشَرَّ النَّفْسِ وَالْهَوَى وَالشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.﴾

‘Ey **Allâh**! İşte bu, yeni gecedir, yeni aydır ve yeni yıldır. Öyleyse ey **Allâh**! Bana onun hayrını da, onda bulunanların hayrını da nasip et. Onun şerrini de, onda bulunanların şerrini de, onun fitnesinin şerrini de, onda meydana gelecek olan şeylerin şerrini de, nefsin ve kötü arzusunun şerrini de, kovulmuş şeytanın şerrini de benden çevir’ derse, peşine de:

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

‘Ey Rabbimiz! Bize dünyada da âhirette de güzel olan şeyler ver ve bizi ateşin azâbından muhafaza et’ (Bakara Sûresi:201’dan) gibi, Kur’ân-ı Kerim’den iktibas edilen dualardan dilediğiyle bitirir, sonra defaat ile tesbih, tehlil ve salevattan yani:

«سُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

“Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbih ederim, Allâh’tan başka hiçbir ilah yoktur. Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed’e ve onun âl-i ashâbına salât-ü selâm eylesin” dedikten sonra:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.»

‘Ey Allâh! Beni de, inanan erkekleri de, kadınları da bağışla’ diyerek Müslüman erkek ve kadınların tümü için dua yaparsa, o sene bütün kötülüklerden korunmuş olur.” (Mâü’l-Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:166)

ÂŞÛRÂ GECESİNİ İHYÂ ETMENİN FAZİLETİ 9 Muharrem 1438 / 10 Ekim Pazartesi 2016

Âşûrâ gecesini ihyâsı müstehap olan gecelerdendir. Nitekim Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «... وَمَنْ صَامَ هَذَا الْيَوْمَ كَانَ كَفَّارَةً أَرْبَعِينَ سَنَةً، وَمَا مِنْ أَحَدٍ أَحْيَا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ وَأَضْبَحَ صَائِمًا مَاتَ وَلَمْ يَدْرِ بِالْمَوْتِ.»

“Her kim o günde oruç tutarsa, kırk seneye keffâret olur (o kadar günahı da olsa silinir). Âşûrâ gecesini ihyâ edip de o günde oruçlu sabahlayan kimse, (çok kolay öleceği için) öldüğünde nasıl öldüğünü bilmez.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Ali (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ أَحْيَاهُ اللَّهُ مَا شَاءَ.»

“Her kim Âşûrâ gecesini (ibadetle, zikirle, namaz ve dualarla geçirerek) ihyâ ederse, Allâh-u Te‘âlâ da onu dilediğince ihyâ eder.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Allâh-u Te‘âlâ’nın meşîti (dilemesi) sonsuz olduğuna göre, bu geceyi ihyâ edenin iki cihanda nihayetsiz sûrette ihyâ olacağı, âbâd olacağı, her türlü murâdına nâil olup, her korkusundan emin olacağı âşikârdır. Bu müjde sınırlı kılınmayıp Allâh-u Te‘âlâ’nın sonsuz dilemesine havâle edilirse artık onun sınırını kim çizebilir?! Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللَّهَ تَعَالَى بِمِثْلِ عِبَادَةِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ.»

“Her kim Âşûrâ gecesini (ibadetle, zikirle, namaz ve dualarla geçirerek) ihyâ ederse, sanki o kişi Allâh-u Te‘âlâ’ya semâvât ehlinin ibadeti kadar ibadet etmiş gibi olur.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89; Süyûtî, el-Le‘âli’l-masnû‘a, 2/109-110; İbnü ‘Arrâk, Tenzîhü’s-şerî‘a, 2/150-151)

ÂŞÛRÂ GECESİ NAMAZLARI 10 Ekim Pazartesi’yi 11 Ekim Salı’ya bağlayan gece

1) Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «... وَمَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ -لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ- يقرأ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً، وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً، غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسِينَ عَامًا مُاضِيَةً وَخَمْسِينَ عَامًا مُسْتَقْبَلَةً، وَبَنَى اللَّهُ لَهُ فِي الْمَلَأِ الْأَعْلَى أَلْفَ مِنبَرٍ مِنْ نُورٍ.»

“Her kim Âşûrâ gecesinde dört rekât kılar, her rekâta bir kere Fâtiha, elli kere İhlâs Sûresi’ni okursa, elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahları bağışlanır ve Allâh-u Te‘âlâ onun için Mele-i E‘lâ’da (yüksek melek cemaatleri içerisinde) nurdan bir milyon minber binâ eder.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88; Süyûtî, el-Le‘âli’l-masnû‘a, 2/109-110; İbnü Arrâk, Tenzîhü’s-şerî‘a, 2/150-151)

2) Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَلَّى مِائَةَ رَكَعَةٍ فِي لَيْلَةِ عَاشُورَاءَ وَفِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَقَرَأَ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ مِنْهَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، سَبْعِينَ مَرَّةً، وَاسْتَعْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً، وَوَصَّلَى عَلَيَّ سَبْعِينَ مَرَّةً مَلَأَ اللَّهُ قَبْرَهُ إِذَا مَاتَ مِسْكًا وَعَنْبَرًا.»

“Her kim Âşûrâ gününde ve(ya) gecesinde her rekâtta Fâtiha Sûresi ve üç kere İhlas Sûresi okuyarak yüz rekât kılar, namazı bitirdikten sonra yetmiş kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

‘Bütün tenzihler Allâh’a âittir. Bütün hamdler Allâh’a mahsustur. Allâh’tan başka hiçbir ilah yoktur. Allâh her şeyden büyüktür. O en büyük ve en yüce olan Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir ibadete kuvvet ve hiçbir günahattan dönüş imkânı yoktur’ der, ardından yetmiş kere istiğfar eder, daha sonra da yetmiş kere bana salât ederse, öldüğü zaman Allâh-u Te‘âlâ onun kabrini misk ve anberle doldurur.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217)

“Ravzatu’l-ulemâ” isimli eserde zikrolunduğu vechile; Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet olunduğu üzere: “Bu namazı kılan kişi öldüğü zaman kabri misk ve anberle doldurulur, kabre konan herkesin tüyleri dağılır ama bu namazı kılanın kabrinde tüyleri dahi bozulmaz. Kabrinden çıkartıldığı zaman yüzü dolunay gecesine gibi nurlu olur ve kocasının evine hazırlanıp götürülen gelin gibi cennete götürülür.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ NAMAZLARI 10 Muharrem 1438 / 11 Ekim Salı 2016

1) Güneş doğduğu zaman kişi gusül abdesti alır, yeni elbiseler giyinir, sonra bir avuç su alıp onunla başını mesheder ve:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ مُتَّهَى، مَنْ اعْتَصَمَ بِحَبْلِ اللَّهِ نَجَا.»

“Allâh yeter ve kâfidir. Allâh dua edeni işitir. Allâh’dan öte varılacak hiçbir şey yoktur. Allâh’ın ipine tutunan kurtulur” zikrini söyler.

Daha sonra iki rekât kılar. İlk rekâtta Fâtiha Sûresi’nden sonra Âyete’l-Kürsî, ikinci rekâtta ise Fâtiha Sûresi’nden sonra Haşr Sûresi’nin son âyet-i kerîmelerini (Hüvellâhüllezi’den aşağısını) okur. Namazdan sonra Rasûlullâh ﷺ’e salât-ü selâm getirir ve şu duayı okur:

«يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَ أَوَّلَ مَا خَلَقْتَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَتَخْلُقُ آخِرَ مَا تَخْلُقُ فِي هَذَا الْيَوْمِ، أَعْطِنِي فِيهِ خَيْرَ مَا أَوْلَيْتَهُ مِنْهُ أَوْلِيَاءَكَ وَأَنْبِيَاءَكَ وَأَصْفِيَاءَكَ مِنْ ثَوَابِ الْبِرَايَا وَأَسْهَمَ مَا أَعْطَيْتَهُمْ فِيهِ مِنَ الْكَرَامَاتِ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ.»

“Ey öncekilerden evvel olan! Ey sonrakilerin âhiri olan! Senden başka hiçbir ilah yoktur, ilk yaratmış olduğun şeyi bugün yarattın, son yaratacağın şeyi de bugün yaratacaksın. Muhammed ﷺ ve âl-i ashâbı hakkı için bugün dostlarına, peygamberlerine ve seçkin kullarına verdiğin şeylerin en hayırlısını ve bugün onlara ikram ettiğin şeylerin en nasiplisini bana da ver.” (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:49)

2) İmâm-ı Echûrî (Rahimehullâh)ın naklettiği bir hadîs-i şerîfe göre:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَلَّى فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً، وَسُورَةَ الْإِحْلَاصِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً أَوْ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ عَامًا مَاضِيًا وَخَمْسِينَ عَامًا مُقْبِلًا، وَبَنَى اللَّهُ لَهُ فِي الْمَلَأِ الْأَعْلَى أَلْفَ مِئْبَرٍ مِنْ نُورٍ، وَمَنْ صَلَّى فِيهِ رَكَعَتَيْنِ فَكَأَنَّمَا تَقَرَّبَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِأَعْمَالِ الصَّادِقِينَ.»

“Âşûrâ günü her rekâtta bir Fâtiha ve on beş ya da on bir İhlâs okuyarak dört rekât kılan kişinin elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahlarını Allâh-u Te‘âlâ mağfiret eder ve Allâh-u Te‘âlâ onun için Mele-i E‘lâ’da (yüksek melek cemaatleri içerisinde) nurdan (yapılmış) bin tane minber inşâ eder. O gün iki rekât dahi kılan bütün siddıkların amelleriyle Allâh-u Te‘âlâ’ya takarrubta bulunmuş (mânen yakınlaşmış) gibi olur.” (Mâü’l-Ayeyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:167; İbnü’l-Cevzî, Bostânü’l-vâ‘izîn, 1/251; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Gunye, 2/88; Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/157)

Ancak Abdülkâdir el-Geylânî (Rahimehullâh)ın rivayetine göre her rekâtta elli İhlâs okunur.

3) Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlullâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَلَّى يَوْمَ عَاشُورَاءَ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ أَرْبَعِينَ رَكْعَةً، يَمْرَأٌ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً، وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ عَشْرَ مَرَّاتٍ، وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً، وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ خَمْسَ مَرَّاتٍ، فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَعْفَرَ سَبْعِينَ مَرَّةً، أَعْطَاهُ اللَّهُ فِي الْفِرْدَوْسِ قُبَّةً بَيْضَاءَ، فِيهَا بَيْتٌ مِنْ زُمُرَدٍ خَضْرَاءَ، سَعَةُ ذَلِكَ الْبَيْتِ مِثْلُ الدُّنْيَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، وَفِي ذَلِكَ الْبَيْتِ سَرِيرٌ مِنْ نُورٍ، قَوَائِمُ السَّرِيرِ مِنَ الْعَبْتَرِ الْأَشْهَبِ، عَلَى ذَلِكَ السَّرِيرِ أَلْفُ فَرَاشٍ مِنَ الرَّغْفَرَانِ.»

“Her kim Âşûrâ günü öğle ile ikindi (namazları) arasında kırk rekât kılar, her rekâtta bir kere Fâtiha, on kere Âyete'l-Kürsî, on bir kere İhlâs Sûresi, beş kere de Felak-Nas sûrelerini okur, selâm verdiği de yetmiş kere istiğfar ederse, Allâh-u Te'âlâ ona Firdevs (cennetin)de öyle beyaz bir kubbe verir ki, onun içerisinde genişliği üç bu dünya kadar olan, yeşil zümrüitten bir ev vardır. O evde nurdan öyle bir döşek vardır ki, o sedirin ayakları hoş kokulu anberdendir, o döşegin üzerinde de zâferan (safran)dan bin yaygı vardır.” (Cûzekânî, Süyûtî, el-Le'âli'l-masnû'a, 2/54-55; İbnü 'Arrâk, Tenzihü's-şerî'a, 2/89)

Mâü'l-Ayneyn (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; **İmâm-ı Echûrî** (Rahimehullâh) bazı ulemâdan: “Âşûrâ günü hakkında çoluk çocuğa bolluk yapma ve oruç tutmak dışında sahih bir hadîs-i şerîf bulunmamaktadır. Diğer hadisler ise zayıf durumdadır” şeklinde bir görüş nakletmişse de faziletli ameller konusunda amel etmek hadisin sahih olmasına bağlı değildir.

Bilakis bir kimseye güvenilir bir âlimden bir rivayet yahut **Allâh-u Te'âlâ**'nın her hangi bir amele hayır ve sevap vereceğine dâir zayıf bir hadis ulaşmışsa o kişinin o rivayetle gereği gibi amel etmesi uygun düşer. Zira **Allâh-u Te'âlâ**'nın kullarına karşı ihsan ve lütufları, niyetlerindeki samimiyetler nispetinde olacaktır.

Nitekim **Rasûlüllâh** ﷺ: «يَتَّبِعُ الْمُؤْمِنُ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ»

“Müminin niyeti amelinden hayırlıdır” (Beyhakî, es-Sünenü's-sağîr, no:2, 1/5; Taberânî, el-Mu'cemü'l-Kebîr, no:5942, 6/185) hadîs-i şerîfinde bu hakikate dikkat çekmiştir.

O halde kul, **Rabbi**'nden kendisine ulaşan nakillerin muktezâsıyla amel ederken **Allâh-u Te'âlâ**'nın fazl-u keremine ve ihsânına itimat etmelidir. (Mâü'l-Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167)

Artık bu hadîs-i şerîfleri iyi anlayarak düşünenler, güzel bir itikat ile kendilerine ulaşan rivayetlere hüsnü zanda bulunarak, Âşûrâ günü gibi faziletli zaman dilimlerinde kılınması teşvik edilen ve kılanlara sevap vaadedilen namazları kılanlara ve bunda büyük faziletler arayanlara itiraz edemezler. Nitekim ulemâ bu hadislerden yola çıkarak: “**Rasûlüllâh** ﷺ den nakledilen hayırlı amellerin doğru olup olmadığını araştırmadan, onlarla amel etmek câizdir” hükmüne varmışlardır.

4) Bir rivayete göre Âşûrâ günü kişi bir selâmla altı rekât kılar. Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra Şems Sûresi, Duha Sûresi, Zelzele Sûresi, İhlas Sûresi ve Felak-Nas Sûrelerini okur.

Namazdan sonra secde eder ve secdede yedi kere Kâfirun Sûresi okur. Sonra hangi duayı ederse etsin duası kabul olunur. Sonra da şu duayı okur:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ دَعَاكَ فَأَجَبْتَهُ وَآمَنَ بِكَ فَهَدَيْتَهُ وَرَغِبَ إِلَيْكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَكَفَيْتَهُ وَاقْتَرَبَ مِنْكَ فَأَدْنَيْتَهُ، اللَّهُمَّ امدُدْ لِي عَيْشِي مَدًّا وَاجْعَلْ لِي فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ وُدًّا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَأَسْأَلُكَ الْفَضْلَ مِنَ الرِّزْقِ وَأَسْأَلُكَ الْعَاقِبَةَ مِنَ الْبَلَاءِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ الْعَاقِبَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.»

“Ey **Allâh!** Sen beni Sana dua edip kabul ettiğin, Sana iman edip hidayet ettiğin, Senden isteyip lüt-fettiğin, Sana tevekkül edip her işine kifâyet ettiğin ve Sana yakınlaşmaya çalışıp Kendine yakın ettiğin kullarından eyle.

Ey **Allâh!** Geçimimi benim için bollaştır, müminlerin kalplerinde benim sevgimi halk eyle. Ey **Allâh!** Ben senden Sana hakîkî manada iman isterim, bolca rızık isterim, dünya ve âhîret belâlarından âfiyet dilerim ve dünya-âhîret güzel son ve âkıbet niyaz ederim.” (Muhammed ibni Hatîridîdîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:48-50)

5) “**Şerhu Şir‘ati’l-İslâm**” isimli kıymetli eserin müellifi **Seyyid Ali Zâde** (Rahimehullâh)ın beyanı ve-chile; “Kişi kıyâmet gününde hasım (düşman)larını razı etmek niyetiyle Âşûrâ günü dört rekât namaz kılıp, birinci rekâtta Fâtiha’dan sonra on bir kere İhlas Sûresi, ikinci rekâtta Fâtiha’dan sonra üç kere Kâfirûn ve on bir İhlas Sûresi, üçüncü rekâtta Fâtiha’dan sonra bir kere Tekâsür, on bir kere de İhlas Sûresi, dördüncü rekâtta Fâtiha’dan sonra üç kere Âyete’l-Kürsî ve yirmi beş kere İhlas Sûresi okursa **Allâh-u Te‘âlâ** onu kabrin şiddetlerinden kurtarır ve dâvâhılarını kıyâmet günü ondan razı kılar.”

“**er-Risâletü’z-zevkiyye**” isimli eserde zikrolunduğuna göre bu namaz **Rasûlüllâh** ﷺ den naklolun-muştur ve çok fazîletleri vardır. Bu namaz senenin altı günü; Âşûrâ günü, terviye günü, arefe günü, kurban bayramı günü, şa‘banın on beşinci (beraat) günü ve ramazanın son cuma günü kılınır. (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217)

6) **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan gelen bir hadîs-i şerîfe göre:

رُوي عن النبي ﷺ أنه قال: «يُصَلِّي يَوْمَ عَاشُورَاءَ أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ بِتَسْلِيمَتَيْنِ؛ يَفْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَاحِدَةً، وَإِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زَلْزَالَهَا مَرَّةً، وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» مَرَّةً، وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً، وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ سَبْعِينَ مَرَّةً.»

“**Âşûrâ günü iki selâmla dört rekât kılar; her rekâtta bir Fâtiha, bir İzâ Zülzile, bir Kâfirûn, bir de İhlâs sûrelerini okur. Namazı bitirince de Nebî** ﷺ **e yetmiş defa salevât okur.**” (el-Gunye, 2/88)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ OKUNACAK DUALAR 10 Muharrem 1438 / 11 Ekim Salı 2016

O Sene Eceli Gelmiş Olana Aşûre Günü Okuması Nasîb Olmayan Duâ

1) Şeyh Muhammed ibni Abdilhayy ed-Dâvûdî el-Kattân (Rahimehullâh)ın “**Mecmû‘a**”sında zikredil-diği üzere; Şeyh Ebu’l-Bekâ el-Ömerî (Rahimehullâh)ın, İbni Ferhûn (Rahimehullâh)ın “**el-Mesâilü’l-mel-fûza**” isimli eserinden nakline göre, ayrıca Mâu’l-Ayneyn (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; Âşûrâ günü yetmiş kere:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

“**Allâh** bana yeter! Ne güzel Vekîl’dir! Ne güzel **Mevlâ** ve ne güzel yardımcısıdır!” duasını zikrettikten sonra, aşağıda yazılan zikirleri yedi kere okuyan kişi o sene ölmez, eceli gelen ise okumaya muvaffak edilmez:

«سُبْحَانَ اللَّهِ مِْلَاءِ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغِ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَا مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا، أَسْأَلُكَ السَّلَامَةَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَهُوَ حَسْبِيَ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.»

“**Allâh-u Te‘âlâ**’yı mîzân dolusunca, ilminin sonsuzluğunca, rızasına ulaşınca kadar ve Arş’ının tartısınca tesbih ederim. **Allâh-u Te‘âlâ**’dan başkasına sığınılıp kaçılmaz, O’ndan yine ancak O’na sığınılır. **Allâh-u Te‘âlâ**’yı çiftlerin ve teklerin sayısınca ve tastamam olan kelimelerinin tamamının adedince tesbih ederim. Ey acıyanların en merhametlisi! Senden rahmetinle (bütün belâlardan) selâmet isterim. O yüce ve büyük olan **Allâh**’ın yardımı olmadan hiçbir günahattan dönüş ve hiçbir ibadete kuvvet olamaz. O bana yeter. Ne güzel Vekîl’dir. O ne güzel **Mevlâ** ve ne güzel yardımcısıdır. **Allâh-u Te‘âlâ**, mahlûkatının en hayırlısı olan **Muhammed** ﷺ ve âl-i ashâbının tamamına salât ve selâm eylesin.” (Muhammed Ebu’l-Yüsür ‘Âbidîn, el-Evrâdü’d-dâime, sh:92; Mâu’l-Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:166)

2) **Âşûrâ günü bu duayı yetmiş kere okuyanı Allâh-u Te‘âlâ** mağfiret buyurur:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

“**Allâh** bana yeter! Ne güzel Vekîl’dir! Ne güzel **Mevlâ** ve ne güzel yardımcısıdır!” (Muhammed ibni Hatî-ruddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:50)

3) Şihâbüddîn es-Sühreverdî (*Kuddise Sirruhû*)dan nakledildiğine göre: “Âşûrâ günü:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَبَدِيُّ الْقَدِيْمُ، الْحَيُّ الْكَرِيْمُ، الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيْدَةٌ، اَسْأَلُكَ فِيْهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ وَاَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْاُمَّارَةِ بِالسُّوْءِ، وَالْاِسْتِغَالَ بِمَا يُقْرَبُنِيْ اِلَيْكَ يَا كَرِيْمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ، بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ، وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَاَهْلِ بَيْتِهِ اَجْمَعِيْنَ.»

‘Bütün hamdler, âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh**’a âittir! Salât-ü selâm, **Efendimiz Muhammed**’in ve âl-i ashâbının tamamının üzerine olsun! Ey **Allâh**! Sen Ebedî’sin, Kadîm’sin (başlangıcın ve sonun yoktur)! Hayy’sın, Kerîm’sin (hakîkî hayat sahibi de, iyilik sahibi de ancak Sensin)! Hannân’sın, Men-nân’sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimizsin)! İşte bu yeni senedir! Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabul eyle! **Allâh-u Te’âlâ, Efendimiz ve Peygamberimiz Muhammed** ﷺ, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyt’inin tamamına salât ve selâm eylesin’ duasını üç kere okuyan kişi o sene ölmekten emin olur. Zira eceli takdir edilen kişiye o gün bu duayı bu şekilde okumak nasip olmaz.” (*Mâû’l-Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:166*)

4) Âşûrâ günü şu duanın okunması müstehap görülmüştür:

«اَللّٰهُمَّ يَا قَابِلَ تَوْبَةِ اٰدَمَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا رَافِعَ اِذْرِيسَ اِلَى السَّمَاءِ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا مُسْكِنَ سَفِيْنَةِ نُوْحٍ عَلٰى الْجُوْدِيِّ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا غِيَاثَ اِبْرَاهِيْمَ مِنَ النَّارِ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا جَامِعَ شَمْلِ يَعْقُوْبَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا كَاشِفَ ضُرِّ اَيُّوْبَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا فَارِحَ كُرْبَةَ ذِي النُّوْنِ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا سَامِعَ دَعْوَةِ مُوسٰى وَهَارُوْنَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا نَاصِرَ مُحَمَّدٍ ﷺ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْجَنَّةِ وَالتَّارِ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا خَالِقَ جَبْرِيْلَ وَمِيكَائِيْلَ وَاِسْرَافِيْلَ وَعَزْرَائِيْلَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْعَرْشِ وَالتَّكْوِيْنِ وَاللُّوْحِ وَالْقَلَمِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ، اِقْضِ حَاجَتِيْ وَادْفَعْ عَنِّي السَّيِّئَاتِ وَالبَلِيَّاتِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ يَا مَالِكَ يَوْمِ الدِّيْنِ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ وَصَلَّى اللهُ عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.»

“Ey **Âdem** (*Aleyhisselâm*)ın tevbesini âşûrâ gününde kabul eden **Allâh**! Ey **İdrîs** (*Aleyhisselâm*)ı âşûrâ gününde semâya yükselten! Ey **Nûh** (*Aleyhisselâm*)ın gemisini âşûrâ gününde Cûdî Dağı’na yerleştiren! Ey **İbrâhîm** (*Aleyhisselâm*)ı âşûrâ gününde ateşten kurtaran! Ey **Ya’kûb** (*Aleyhisselâm*)ın dağınık ailesini âşûrâ gününde bir araya getiren!

Ey **Eyyûb** (*Aleyhisselâm*)ın hastalığını âşûrâ gününde gideren! Ey **Yûnus** (*Aleyhisselâm*)ın sıkıntısını âşûrâ gününde açan! Ey **Mûsâ ve Hârûn** (*Aleyhisselâm*)ın dualarını âşûrâ gününde kabul eden!

Ey **Muhammed** ﷺ âşûrâ günü yardım eden! Ey cenneti ve cehennemi âşûrâ gününde halk eden! Ey **Cibrîl, Mîkâil, İsrâfîl** ve **‘Azrâil** (*Aleyhimüsselâm*)ı âşûrâ gününde var eden!

Ey Arş’ı, Kürsi’yi, Levh’i, Kalem’i, gökleri ve yerleri âşûrâ gününde yaratan **Allâh**! Dileğimi yerine getir, benden kötülükleri ve belaları savuştur. Yâ Hayyü! Yâ Kayyûm! (Ey gerçek hayat sahibi ve her şeyi ayakta tutan!) Ey celal ve ikram sahibi! Ey ceza gününün yegâne mâliki!

Ancak Sana ibadet ederiz ve ancak Senden yardım dileriz. **Allâh-u Te‘âlâ** mahlûkâtının en hayırlısı olan **Muhammed** ﷺ'e ve âl-i ashâbının cümlesine salât eylesin!"

Daha sonra da yetmiş kere şu duayı okur:

«اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي كَمَالَ الْحُسْنَى وَسَعَادَةَ الْعُقْبَى وَخَيْرَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى.»

“Ey **Allâh!** Bana mükemmel bir güzellik, âhîret saadeti ve dünya-âhîretin tüm hayırlarını nasib et.”
(Abdülazîz Ahmed Balûğun, Du‘âu'l-ğâyeti'l-maksûdeti'l-kübrâ, sh:104)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ, İMKÂN DÂHİLİNDE ŞU YİRMİ BEŞ HASLET İŞLENİR

11 Ekim Salı 2016

1) Tevbe istiğfarda bulunmak.

Nitekim **Ali** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «فِيهِ يَوْمٌ تَابَ فِيهِ عَلَى قَوْمٍ، وَيَتُوبُ فِيهِ عَلَى قَوْمٍ آخَرِينَ.»

“O (muharrem ayı)nda öyle bir gün vardır ki **Allâh-u Te‘âlâ o (Âşûrâ) gün(ün)de (Âdem (Aleyhisselâm)ın tevbesini kabul ettiği gibi Yûnus ve Mûsâ (Aleyhisselâm)ın ümmeti gibi) bir kavmin tevbesini (de) kabul etmiştir ve yine o (Âşûrâ) gün(ün)de (ümmet-i Muhammed'den o günün kıymetini bilip amellerini ifâ eden) başka toplulukların da tevbesini kabul ede(cekti)r.**” (Tirmizî, Savm:40, no:741, 3/117; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:1335, 2/448)

2) (Farz namazlar dışında nâfile) namaz (kılmak). (O gün kılınacak bazı namazların târifleri geride 89-91. sayfalarda zikredildi.)

3) Oruç tutmak. (Bu husustaki faziletler geride zikredildi.)

4) Sila-i rahim (akrabayı arayıp sormak).

Bu hususta **Rasûlüllâh** ﷺ'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ كَانَ قَاطِعًا لِلرَّجْمِ فَوَصَلَهُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ نَصِيبًا فِي ثَوَابِ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا وَعِيسَى عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَكَانَ مَعَهُمَا فِي الْجَنَّةِ كَهَاتَيْنِ.» وَشَبَّكَ بَيْنَ السَّبَابَةِ وَالْوَسْطَى.

“Her kim akrabasıyla ilişkisini kesmiş (bir durumda) olur da, **Âşûrâ günü o akrabalık ilişkisini yeniden kur(mak için o kişiyi arayıp sor)arsa, Allâh-u Te‘âlâ onun için Zekeriya oğlu Yahyâ ve İsâ (Aleyhisselâm)ın sevabından nasip ayırır ve bu kişi o peygamberle cennette şu ikisi gibi (birbirlerine yakın) olurlar.**”

Rasûlüllâh ﷺ bu hadîs-i şerîfin sonunda baş parmağı ile orta parmağını birbirine birleştirmiş (ve **Âşûrâ** gününde ilişkisini kestiği akrabasıyla barışan kişinin cennette zikri geçen peygamberlerle o kadar yakın olacağını ifade etmiş)tir. (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:217)

5) Sadaka vermek. Kütüb-ü semâviyyede şöyle yazıldığı rivayet olunmuştur:

«مَنْ تَصَدَّقَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا لَمْ يَتْرُكْ سَائِلًا إِلَّا أَعْطَاهُ، مَنْ أَكْرَمَ فِيهِ مَسْكِينًا أَكْرَمَهُ اللَّهُ يَوْمَ يَوْضَعُ فِي قَبْرِهِ.»

“Her kim **Âşûrâ** gününde sadaka verirse, sanki (sadaka) isteyen hiç kimseyi (geride) bırakmamış da hepsine sadaka vermiş gibidir. Her kim o günde bir fakire ikram ederse, **Allâh-u Te‘âlâ** da kabre koyulduğu günde ona yardım eder.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

Rasûlüllâh ﷺ'in bu konuda şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ تَصَدَّقَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ بِقَدْرِ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الثَّوَابِ مِثْلَ جَبَلِ أُحُدٍ وَكَانَ فِي مِيزَانِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.»

“Her kim **Âşûrâ** gününde zerre miktarınca sadaka verirse, **Allâh-u Te‘âlâ** ona Uhud Dağı miktarınca sevap verir ve bu sevap kıyamet gününde o kişinin mîzanında bulunur.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:217)

«رُوي عن بعض السلف أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ تَصَدَّقَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ أَذْرَكَ مَا فَاتَهُ مِنْ صَدَقَةِ السَّنَةِ.»

“Her kim **Âşûrâ** gününde sadaka verirse, bütün sene boyunca (vermeyip de sevabını) kaçırmış olduğu sadakaları vermiş gibi olur.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Âşûrâ günü sadaka vermeyen bir âlimin mahrumiyeti hakkında şöyle bir kıssa zikredilmektedir; bir Âşûrâ günü fakirin biri Rey (şimdiki Tahran) kadısına gelerek: “Bugünün hakkına **Allâh** için bana bir şey ver” demiş fakat kadı efendi onun tarafına bakmamış, bu durumu gören bu Nasrânî (Hıristiyan) o fakire istediğini vererek onu memnun etmiş.

O gece kadı efendi rüyasında bir altından, bir de kırmızı yakuttan olmak üzere iki saray görmüş ve onların kime ait olduklarını sormuş, kendisine: “Âşûrâ günü o fakirin ihtyacını görseydin, bunlar senin olacaktı fakat sen hayra mâni olunca bu köşkler falan Hıristiyana nasip oldu” denilmiş.

Bu rüya üzerine dehşet içerisinde uyanan kadı efendi tanıdığı o Hıristiyana giderek ona: “Dün fakire yaptığın iyiliğin sevabını yüz bin akçe karşılığında bana sat” demiş ama o Nasrânî: “Sen o iki köşkün eskilerine karşılık yüz bin akçe verecek olsan da, bunu sana vermem” dedikten sonra kelime-i şehâdet getirerek kendisine Âşûrâ günü sadaka vermesi vesilesiyle iman nasip olduğunu ve Müslüman olduktan sonra bu köşklere nâil kıldığını beyan etmiş.

Yine nakledildiği üzere Mısır’da bir elbiseden başka hiçbir şeyi olmayan bir adam varmış. Âşûrâ günü sabah namazında Amr ibni Âs camisindeymiş. Kadınların dua için o camiye girmesine ancak Âşûrâ günü müsaade edilirmiş. Bir kadın bu zâta: “**Allâh** için bana bir şey ver de çocuklarıma bakabilmek için ondan faydalanayım” demiş.

O zat da üzerindeki elbiseden başka bir şey bulunmadığı için o fakir kadını evinin kapısına kadar peşi sıra getirmiş, eve girdiğinde bir peştemale sarılarak üzerindeki elbiseyi kapının aralığından o fakir kadına vermiş, kadın da ona: “**Allâh** sana cennet hullelerinden giydirdin” diye dua etmiş.

O zat o gece rüyasında yanında çok hoş kokulu elma bulunan pek güzel bir hûri kıızı görmüş, elindeki elmayı böldüğünde içinde bir cennet elbisesi bulmuş, o hûriye kim olduğunu sorunca o: “Ben senin cennetteki Âşûrâ adındaki zevcenim” demiş.

Bu zat rüyanın etkisiyle uyandığında hânesinin çok hoş bir kokuyla kaplandığını farketmiş ve hemen abdest alarak iki rekât namaz kıldıktan sonra: “Ey Allâh! Eğer bu rüya hak olup benim cennette böyle bir eşim varsa, beni hemen huzurun al” diye dua etmiş. **Allâh-u Te‘âlâ** da duasını kabul etmiş ve bu zat o anda ruhunu teslim etmiş. (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/158)

6) Gusül (boy abdesti) almak. Bununla alakalı olarak **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

«عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ لَمْ يَمْرُضْ مَرَضًا إِلَّا مَرَضَ الْمَوْتِ.»

“Her kim Âşûrâ gününde gusül abdesti alırsa, ölüm hastalığından başka bir hastalık görmez.”

(Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

Eserlerde **Rasûlüllâh** ﷺ’in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

«رَوَى عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ صَارَ عِنْدَ اللَّهِ طَاهِرًا مِنَ الذُّنُوبِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.»

“Her kim Âşûrâ gününde gusül abdesti alırsa, **Allâh-u Te‘âlâ**’nın katında annesinin onu doğurduğu günkü gibi günahlardan arınmış olur.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:218)

Ayrıca bir haberde şöyle vârid olmuştur: «جَاءَ فِي الْحَبَرِ: «مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مَرَّتَيْنِ لَمْ تَزَمْدَ عَيْنَاهُ أَبَدًا.»

“Her kim Âşûrâ gününde iki kere gusül abdesti alırsa, ebediyen gözleri hastalanmaz.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:218)

7) Sürme çekmek. Bugünde sürme çekmenin faydası hakkında **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

«عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ اِكْتَحَلَ بِالْإِثْمِدِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ لَمْ يَزَمْدَ أَبَدًا.»

“Her kim Âşûrâ gününde ismid (sürme taşı) ile (gözlerine) sürme çekerse, asla göz hastalığı çekmez.” (Beyhakî, Şu‘abü'l-îmân, no:3797, 3/367)

İmâm-ı Safûrî (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; **Nûh** (Aleyhisselâm) gemisine binenler aylarca gemide kalıp Âşûrâ günü Cûdî Dağı’na indiklerinde suyun rutûbetinden dolayı gözleri kamaşmış, bu nedenle **Allâh-u Te‘âlâ Nûh** (Aleyhisselâm)a o gün gözüne sürme çekmesini vahyetmiştir. (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

8) Bir âlimi ziyaret etmek, Bu konuda **Rasûlüllâh** ﷺ'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ أَتَى إِلَى مَجْلِسِ عَالِمٍ أَوْ إِلَى بُعْثَةٍ يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى وَجَلَسَ مَعَهُمْ سَاعَةً فِي يَوْمٍ عَاشُورَاءَ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَدْخِلَهُ الْجَنَّةَ.»

“Her kim Âşûrâ gününde bir âlimin meclisine ya da Allâh-u Te‘âlâ’yı zikredenlerin bulunduğu bir yere gider de onlarla bir an beraber oturursa, o kişiyi cennete koymak Allâh-u Te‘âlâ üzerine bir hak olur.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:217)

9) Bir hastayı ziyaret etmek. Bu hususta **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ عَادَ مَرِيضًا يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا عَادَ وَلَدَ آدَمَ.»

“Her kim Âşûrâ gününde bir hastayı ziyaret ederse, sanki bütün Âdemoğlunu ziyaret etmiş gibidir.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

10) Yetim başı sıvazlamak. Tevrat-ı Şerif’te buyrulmuştur ki:

مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَةِ: «وَمَنْ مَسَحَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ عَلَى رَأْسِ يَتِيمٍ أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ شَجْرَةَ فِي الْجَنَّةِ، عَلَيْهِ مِنَ الْحُلِيِّ وَالْحُلَلِ مَا لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى.»

“Her kim Âşûrâ günü bir yetimin başını sıvazlarsa Allâh-u Te‘âlâ ona (yetimin başındaki) her tüyün karşılığında cennette bir ağaç verir. O ağacın üzerindeki takılar ve zinetler ancak Allâh-u Te‘âlâ bilebilir.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ مَسَحَ بِيَدِهِ عَلَى رَأْسِ يَتِيمٍ يَوْمَ عَاشُورَاءَ رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ دَرَجَةً فِي الْجَنَّةِ.»

“Her kim Âşûrâ gününde eliyle bir yetimin başını okşarsa, Allâh-u Te‘âlâ bu yaptığı iş vesilesiyle (o yetimin başındaki) her bir saç tanesine karşılık, o kişiye cennette bir derece verir.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87; Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:218)

11) Çoluk çocuğa bolluk yapmak. **İbni Mes‘ûd** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ وَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ لَمْ يَزَلْ فِي سَعَةٍ سَائِرَ سَنَتِهِ.»

“Her kim Âşûrâ gününde ailesine genişlik yapar (da ikramlarda bulunur)sa, senenin geri kalanında da hep (rızk bakımından) genişlik içerisinde olur.” (Taberânî, el-Mu‘cemü'l-Kebîr, no:10007, 10/77; Beyhakî, Şu‘abü'l-îmân, no:3792, 3/365)

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «أَفْتَرَضَ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ صَوْمُ يَوْمٍ فِي السَّنَةِ وَهُوَ يَوْمُ عَاشُورَاءَ الْعَاشِرُ مِنَ الْمُحَرَّمِ، فَصُومُوهُ وَوَسَّعُوا فِيهِ عَلَى عِيَالِكُمْ، وَمَنْ وَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ مِنْ مَالِهِ فِي يَوْمٍ عَاشُورَاءَ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ سَائِرَ سَنَتِهِ.»

“Benûsrâil’e senede bir gün oruç tutmak farz kılındı, o da muharremin onuncu günü olan Âşûrâ günüdür. Öyleyse siz de o günde oruç tutun ve o günde ailenize genişlik (bolluk) yapın.

Her kim malından (vererek) ailesine o günde genişlik yaparsa, Allâh-u Te‘âlâ da senenin diğer günlerinde ona genişlik yapar.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Süfyân ibni ‘Uyeyne (Radiyallâhu Anh) demiştir ki: “Biz bunu elli senedir denedik, bolluktan başka bir şey görmedik.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

12) Bir kişiye su içirmek. **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ سَقَى شَرْبَةً مِنْ مَاءِ يَوْمٍ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا لَمْ يَعْصِ اللَّهُ طَرْفَةَ عَيْنٍ.»

“Her kim Âşûrâ gününde (bir Müslümana) bir yudum su içirirse, sanki o kişi göz açıp kapayıncaya kadar bile Allâh-u Te‘âlâ’ya isyan etmemiş sayılır.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

13) Tırnak kesmek.

14) Bir mümini iftar ettirmek. **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ فَطَرَ مُؤْمِنًا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا أَفْطَرَ عِنْدَهُ جَمِيعَ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَأَسْبَغَ طُوبَى لَهُمْ.»

“Her kim Âşûrâ gecesinde bir mümini iftar ettirirse, sanki onun yanında bütün ümmet-i Muhammed iftar etmiş ve onların hepsinin karnını doyurmuş gibi (sevaba nâil) olur.” (Ebulleys es-Semer-kandî, Tenbîhu'l-gâfilîn, sh:331; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87)

15) Bin kere İhlâs Sûresi okumak. Bu konuda Rasûlüllâh ﷺ'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ عَاشُورَاءَ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ بِعَيْنِ رَحْمَتِهِ وَكُتِبَ مِنَ الصَّالِحِينَ.»

“Âşûrâ günü İhlas Sûresi'ni bin kere okuyana Allâh-u Te'âlâ rahmet nazarı ile bakar ve o kişi sıddıklardan yazılır.” (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217-218)

16) En az on Müslümana selâm vermek. Bu hususta Rasûlüllâh ﷺ'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

رُوي عن النبي ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ سَلَّمَ عَلَى عَشْرَةٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ، فَكَأَنَّمَا سَلَّمَ عَلَى جَمِيعِ الْخَلْقِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ.»

“Her kim Âşûrâ gününde on Müslümana selâm verirse, sanki o kişi mahlukat içerisindeki bütün müminlere selâm vermiş gibidir.” (Safûrî, Nüzhetü'l-Mecâlis, 1/156)

17) Yolunu kaybetmişe yol göstermek. Kütüb-ü semâviyyede şöyle yazıldığı rivayet olunmuştur:

«مَنْ أَرشَدَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ صَالِحًا مَلَأَ اللَّهُ قَلْبَهُ نُورًا.»

“Her kim Âşûrâ gününde yolunu kaybetmiş birine yol gösterirse, Allâh-u Te'âlâ o kişinin kalbini nurla doldurur.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

18) Sinirine hâkim olmak. Semâvî kitapların birinde şöyle yazıldığı rivayet olunmuştur:

«مَنْ كَظَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ غَيْظًا كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الرَّاظِينَ.»

“Her kim Âşûrâ gününde sinirini bastırırsa, Allâh-u Te'âlâ onu (Kendi kazâsına ve kaderine) razı olan (bahtiyar)lardan yazar.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

19-22) Müslümanların yolundan eziyet veren şeyleri kaldırmak, ehl-i İslâm arasını sulh etmek (dargınları barıştırmak), bir Müslümanın cenazesine katılmak ve Müslümanlarla güler yüzle musâfaha etmek.

Bu son zikrettiğimiz dört hasleti İmâm-ı Zendûsî (Rahimehullâh) “er-Ravza” isimli eserinde nakletmiştir. (Seyyid Ali Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:218)

23) Bir Sene Boyunca Hasta Olmamak İçin Yapılacak Bir Amel

Âşûrâ günü bir miktar gül suyuna her birinin başında besmele çekilerek ve suya bakılarak yedi Fâtiha okunup sonra o gül suyu başa ve yüze sürülürse o kişi bir dahaki seneye kadar illet ve dert görmez. Bu husus tecrübeyle sâbit olmuştur. (Muhammed Ebu'l-Yüsr Âbidîn, el-Evrâdü'd-dâime, sh:93)

24) Muhammed Hakkî Hazretleri'nin nakline göre: “Her kim Âşûrâ günü yüz kere Âyete'l-Kürsî, yüz kere de İhlâs-ı Şerîf okuduktan sonra (ölmüş) anne babası için duacı olursa, onlar müşrik dahi olsalar Allâh-u Te'âlâ azaplarını hafifletir.” (Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü'l-esrâr, sh:43)

Ya bir de günahkâr mümin iseler demek ki onlardan azâbı tamamen kaldırır, sâlih mümin iseler derecelerini artırır.

25) Âşûrâ çorbası pişirmek. Âşûrâ günü, Âşûrâ çorbası pişirmek ve konu komşuya ikram etmek de Nûh (Aleyhisselâm)dan kalma güzel bir sünnettir. “el-Mevridü'l-'Azâb” isimli eserde nakledildiği üzere Nûh (Aleyhisselâm)ın gemisi Âşûrâ günü Cûdî Dağı'na yerleştiği zaman o yüce peygamber (Aleyhisselâm):

«اجْمَعُوا مَا مَعَكُمْ مِنَ الرِّزَادِ.»

“Yanınızda olan rızıkları bir araya getirin” buyurdu. Bunun üzerine biri bir avuç arpa, bir başkası buğday, bir diğeri bakla, bir başkası da mercimek getirmiş. O zaman Nûh (Aleyhisselâm):

«أَطْبِخُوهَا جَمِيعًا فَقَدْ هَبْتُمْ بِالسَّلَامَةِ.»

“Bunların hepsini birlikte pişirin, muhakkak ki siz (kâfirleri boğan tûfandan) kurtulma şerefine erdiniz. Gününüz mübarek olsun” demiştir ki, o gün bugün Müslümanlar Âşûrâ gününde hububat pişirmeyi âdet edinmişlerdir. (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)